

Nr 28.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till fiskeristadga m. m., dels o c k motioner, som väckts i anledning av propositionen.

Genom en den 27 mars 1954 dagtecknad proposition, nr 183, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll,

dels velat inhämta riksdagens yttrande över följande förslag till

Fiskeristadga.

Härigenom förordnas som följer.

Inledande bestämmelser.

1 §.

Vad i denna stadga sägs om fisk skall, därest annat ej särskilt anges eller framgår av sammanhanget, i tillämpliga delar gälla även om hummer, kräfta, havskräfta, räka, krabba, nejonöga, bläckfisk, ostron, pärlmussla och blåmussla.

2 §.

För de områden, som avses med kungörelsen den 13 januari 1928 (nr 6) angående tillämpning av den genom deklaration den 10 maj 1927 mellan Sverige och Finland fastställda stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde, kungörelsen den 2 juni 1933 (nr 282) med vissa bestämmelser rörande fiskeriförhållandena i de till Sverige och Danmark gränsande farvattnen och 1 § kungörelsen den 18 mars 1949 (nr 97) med vissa bestämmelser rörande lax- och laxöringsfisket i Idefjorden och Svinesund m. m., skola föreskrifterna i denna stadga icke gälla, i den mån de strida mot innehållet i nämnda kungörelser.

Allmänna bestämmelser om fiskets vård och bedrivande inom rikets vattenområden.

Om förhållandet mellan fiskande inbördes.

3 §.

Ämna flera därtill berättigade fiska i samma vatten och kunna de ej göra detta på en gång, skola de utöva fisket efter den ordning i vilken de kom-

mit till stället. Så länge en fiskande begagnar av honom utsatt fiskredskap, må annan icke hindra honom i hans fiske.

Ej må någon onödigt uppehålla fiskeplats eller efter avslutat fiske i vatt-net kvarlämna redskap eller del därav eller förankringsanordning eller annat föremål som kan hindra efterföljande fiskande.

Vad i första och andra styckena stadgas skall icke gälla, där annorledes föreskrives i eller med stöd av annan författning eller i den ordning som i 14—20 §§ sägs.

4 §.

Varje fiskande skall söka undvika att hans fiskredskap kommer så nära fiskredskap, som annan fiskande tidigare utsatt eller börjat utsätta, att fara uppkommer för att redskapen hopsnärjas.

5 §.

Kan fiskredskap som hopsnärjts med annan tillhörigt fiskredskap ej frigöras eller upptagas utan att redskapen samtidigt upptagas eller skada tillfogas något av dem, skola de fiskande gemensamt skilja och upptaga redskapen.

Envar av de fiskande äger, där de övriga ej äro tillstädes och icke utan olägenhet kunna tillkallas, själv åtskilja redskapen. Kan fiskande ej skilja redskapen genom att lösa eller kapa eget redskap, må han vidtaga de åtgärder med annans redskap som äro nödvändiga för redskapens åtskiljande. Han är härvid skyldig så förfara att ägaren av det andra redskapet tillskyndas minsta möjliga förfång. Vad han nödgats lösa eller kapa å annans redskap skall han utan onödigt dröjsmål åter sammanknyta. Har redskapet upptagits och på stället kunnat åtskiljas från övriga redskap, skall det jämte däri varande fångst omedelbart åter utsättas om detta finnes vara till ägarens fördel. I annat fall skall den som upptagit redskapet skyndsamt föranstalta om att detsamma jämte fångst må komma ägaren tillhanda.

Om fiskevård.

6 §.

Fiske med harka eller ljuster eller med huggkrok, som är försedd med skaft, är förbjudet. Vad nu sagts utgör dock icke hinder mot fiske med ålsax eller mot begagnande av huggkrok för att bärga fisk som fångats med annat redskap.

7 §.

Trålfiske är förbjudet.

Med trålfiske förstås i denna stadga sådant fiske med not- eller vadredskap, vid vilket redskapet bogseras av en eller flera båtar och icke är fästat annorstädes än vid båten eller båtarna.

Utan hinder av det här stadgade förbudet må dock vid fiske i sötvatten på det i andra stycket angivna sättet nyttjas kilnot, pulsnot, kolknot, spiralnot och liknande redskap.

8 §.

Ej må någon utan tillstånd av fiskeristyrelsen idka fiske med sprängämne, dövande eller giftigt ämne eller elektrisk ström eller medelst skjutning med eldhandvapen.

9 §.

Fiske är förbjudet efter hummer från och med klockan 17 den 14 juli till klockan 6 den första söckendagen efter den 14 september, efter ostron från

och med den 1 maj till och med den 31 augusti samt efter kräftor från och med den 1 januari till klockan 17 den 7 augusti och från och med den 1 november till och med den 31 december.

Under fredningstid må redskap, som användes till fångst av det slags skaldjur som fredningen avser, icke stå ute i vattnet. Vad sålunda stadgats gäller under fredningstid för hummer dock ej tina, vari såväl hummer som krabba kan fångas, om med tinan vidtagits sådan åtgärd eller tina så utsatts att det kan antagas att den avsetts skola nyttjas endast för fångst av krabba.

10 §.

Ej må någon fånga fisk eller skaldjur av nedannämnda slag, som icke håller följande minimimått:

lax	50 centimeter
laxöring	35 »
kräfta	9 »
hummer	21 »
havskräfta	15 »
ostron	6 »

Minimimåttet för laxöring skall dock endast gälla vid fiske i saltsjön.

Måttet skall avse för fisk avståndet från nosspetsen till stjärtfenans yttersta spets samt för kräfta, hummer och havskräfta det raka måttet från spetsen av pannhornet till fasta kanten av mellersta stjärtfenan. Ostron skall hålla det angivna måttet i minsta diameter eller bredd.

11 §.

Har någon vid fiske efter tillåtet fiskslag utan avsikt råkat fånga fisk som han enligt 9 eller 10 § icke ägt fånga, skall han, om fisken genast utsläppes i vattnet, icke anses hava överträtt fångstförbudet.

12 §.

Fiskeristyrelsen äger, där så finnes påkallat av fiskevårdshänsyn eller för erhållande av fisk till fiskodling eller för vetenskapligt ändamål, medgiva undantag från de i 9 och 10 §§ upptagna förbuden. Styrelsen äger vidare, om ur fiskevårdssynpunkt för visst fall särskilda skäl därtill föreligga, medgiva undantag från det i 6 § stadgade förbudet mot att använda ljuster.

13 §.

Sådan utplantering av fisk i sötvatten, som ej sker till åttlydnad av dom i vattenmål, må icke äga rum utan tillstånd av fiskeristyrelsen eller vederbörande fiskeriintendent, dock att hos hushållningssällskap anställd fiskeriasistent äger meddela tillstånd till utplantering inom hushållningssällskapets område av lax och laxöring ävensom fiskslag, som redan finnes i det vatten vari utplantering skall ske. Med utplantering likställes att i vattendrag utsläppa överbliven betesfisk, som icke fångats i vattendraget.

I fråga om utplantering av kräftor gäller, i stället för föreskrifterna i första stycket, vad därom är särskilt stadgat.

Om lokala bestämmelser.

14 §.

Där så erfordras äger länsstyrelse för länet eller del därav meddela särskilda bestämmelser om fiskets vård och bedrivande, dock ej bestämmelse om undantag från förbud som anges i 6—10 och 13 §§.

Över utfärdade bestämmelser skall länsstyrelse föra register enligt formulär, som Konungen på förslag av fiskeristyrelsen fastställer.

15 §.

Innan länsstyrelse meddelar bestämmelser skall länsstyrelsen från vederbörande fiskeriintendent inhämta förslag angående det område, för vilket med hänsyn till likartade natur- och fiskeriförhållanden bestämmelserna böra gälla, samt om bestämmelsernas innehåll. Sedan förslag avgivits skall, därest nedan ej annat anges, sammanträde hållas för behandling av ärendet.

16 §.

Har någon hos länsstyrelsen gjort framställning om meddelande av bestämmelser, må framställningen, såvida den ej uppenbarligen saknar fog, icke avslås utan att fiskeriintendenten hörts däröver. Har framställningen gjorts av annan än fiskeristyrelsen, fiskeriintendent eller hushållningssällskap, må avslagsbeslut meddelas utan att sammanträde, som avses i 15 §, hållits.

17 §.

Till sammanträde som i 15 § sägs skola kallas de fiskevattensdelägare och andra innehavare av enskild fiskerätt, vilkas rätt beröres av det förslag som skall behandlas, ävensom yrkesfiskare och övriga av fisket i det avsedda området intresserade personer.

Kallelse till sammanträde skall ske genom meddelande som minst fjorton dagar förut kungöres i kyrkan för den eller de församlingar, inom vilka det föreslagna området är beläget, samt i en eller flera tidningar med spridning inom orten. Förslaget skall före sammanträdet genom länsstyrelsens försorg hållas tillgängligt inom de särskilda församlingarna å platser som angivas i meddelandet.

Särskild underrättelse om sammanträdet skall jämte förslaget minst fjorton dagar förut sändas till sammanslutning av yrkesfiskare samt, i den utsträckning länsstyrelsen finner lämpligt, till sammanslutningar av övriga i första stycket nämnda personer.

Om sammanträdet skall därjämte underrättelse i god tid dessförinnan sändas till fiskeristyrelsen samt vederbörande fiskeriintendent och hushållningssällskap.

Finnes saken angå kronans, allmän inrättnings eller lapparnas rätt i fiskevatten, skall länsstyrelsen, där det ej tillkommer länsstyrelsen att utse ombud att bevaka sådan rätt, underrätta vederbörlig företrädare så tidigt att ombud kan komma tillstädes vid sammanträdet.

18 §.

Vid sammanträde som i 15 § sägs äga de närvarande överlägga och yttra sig beträffande det väckta förslaget och därmed sammanhängande frågor. Protokoll skall föras.

Efter sammanträdet skall länsstyrelsen, innan beslut i ärendet meddelas, höra fiskeriintendenten.

19 §.

Finnes länsstyrelse att bestämmelse som avses i 14 § bör meddelas och är frågan synnerligen brådskande eller av ringa betydelse, äger länsstyrelsen efter fiskeriintendentens hörande besluta i ämnet utan att i övrigt iakttaga vad i 15, 17 och 18 §§ föreskrives.

20 §.

I fråga om ändring eller upphävande av gällande bestämmelser skola föreskrifterna i 15—19 §§ äga motsvarande tillämpning.

21 §.

Har bestämmelse om fredningstid meddelats, må redskap som användes till fångst av det slags fisk som fredningen avser ej under den tiden stå ute i fiskevatten, med mindre det visas att redskapet därvid varit tillslutet eller på sådant sätt öppnat att fisk av det fredade slaget ej kunnat fångas däri. Avser sådan bestämmelse hummer eller kräftor, skola i stället föreskrifterna i 9 § andra stycket äga motsvarande tillämpning.

Innefattar bestämmelse förbud mot att fånga fisk eller skaldjur under visst minimimått, skall måttet beräknas enligt de i 10 § tredje stycket angivna grunderna.

Beträffande bestämmelser om fredningstid eller minimimått skola föreskrifterna i 11 § och 12 § första punkten äga motsvarande tillämpning.

22 §.

Har bestämmelse givits om minsta maskstorlek i redskap som kan sträckas, skall den anses vara iakttagen om en flat, två millimeter tjock mätsticka med en bredd motsvarande den föreskrivna maskstorleken lätt kan föras genom maskan, då den är sträckt diagonalt i redskapets längdriktning och redskapet är vått. I fråga om redskap tillverkat av elastiskt material må länsstyrelse föreskriva annat sätt för mätningen.

Beträffande redskap tillverkat av metalltråd skall bestämmelse om maskstorlek avse det kortaste avståndet mellan de två närmast varandra belägna motstående sidorna i maskan.

Bestämmelse om maskstorlek skall ej anses överträdd därigenom att en eller annan maska understiger det bestämda måttet.

Om fiske å internationellt vatten.

23 §.

Bestämmelserna i 3, 4 och 8 §§, fångstförbuden i 10 § i tillämpliga delar samt stadgandena i 11 § och 12 § första punkten skola gälla även vid fiske från svenskt fartyg å internationellt vatten.

Vad i 5 § stadgas skall jämväl tillämpas å sådant vatten beträffande redskap, som utsatts från svenska fartyg.

Om förbud mot införsel och försäljning m. m.

24 §.

Ej må någon till riket införa eller i riket ilandföra hummer under tiden från och med den 15 juli till och med den 15 september, ostron under tiden från och med den 1 maj till och med den 31 augusti eller kräftor under tiden från och med den 1 januari till och med den 7 augusti och från och med den 1 november till och med den 31 december.

Fisk eller skaldjur av i 10 § angivet slag som icke håller däri stadgat minimimått må ej införas till riket eller i riket ilandföras; dock att i fråga om laxöring förbudet ej gäller om det visas att fisken fångats i sötvatten. Gädda och gös, som ej håller ett minsta mått, bestämt på sätt i 10 § tredje stycket sägs, av 40 centimeter för gädda och 38 centimeter för gös, må ej införas till riket.

Beträffande undantag från införselförbudet då fråga är om transitering gäller vad därom särskilt är stadgat. I övrigt må undantag från förbuden medgivas av fiskeristyrelsen.

25 §.

Inkommer till riket fisk eller skaldjur, som enligt 24 § icke får införas, må varan, därest den i behörig ordning anmälts till tullklarering, åter utföras.

Sker ej utförsel inom fyra dagar efter det varan enligt vad i tullstadgan sägs skall anses hava mottagits av tullanstalt, skall varan överlämnas till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet eller till närmaste polisman. Beträffande varan skall därefter tillämpas vad enligt 37 och 39 §§ gäller i fråga om förverkad fisk, som tillhör fredat fiskslag eller ej håller stadgat minimimått.

26 §.

Ej må någon inom riket saluhålla, utbjuda, sälja eller i återförsäljnings-syfte köpa fisk eller skaldjur av i 10 § angivet slag som icke håller däri stadgat minimimått. I fråga om laxöring gäller förbudet dock endast fisk som fångats i saltsjön. Åtgärder som nyss sagts må under tid då införsel och ilandföring av hummer, ostron eller kräftor enligt 24 § första stycket är förbjuden ej heller vidtagas med dylikt skaldjur som håller stadgat minimimått.

Vad i första stycket sägs skall icke gälla, såframt det visas att fisken eller skaldjuret lovligen till riket införts eller lovligen i riket ilandförts eller fångats efter tillstånd som i 12 § första punkten sägs eller, där fråga icke är om kräftor, eljest lovligen fångats inom riket.

27 §.

Åtgärd som avses i 26 § första stycket må ej vidtagas med gädda eller gös som icke håller de i 24 § andra stycket angivna minimimåtten, där det ej visas att fisken lovligen införts till riket.

Fiskeristyrelsen må medgiva undantag från det i första stycket stadgade förbudet, där så finnes påkallat för tillvaratagande av fisk som fångats av fiskevårdshänsyn eller för erhållande av fisk till fiskodling eller för vetenskapligt ändamål.

28 §.

Innefattar bestämmelse som i 14 § sägs förbud mot fångande av fisk å viss tid eller under visst minimimått, skall förbudet även gälla såsom förbud att inom det område som bestämmelsen avser med det slags fisk vidtaga de i 26 § angivna åtgärderna.

Ej heller må någon inom riket utanför område, där förbud som nämnts i första stycket gäller, vidtaga angivna åtgärder med fisk, som han vet vara olovligen fångad inom sådant område.

29 §.

Vad i 26—28 §§ stadgas skall ej gälla åtgärd med fisk som tagits i beslag eller förklarats förverkad.

Ansvarsbestämmelser m. m.

30 §.

Bedriver någon fiske i strid mot stadgandet i 7 §, dömes för olaga trålfiske till dagsböter, ej under tjugu, eller fängelse i högst sex månader.

Den som fiskar på sätt, som enligt 8 § eller 23 § första stycket är förbjudet,

eller i strid mot föreskrifterna i 9 § första stycket, 10 § eller 23 § första stycket eller mot bestämmelse som länsstyrelse meddelat fiskar å otillåten tid eller fångar fisk som ej håller stadgat minimimått,

eller bryter mot förbud, som i anledning av företag enligt vattenlagen eller motsvarande äldre lag givits mot fiske inom visst område,

dömes för olaga fiske till dagsböter.

Är brott som avses i andra stycket med hänsyn till att fisket avsåg särskilt värdefull fisk eller idkades vanemässigt eller i större omfattning att anse som grovt, vare straffet dagsböter, ej under tjugu, eller fängelse i högst sex månader.

31 §.

Bryter någon mot den jämlikt 3 § eller 23 § första stycket gällande ordningen för fiske som utövas av flera i samma vatten,

eller bedriver någon fiske i uppenbar strid mot vad i 4 § eller 23 § första stycket stadgats för undvikande av hopsnärjning av fiskredskap,

eller idkar någon fiske med i 6 § förbjudet redskap,

eller vidtager någon förberedelse till förbjudet fiske genom att med uppsåt att bedriva eller främja sådant fiske vid färd å fiskevatten medföra harka eller ljuster eller ämne, som angives i 8 §, eller anordning, avsedd för fiske medelst elektrisk ström, eller genom att med sådant uppsåt i vatten utlägga ämne eller anordning som nyss sagts,

eller åsidosätter någon föreskrifterna i 9 § andra stycket, 13 §, 21 § första stycket, 24 § eller 26—28 §§,

eller bryter någon mot annan av länsstyrelse meddelad bestämmelse än sådan som nämnts i 30 § andra stycket,

straffes med dagsböter.

Lika med olovlig införsel som i 24 § sägs anses försök därtill.

32 §.

Finnes någon hava fiskat med otillåtet redskap eller på förbjudet sätt eller å otillåten tid eller haft redskap utestående i strid mot vad i 9 § andra stycket eller 21 § första stycket stadgas eller fångat fisk, som ej håller stadgat minimimått, eller i strid mot fiskeförbud som meddelats i anledning av företag enligt vattenlagen eller motsvarande äldre lag, skall det olagligen fångade eller, där det undergått förskämning eller ej är i behåll, dess värde förklaras förverkat.

Påträffas i ett parti fisk sådan fisk som enligt första stycket skall vara förverkad på den grund att den fångats å otillåten tid eller icke håller stadgat minimimått, skall, därest ej innehavaren av partiet genast på egen bekostnad låter trovärdig person fränsortera den övriga fisken, jämväl denna fisk förklaras förverkad, om det icke finnes uppenbart obilligt.

Förklaras fisk förverkad, är även låda eller annan förpackning, vari den förvaras, förverkad.

Fiskredskap som använts vid fiske, som i första stycket avses, eller vid straffbar förberedelse till sådant fiske, eller som varit olagligen utestående, skall förklaras helt eller delvis förverkat, såvitt ägaren eller någon som var i hans ställe uppsåtligen förövat gärningen eller medverkat därtill och det ej är uppenbart obilligt; finnes redskapet ej i behåll skall i stället dess värde förklaras förverkat. Vad nu sagts gäller dock icke eldhandvapen.

De i denna paragraf meddelade bestämmelserna gälla ej mot den som i god tro förvärvat fisken eller redskapet eller särskild rätt därtill.

33 §.

Finnes någon hava till riket olovligen infört eller sökt införa fisk i strid mot vad i 24 § föreskrives eller hava vidtagit åtgärd som är förbjuden enligt 26—28 §§, skall vad i 32 § första, andra, tredje och femte styckena stadgas äga motsvarande tillämpning, varvid den fisk som varit föremål för olovlig befattning skall anses såsom olagligen fångad.

34 §.

Ertappas någon å bar gärning, då han överträder förbud som i 32 § första stycket avses eller vidtager i 31 § första stycket straffbelagd förberedelse till fiske, eller anträffas i fiskevatten redskap, som är otillåtet eller utestående i uppenbar strid mot vad i 9 § andra stycket eller 21 § första stycket stadgas, må fisketillsynsman, som förordnats av länsstyrelse eller fiskeristyrelsen, befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen å fiskeplats, samt befattningshavare vid tullverkets kustbevakning beslagtagna egendom, som enligt 32 § kan förklaras förverkad, ävensom båt eller annat, som kan antagas äga betydelse för utredningen om förseelsen. Enahanda befogenhet tillkommer, där fisket kränker enskild fiskerätt, vederbörande rättsägare eller hans folk.

Tulltjänsteman eller lotstjänsteman, vilken påträffar fisk som någon olovligen infört eller sökt införa till riket, har att verkställa beslag å fisken.

35 §.

I beslag tagen fisk som uppenbarligen bör förklaras förverkad enligt denna stadga och som är levnadsduglig skall, därest så utan särskilda kostnader eller besvär kan ske, omedelbart efter beslaget åter utsättas i det vattnen vari den fångats.

Vid utsättandet skall, där omständigheterna så medgiva, trovärdigt vittne närvara.

36 §.

Den som verkställt beslag jämlikt 34 § skall anmäla beslaget till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet eller till närmaste polisman. Om fisk beslagtagits, skall sådan anmälan göras även om fisken utsatts enligt 35 §.

Mottagaren av anmälan som avses i första stycket har att, med iakttagande av vad i denna stadga eller i allmänhet finnes om beslag föreskrivet, förfara som om han själv gjort beslaget.

37 §.

Förverkad fisk som icke utsatts skall, om annat ej följer av vad nedan stadgas, mot skäligen betalning försäljas.

Tillhör fisken fredat fiskslag eller håller den ej stadgat minimimått, må den försäljas endast till innehavare av fiskmjölsfabrik eller eljest till den som kan antagas komma att ej avyttra fisken. Försäljning till annan får dock ske om fisken undergått sådan märkning eller därmed vidtagits annan åtgärd, som tydligt utvisar att fisken varit beslagtagen. Kan försäljning icke ske i enlighet med vad nu sagts, skall fisken förstöras.

Har beslag lagts på fisk som är underkastad förskämning, må den genast försäljas eller, i fall som ovan avses, förstöras utan hinder av att dom å förverkande ej föreligger. Uppskattas fiskens värde till ett hundra kronor eller mera och har ej försäljning påkallats av ägaren, skall dock tillstånd till åtgärden sökas hos den domstol som har att upptaga frågan om fiskens förverkande. Domstolen må utan ägarens hörande meddela beslut om fiskens avyttring.

Köpeskilling som influtit vid avyttring enligt föregående stycke skall intill dess frågan om förverkande blivit slutligt avgjord mot ränta insättas i bank.

38 §.

Vad i 35 och 37 §§ är stadgat skall iakttagas jämväl i fall då grund för beslag eller förverkande tillika föreligger enligt lagen om rätt till fiske.

39 §.

Förverkad fisk samt förverkat redskap eller värdet därav tillfalla kronan.

40 §.

Brott för vilket straff finnes utsatt i denna stadga åtalas av allmän åklagare. Delägare i visst fiskevatten skall, i fråga om rätt att beivra dylikt brott som där skett, städse anses som målsägande.

Om besvär m. m.

41 §.

Beslut som länsstyrelse meddelar med stöd av denna stadga skall kungöras i kyrkan för den eller de församlingar, där fiskevattnet är beläget, samt tillika anslås i länsstyrelsens lokal och på statsverkets bekostnad tillkännagivas i länskungörelserna ävensom i en eller flera tidningar inom orten.

Är någon missnöjd med beslutet, må klagan föras hos Konungen genom besvär vilka skola hava inkommit till jordbruksdepartementet inom två månader efter det kungörandet i kyrka ägde rum.

Vederbörande fiskeriintendent är på grund av sin befattning behörig att föra klagan över beslut som avses i första stycket.

Länsstyrelsen må, när skäl därtill äro, förordna att beslutet skall lända till efterrättelse utan hinder av förd talan.

Länsstyrelsen skall ofördröjligen översända den i ämnet utfärdade kungörelsen till jordbruksdepartementet, domänstyrelsen och fiskeristyrelsen samt till vederbörande fiskeriintendent och hushållningssällskap.

Övergångsbestämmelser

Denna stadga träder i kraft den 1 januari 1955.

Genom stadgan upphävas

fiskeristadgan den 17 oktober 1900 (nr 78); dock att föreskriften i 7 § jämte därtill hörande ansvars- och åtalsbestämmelser i 22 och 27 §§ skola fortfara att gälla,

kungörelsen den 25 januari 1901 (nr 3) angående uppskov tills vidare med tillämpning inom Blekinge län av vad i 5 § av fiskeristadgan den 17 oktober 1900 stadgas rörande förbud mot användande i visst fall av ljuster för fångst av ål, i den mån nämnda kungörelse icke upphävts genom kungörelsen den 29 oktober 1948 (nr 675) angående förbud att i Valjeviken (Saxaviken) och viss del av Sölvesborgsviken i Blekinge och Kristianstads län använda ljuster för fångande av ål m. m.;

kungörelsen den 21 oktober 1904 (nr 50 s. 1) angående undantag tills vidare för viss del av Göteborgs och Bohus län från vad i 5 § av fiskeristadgan den 17 oktober 1900 stadgas rörande förbud mot användande i visst fall av ljuster för fångst av ål,

kungörelsen den 10 oktober 1913 (nr 238) angående undantag tills vidare för viss del av Kristianstads län från vad i 5 § av fiskeristadgan den 17 ok-

tober 1900 stadgas rörande förbud mot användande i visst fall av ljuster för fångst av ål, i den mån kungörelsen icke upphävts genom förenämnda kungörelse den 29 oktober 1948 (nr 675),

kungörelsen den 9 mars 1917 (nr 72) angående undantag tills vidare för viss del av Hallands län från vad i 5 § av fiskeristadgan den 17 oktober 1900 stadgas rörande förbud mot användande i visst fall av ljuster för fångst av ål,

kungörelsen den 25 augusti 1914 (nr 173) om fredningstid för hummer inom Norrvikens fögderi av Göteborgs och Bohus län,

kungörelsen den 30 juni 1932 (nr 351) med vissa bestämmelser rörande införsel till riket av kräftor,

kungörelsen den 30 juni 1933 (nr 454) angående förbud att under viss tid av året till riket införa hummer,

kungörelsen den 6 maj 1938 (nr 155) angående gädd- och gösbeståndens skyddande; samt

kungörelsen den 30 december 1947 (nr 962) med vissa bestämmelser till skydd för beståndet av havskräfta.

Förekommer i lag eller författning hänvisning till författningsrum, som ersatts genom bestämmelse i denna stadga, skall den bestämmelsen i stället tillämpas. Härvid skall så anses som om bestämmelserna i 30 § fiskeristadgan den 17 oktober 1900 ersatts genom bestämmelserna i 34—38 §§ i den nya stadgan samt genom vad i 32 och 33 §§ samma stadga föreskrives beträffande förverkande av annan fisk än sådan, som olagligen fångats eller varit föremål för annan olovlig befattning.

Med avseende å ikraftträdandet av den nya stadgan skall vidare iakttagas:

1. För visst område gällande bestämmelser, som meddelats jämlikt 22 § fiskeristadgan den 29 juni 1852 (nr 30) eller genom beslut som avses i 9 och 13 §§ fiskeristadgan den 17 oktober 1900, skola, i den mån bestämmelserna ej strida mot den nya stadgans allmänna föreskrifter och ej upphävas, fortfarande tjäna till efterlevnad intill den 1 januari 1960. Beträffande sådana bestämmelser skola föreskrifterna i 21 och 28—40 §§ i den nya stadgan i tillämpliga delar gälla i stället för motsvarande föreskrifter i äldre stadga.

2. Om gällande föreskrifter som meddelats före den 1 januari 1955 skall anteckning hava verkställts i det i 14 § andra stycket nya stadgan omnämnda registret före den 1 januari 1956.

3. Har fråga om meddelande av särskilda bestämmelser om fiskets vård och lämpliga bedrivande väckts före den 1 januari 1955 men har länsstyrelsen ej meddelat beslut i frågan före nämnda dag, skola vid ärendets fortsatta behandling föreskrifterna i den nya stadgan tillämpas.

4. Vid tillämpning av stadgandet under 3. skall iakttagas att, därest kalles till och underrättelser om sammanträde, avsett att hållas efter den 1 januari 1955, före nämnda dag utfärdats i enlighet med bestämmelserna i 9 § fiskeristadgan den 17 oktober 1900, sammanträdet skall anses vara behörigen utlyst.

5. Vad ovan under 3. och 4. föreskrives skall äga motsvarande tillämpning beträffande fråga om ändring i eller upphävande av sådana bestämmelser som under 1. avses.

6. Bestämmelsen i 8 § fiskeristadgan den 17 oktober 1900 angående fiskgaller framför turbin jämte därtill hörande ansvars- och åtalsbestämmelser i 21 och 27 §§ nämnda stadga skola fortfara att gälla beträffande turbinanläggning, som tillkommit eller vartill tillstånd meddelats före den 1 januari 1955; dock att beslut som avses i 8 § andra stycket om annan anordning än fiskgaller meddelas av vattendomstol jämlikt 2 kap. 8 § vattenlagen.

dels ock jämlikt 87 § regeringsformen föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1) Lag

angående ändrad lydelse av 37 och 38 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske.

Härigenom förordnas, att 37 och 38 §§ lagen den 1 december 1950 om rätt till fiske skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

37 §.

Ertappas någon å bar gärning, då han bedriver olovligt fiske, eller anträffas redskap för sådant fiske ut-satt i vattnet, må av länsstyrelsen eller fiskeristyrelsen *förordnad* fisketillsynsman, *samt*, där fisket kränker enskild fiskerätt, *jämväl* vederbörande rättsägare eller hans folk beslagtaga fångsten och redskapet ävensom båt eller annat, som kan antagas äga betydelse för utredning om brottet.

Har egendom tagits i beslag enligt första stycket, skall anmälan därom göras till närmaste polisman, som har att förfara som om han själv gjort beslaget; dock må fångst, som tagits i beslag av innehavaren av enskild fiskerätt eller hans folk, utan anmälan behållas av fiskerättshavaren.

Ertappas någon å bar gärning, då han bedriver olovligt fiske, eller anträffas redskap för sådant fiske ut-satt i vattnet, må fisketillsynsman *som förordnats* av länsstyrelsen eller fiskeristyrelsen, *befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen å fiskeplats, samt befattningshavare vid tullverkets kustbevakning* beslagtaga fångsten och redskapet ävensom båt eller annat, som kan antagas äga betydelse för utredning om brottet. *Enahanda befogenhet tillkommer*, där fisket kränker enskild fiskerätt, vederbörande rättsägare eller hans folk.

Har egendom tagits i beslag enligt första stycket, skall anmälan därom göras till *vederbörande polis- eller åklagarmyndighet* eller till närmaste polisman. *Den som erhållit sådan anmälan* har att förfara som om han själv gjort beslaget.

Fångst, som tagits i beslag av innehavaren av enskild fiskerätt eller hans folk, må dock, *därest för beslaget ej tillika föreligger annan grund än i denna lag är stadgad*, utan anmälan behållas av fiskerättshavaren.

38 §.

Böter och viten som ådömas enligt denna lag, så ock förverkat redskap eller dess värde, tillfalla kronan.

Förverkad fångst eller dess värde tillfaller, om fisket utan intrång i enskild fiskerätt skett i allmänt vatten eller i fiskådra, kronan och eljest

Förverkad fångst eller dess värde tillfaller, om fisket utan intrång i enskild fiskerätt skett i allmänt vatten eller i fiskådra *eller om fångsten*

*(Gällande lydelse.)*den som har den enskilda fiskerät-
ten.*(Föreslagen lydelse.)**tillika är förverkad på annan grund än i denna lag är stadgad, kronan och eljest den som har den enskilda fiskerätten.**Förverkat redskap eller dess värde tillfaller kronan.*

Vite må — — — till frihetsstraff.

Vite må — — — till frihetsstraff.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1955.

2) Lag

om ändrad lydelse av 13 kap. 14 § vattenlagen.

Härigenom förordnas, att 13 kap. 14 § vattenlagen den 28 juni 1918 (nr 523)¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.*(Gällande lydelse.)**(Föreslagen lydelse.)*

13 KAP.

14 §.

Borttager eller — — — sex månader.

Borttager eller — — — sex månader.

Om straff och annan påföljd för den som överträder fiskeförbud, vilket meddelats i anledning av företag enligt denna lag eller motsvarande äldre lag, stadgas i särskild ordning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1955.

3) Lag

angående ändrad lydelse av 26 § 1 mom. och 31 § 1 mom. lagen den 3 juni 1938 (nr 274) om rätt till jakt.

Härigenom förordnas, att 26 § 1 mom. och 31 § 1 mom. lagen den 3 juni 1938 om rätt till jakt² skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.*(Gällande lydelse.)**(Föreslagen lydelse.)*

26 §.

1 mom. Den som — — — — — erlägga jaktvårdsavgift.

Till bevis om att den jagande fullgjort vad honom enligt första styc- Till bevis om att den jagande fullgjort vad honom enligt första styc-

¹ Senaste lydelse av 13 kap. 14 § se SFS 1939:146.² Senaste lydelse av 26 § 1 mom. se SFS 1951:290.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

ket åligger skall han vid jakten medföra ett för honom gällande jaktkort; och vare han pliktig att vid anfordran uppvisa kortet för polisman eller med polismans befogenhet utrustad ordningsvakt för jaktbevakning, befattningshavare vid domänverket, lappfogde eller tillsynsman vid lappväsendet, stiftsjägmästare eller dennes biträden ävensom för den som äger, innehar eller vårdar marken eller den eljest där äger jakträtt; skolande den befattningshavare vid domänverket, lappväsendet och stiftsnämnd sålunda tillkommande befogenheten att påfordra uppvisande av jaktkort hava avseende allenast å mark som står under hans förvaltning eller uppsikt.

ket åligger skall han vid jakten medföra ett för honom gällande jaktkort; och vare han pliktig att vid anfordran uppvisa kortet för polisman eller med polismans befogenhet utrustad ordningsvakt för jaktbevakning, befattningshavare vid domänverket eller vid tullverkets kust- eller gränsbevakning, lappfogde eller tillsynsman vid lappväsendet, stiftsjägmästare eller dennes biträden ävensom för den som äger, innehar eller vårdar marken eller den eljest där äger jakträtt; skolande den befattningshavare vid domänverket, lappväsendet och stiftsnämnd sålunda tillkommande befogenheten att påfordra uppvisande av jaktkort hava avseende allenast å mark som står under hans förvaltning eller uppsikt.

31 §.

1 mom. Anträffas å — — — — — för sig.

Å område där jakträtt tillkommer kronan liksom å de till lapparnas utslutande begagnande anvisade områdena tillkomme enahanda rätt polisman och med polismans befogenhet utrustad ordningsvakt för jaktbevakning ävensom personal vid domänverket samt lappfogde och lapp-tillsynsman.

Å område där jakträtt tillkommer kronan liksom å de till lapparnas utslutande begagnande anvisade områdena tillkomme enahanda rätt polisman och med polismans befogenhet utrustad ordningsvakt för jaktbevakning ävensom personal vid domänverket och vid tullverkets kust- eller gränsbevakning samt lappfogde och tillsynsman vid lappväsendet.

Har den — — — — — i 36 §.

Vad i — — — — — än kronan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1955.

I samband med propositionen har utskottet behandlat åtta i anledning av densamma väckta motioner, nämligen

inom första kammaren

nr 526 av herrar *Eskilsson* och *Björnberg*,

nr 527 av herr *Hällgren m. fl.*,

nr 530 av herr *Boo* och herr *Persson, Ragnar*, samt

nr 531 av herr *Eskilsson*,

ävensom inom andra kammaren

nr 671 av herr *Andersson* i *Ronneby m. fl.*,

nr 672 av herrar *Hæggblom* och *Svensson* i *Krokstorp*,

nr 675 av herrar *Svensson* i *Krokstorp* och *Hæggblom* samt

nr 676 av herrar *Sköldin* och *Bengtsson* i *Varberg*.

I motionerna I: 526 och II: 672, som är likalydande, hemställs, »att riksdagen ville göra sådan ändring i förslaget till fiskeristadga, att dennas 7, 10 och 11 §§ kommer att överensstämma med vad vi här föreslagit».

Motionärernas förslag innebär i fråga om 7 § att från det i denna paragrafs första och andra stycken stadgade förbudet mot trålfiske skall undan- tagas — utöver vad som föreskrives i paragrafens tredje stycke — fiske i saltvatten med puls- eller dämpnot.

Beträffande 10 och 11 §§ föreslår motionärerna, att det i 10 § stadgade fångstförbudet skall avse även gädda, som icke håller ett minimimått om 40 cm, samt att stadgandet i 11 § kompletteras med bestämmelse om rätt att till husbehov använda oavsiktligt fångad, dödsskadad fisk, som icke håller föreskrivet minimimått.

I motionerna I: 527 och II: 671, som är likalydande, hemställs, att riksdagen »måtte besluta, att fiske med ljuster fortfarande skall vara tillåtet vid de kuststräckor i saltsjön där så tidigare varit förhållandet».

I motionerna I: 530 och II: 676, som är likalydande, föreslås, »att riksdagen måtte uttala, att det i 13 § i förslaget till fiskeristadga föreskrivna tillståndstvånget bör begränsas till att endast avse utplantering av fiskslag som ej tidigare förekommit i det vatten vari utplantering skall ske».

I motionerna I: 531 och II: 675, som är likalydande, hemställs, »att riksdagen måtte uttala sig för att första stycket av 17 § fiskeristadgan skall er- hålla följande lydelse:

Till sammanträde som i 15 § sägs skola kallas de fiskevattensdelägare och andra innehavare av enskild fiskerätt, vilkas rätt beröres av det förslag som skall behandlas, ävensom de yrkesfiskare, som bruka idka fiske inom det med förslaget avsedda området, samt sammanslutningar av dessa yrkesfis- kare».

Beträffande motiveringen i propositionen och motionerna får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till proposition- nerna och motionerna.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås en ny fiskeristadga, avsedd att träda i stället för den nu gällande vilken utfärdats den 17 oktober 1900. Vidare framlägges för- slag till vissa mindre ändringar i fiskerättslagen, vattenlagen och jaktlagen.

Förslaget till fiskeristadga bygger på samma grunder som den gällande stadgan men avviker i vissa delar från denna. Avvikelserna är i huvudsak följande. Vissa bestämmelser i stadgan skall enligt förslaget gälla även vid fiske från svenskt fartyg å internationellt vatten. Liksom nu förutsättes, att föreskrifter om fiskets vård och bedrivande i stor utsträckning skall givas i lokala stadgor. Hittills har emellertid lokala föreskrifter, som avser all- mänt vatten, endast fått givas av Kungl. Maj:t. Det föreslås nu, att länssty- relserna skall äga rätt att utfärda bestämmelser även för fiske å allmänt vat-

ten. Föreskrifterna om länsstyrelsernas handläggning av ärenden rörande lokala fiskebestämmelser har förenklats. Sålunda har bl. a. de formella bestämmelserna om omröstningsförfarande utgått. Framställning till länsstyrelse om särskilda fiskebestämmelser får enligt förslaget göras av envar, medan framställningsrätt nu blott tillkommer vissa fiskargrupper och myndigheter samt hushållningssällskapen. Över utfärdade lokala föreskrifter skall enligt förslaget register föras hos länsstyrelserna. I dessa register skall senast ett år efter det fiskeristadgan trätt i kraft ha införts även de ännu gällande föreskrifter, som utfärdats före stadgans ikraftträdande.

Gällande fiskeristadga innehåller inga bestämmelser om kontroll över utplantering av fisk. Nu föreslås, att sådan åtgärd ej skall få vidtagas utan tillstånd. Tillstånd kan i flertalet fall lämnas av hushållningssällskapens fiskeritjänstemän. När det gäller nyinplantering av annan fisk än lax och laxöring erfordras emellertid tillstånd av fiskeristyrelsen eller fiskeriintendent.

Förbud föreslås mot fiske med harka, ljuster samt skafftörsedd huggkrok. Liksom nu förutsättes, att vissa lokala undantag från ljusterförbudet skall kunna meddelas. Länsstyrelserna äger föreskriva förbud mot användning av även andra redskap. Bland förbjudna fiskemetoder upptages även skjutning med eldhandvapen.

De generella minimimått, som nu gäller för kräfta, hummer, havskräfta och ostron har i förslaget upptagits oförändrade. Sådana minimimått föreslås även för lax (50 cm) och för laxöring, som fångas i saltsjön (35 cm). Särskilt i fråga om laxöring förutsättes att jämkningar i fråga om måttet skall göras för vissa delar av landet. I fråga om gädda och gös överföres de nu enligt särskild kungörelse gällande bestämmelserna om minimimått vid försäljning m. m. till fiskeristadgan. Några för hela landet gällande minimimått vid fångst av dessa fiskslag föreslås däremot icke.

Fredningstiderna för hummer, ostron och kräftor bibehålles i stort sett oförändrade.

I likhet med vad nu gäller har i förslaget till fiskeristadga ej upptagits några bestämmelser om minsta maskstorlek i redskap, men däremot föreskrifter om hur lokala bestämmelser härom skall tillämpas. Härvid föreslås, att man vid mätning av maskor skall övergå till den s. k. mätsticksmetoden, vilken bl. a. tillämpas enligt en den 5 april 1946 i London träffad överenskommelse rörande skydd för fiskbeståndet i Nordsjön och Nordatlanten.

Förbud mot införsel av undermålig eller fredad fisk finnes ej i gällande fiskeristadga, men väl i några särskilda författningar. Det föreslås nu att i fiskeristadgan upptages förbud mot införsel och ilandföring av fredad eller undermålig fisk, varvid vissa av de särskilda författningarna upphäves.

Bestämmelser om förbud mot att inom riket försälja, köpa eller forsla fredad eller undermålig fisk finnes nu i 14 § gällande stadga. Förslaget innebär, att försäljningsförbudet bibehålles, men att forslingsförbudet borttages och att köpförbudet inskränkes till köp, som sker i återförsäljningssyfte.

Enligt gällande stadga kan för brott mot bestämmelser i stadgan eller föreskrifter, som lämnats med stöd av den, icke följa strängare straff än dagsböter. I regel är straffet blott böter 5—200 kronor. Vid olaga hummerfiske kan normerade böter utdömas. Nu föreslås, att straffbestämmelserna skärpes. För olaga trålfiske utsättes ett straff av dagsböter, ej under tjugu, eller fängelse i högst sex månader. För andra brott, vilka kan rubriceras som olaga fiske, stadgas i normala fall dagsböter, men för grova brott samma straff som för olaga trålfiske. För övriga förseelser mot fiskeristadgan eller mot lokala föreskrifter föreslås straffet bli dagsböter.

Förverkandebestämmelserna har jämkats så att största möjliga överensstämmelse vinnes med motsvarande föreskrifter i fiskerättslagen, i vilken några ändringar i denna del förslås. De viktigaste nyheterna är att fångst, som åtkommit vid olaga fiske, eller värdet därav alltid skall tillfalla kronan även om brottet samtidigt innebär olovligt fiske. Vidare har införts möjlighet att i vissa fall utsätta beslagtagna fisk i vattnet. Om i ett parti fisk påträffas undermålig eller fredad fisk kan jämväl den övriga fisken i partiet förklaras förverkad, såvida icke innehavaren av partiet på egen bekostnad verkställer fränsortering. Vidare har införts vissa föreskrifter som begränsar rätten att, innan dom å förverkande föreligger, försälja beslagtagna fisk, samt bestämmelser avsedda att förhindra att undermålig eller fredad fisk, som tagits i beslag, efter försäljning skall komma ut i allmänna marknaden.

Fiskeristadgan föreslås skola träda i kraft den 1 januari 1955.

De föreslagna ändringarna i fiskerättslagen innebär i huvudsak en samordning av förverkandebestämmelserna i denna lag och i den föreslagna nya fiskeristadgan. Utöver vad tidigare nämnts härom har i båda dessa författningar upptagits bestämmelser, som ger befälhavare på fisketillsynsfartyg samt befattningshavare vid tullverkets kustbevakning vissa befogenheter i fråga om fisktillsynen. Ändringarna i jaktlagen avser i sak endast, att personalen vid tullverkets kust- och gränsbevakning får vissa uppgifter i fråga om jaktkontrollen.

I förslaget till fiskeristadga har intagits bestämmelser om straff och annan påföljd för den som överträder fiskeförbud, vilket meddelats i anledning av företag enligt vattenlagen eller motsvarande äldre lag. Den föreslagna ändringen i vattenlagen innebär blott en hänvisning till dessa bestämmelser.

Det föreslås att lagändringarna skall träda i kraft samma dag som fiskeristadgan.

Inledning.

Föredraganden, statsrådet Hjalmar Nilson, anför bland annat följande.

Den första för hela riket gällande författning, som upptog allmänna bestämmelser rörande hushållning med fiskevatten, var Kungl. Maj:ts stadga och ordning den 14 november 1766 för rikets havs-, skär-, ström- och insjöfiske. Denna stadga ersattes delvis av fiskeristadgan den 29 juni 1852. Bå-

da de nu nämnda stadgorna innehöll jämväl bestämmelser av allmän lags natur. Sedan de i 1852 års stadga förekommande bestämmelserna av sistnämnda slag upphävts genom lagen den 27 juni 1896 om rätt till fiske, ersattes bestämmelserna om hushållning med fiskevatten samt de delar av 1766 års stadga som fortfarande gällde av fiskeristadgan den 17 oktober 1900 (nr 78), som alltjämt är gällande. Under årens lopp har i stadgan vidtagits åtskilliga ändringar, som dock icke rubbat densammas grunder. Fiskeristadgan, som vid ikraftträdandet innehöll det övervägande flertalet av då gällande i central administrativ ordning tillkomna bestämmelser till skydd för fiskbeståndet, har numera kompletterats genom ett flertal olika av Kungl. Maj:t utfärdade författningar med bestämmelser i sådant syfte. Fiskeristadgans giltighetsområde sträcker sig ej utanför svenskt territorialvatten.

Fråga om revision av fiskeristadgan blev särskilt aktuell i samband med tillkomsten av den nya lagen den 1 december 1950 om rätt till fiske. Nämnda lag har påkallat översyn särskilt av stadgans föreskrifter om tillvägagångssättet vid antagande av lokala bestämmelser och om ansvar, förverkande och beslag. Även andra omständigheter har emellertid föranlett behov av översyn. Redan den livliga utveckling i olika hänseenden, som efter stadgans tillkomst ägt rum inom den viktiga näringsgren som fisket utgör, motiverar en omprövning, huruvida stadgans bestämmelser är lämpliga för moderna förhållanden. En särskild fråga som uppkommit är, om icke vissa i lokala bestämmelser allmänt förekommande förbud bör överföras till stadgan. Den starkt ökade betydelse fisket å öppna havet nu har i jämförelse med förhållandena vid stadgans tillkomst måste föranleda överväganden, i vad mån bestämmelserna i stadgan bör utsträckas att gälla även å internationellt vatten. Vidare har revision av straff-, förverkande-, beslags- och åtalsbestämmelserna påkallats av ny allmän straff- och processlagstiftning. Slutligen har framkommit ett önskemål av mera författningsteknisk art, nämligen att för vinnande av större överskådlighet över de på fiskevårdens område gällande bestämmelserna i fiskeristadgan inarbeta de vid sidan av denna utfärdade författningarna på detta område i den utsträckning så lämpligen kan ske.

Den 26 maj 1950 uppdrog Kungl. Maj:t åt fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök att med beaktande av vad som anförts i propositionen nr 60 till 1950 års riksdag med förslag till lag om rätt till fiske, m. m. företaga en översyn av dels fiskeristadgan den 17 oktober 1900, dels de i fiskerättskommitténs betänkande med förslag till fiskelag (SOU 1947: 47) upptagna bestämmelserna angående fiskevårdsområden samt om upplåtelse av fiskerätt. Efter erhållet bemyndigande tillkallade dåvarande statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet den 6 juli 1951 sakkunniga att biträda styrelsen vid översynen. Styrelsen, som funnit lämpligt att slutföra uppdraget angående översynen av fiskeristadgan utan avbidan å det slutliga fullgörandet av utredningsuppdraget i övrigt, har den 17 november 1952 överlämnat

betänkande med förslag till ny fiskeristadga samt i anledning därav föranlett förslag till lag om *ändring i vissa delar av lagen om rätt till fiske* (SOU 1953: 2).

Över betänkandet har efter remiss yttranden avgivits av domänstyrelsen, kammarkollegiet, lotsstyrelsen, generaltullstyrelsen, statens jordbruksnämnd, samtliga länsstyrelser — efter hörande av hushållningssällskapen — hushållningssällskapens förbund, fiskeriintendenterna, fiskerinämnden för Vänern, Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening, Svenska fiskeritjänstemannaförbundet, Föreningen statens fiskeritjänstemän, Sveriges fiskares riksförbund, Svenska västkustfiskarnas centralförbund, Svenska sydkustfiskarnas centralförbund, Skånes fiskareförbund, Svenska ostkustfiskarens centralförbund, Svenska insjöfiskarens centralförbund, Malmöhus läns havsfiskeförening u. p. a., Svenska fiskevårdsförbundet, Vätterns fiskareförbund, Sveriges sportfiskares riksförbund, Fiskefrämjandet, Sveriges lantbruksförbund, Riksförbundet Landsbygdens folk och Svenska naturskyddsföreningen. Därjämte har Sveriges amatörfiskares riksförbund avgivit yttrande i ärendet. Vissa remissinstanser har bifogat yttranden från hörda myndigheter och organisationer.

Vidare har till jordbruksdepartementet insänts dels från länsstyrelsen i Malmöhus län en den 24 juni 1953 dagtecknad skrivelse från ingenjören Bernt Stamvik angående frågan om förbud mot ljustring av ål, dels från länsstyrelsen i Hallands län en av 30 fiskare gjord framställning rörande samma fråga, dels från länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län en av 38 fiskare undertecknad skrivelse den 8 oktober 1953 angående fråga om minimimått på laxöring.

Svenska fiskhandelsförbundet har i en den 19 maj 1953 inkommen skrivelse gjort *framställning rörande den tid, under vilken försäljningsförbud för kräftor bör gälla*. — Sedan fiskeristyrelsen yttrat sig häröver, har Kungl. Maj:t den 17 juli 1953 förklarat, att den i skrivelsen berörda frågan skulle övervägas i samband med den slutliga behandlingen av förslaget till ny fiskeristadga.

I propositionen nr 23 till innevarande års riksdag angående ändring i vattenlagen har uttalats (s. 70), att frågan om straff och annan påföljd för överträdelse av sådant fiskeförbud, som utfärdats i samband med uppförande av dammbyggnad o. d., lämpligen borde upptagas i samband med förslaget till fiskeristadga. Propositionen har — med viss jämkning som ej har betydelse i detta sammanhang — bifallits av riksdagen (tredje lagutskottets utlåtande nr 2).

I ett den 22 april 1948 avgivet betänkande har *kust- och gränsbevakningsutredningen* framlagt förslag angående arbetsuppgifterna för tullverkets kust- och gränsbevakning. Såvitt avser frågor som faller under finans- och civildepartementen har ärendet slutligt avgjorts. I betänkandet berörs emellertid även *tillsynen över fiske och jakt*. Det föreslås att befattningshavare vid tullverkets kust- och gränsbevakning skall få vissa författningsmässiga befogenheter att utöva sådan tillsyn. Över betänkandet har efter remiss ett

flertal myndigheter och organisationer avgivit yttranden. Även dessa frågor synes lämpligen böra behandlas i samband med förslaget till ny fiskeristadga.

Huvuddragen av fiskeristyrelsens förslag m. m.

Gällande fiskeristadga innehåller till en början vissa bestämmelser om fiskets bedrivande och vård. De utgöres av 1 och 2 §§, vilka avser förhållandet mellan flera fiskande inbördes, 3—5 §§, som innehåller förbud mot vissa fångstsätt och fångstredskap, 6 §, som upptager bestämmelser om fredningstider för och minimimått å vissa skaldjur, 7 §, som avser att bereda skydd för fiskredskap mot översegling, samt 8 §, som föreskriver viss skyddsanordning till förhindrande av att fisk inkommer i turbiner. I 14 § gives bestämmelser om vissa saluförbud m. m. 15 § stadgar förbud mot att hålla vissa redskap utestående under fredningstid. 14 och 15 §§ kompletterar delvis bestämmelserna i 6 §.

Stadgan förutsätter, att föreskrifter om fiskets vård och bedrivande i betydande utsträckning måste utfärdas lokalt, detta på grund av de skiftande natur- och fiskeriförhållandena i riket. Frågan hur sådana lokala bestämmelser skall komma till stånd behandlas utförligt i 9—13 §§. Bestämmelser om tillämpningen av lokala föreskrifter har givits i 14—17 §§. Återstående del av stadgan, 18—31 §§, innehåller i huvudsak föreskrifter om ansvar och förverkandepåföljd vid överträdelser samt om åtal och beslag.

Fiskeristyrelsens förslag bygger i sina grunder på den gällande stadgan. Den del av förslaget, som innehåller allmänna bestämmelser om fiskets vård och bedrivande, har visserligen i förslaget fått ett fylligare innehåll än de nu gällande föreskrifterna i detta ämne. Fiskeristyrelsen förutsätter likväl, att den författningsmässiga regleringen av de spörsmål, som angår fiskets vård och bedrivande, alltjämt i huvudsak måste ske genom lokala föreskrifter. Ordningen för tillkomsten av dylika bestämmelser har i förslaget i princip bibehållits oförändrad. De nuvarande föreskrifterna om påföljd för överträdelse av stadgan eller med stöd därav meddelade bestämmelser samt om beslag m. m. har i förslaget väsentligt omarbetats och utvidgats.

Fiskeristyrelsens förslag till fiskeristadga har uppdelats i olika huvudavdelningar. Efter en avdelning med inledande bestämmelser (1—3 §§) följer en avdelning, som upptager för hela riket gällande bestämmelser om fiskets vård och bedrivande och omfattar dels en underavdelning med bestämmelser som reglerar förhållandet mellan de fiskande inbördes (4—6 §§), dels en underavdelning med bestämmelser om fiskevård (7—13 §§). Nästa avdelning (14—22 §§) reglerar frågan, hur lokala bestämmelser skall tillkomma, och innehåller dessutom några föreskrifter rörande tillämpningen av sådana bestämmelser. Därpå följer en avdelning (23 §), som föreskriver, i vad mån de föregående bestämmelserna skall tillämpas å internationellt vatten. Den följande avdelningen (24—28 §§) innehåller

förbud mot vissa åtgärder, bl. a. försäljning och införsel, med undermålig fisk och mot dylika åtgärder med fisk under fredningstid. Slutligen kommer en avdelning (29—40 §§) med bestämmelser om ansvar, förverkande, beslag och åtal och en avdelning (41 §) med regler om besvär m. m. Vid uppgörandet av denna indelning har styrelsen beaktat önskvärdheten av att eventuella kommande administrativa bestämmelser om fiskevårdsområden och fiskevårdsavgifter skall kunna upptagas i stadgan utan att den sönderbrytes.

I departementsutkastet har förslagens huvudavdelningar bibehållits.

Föredragande statsrådet anför i detta sammanhang bland annat följande:

Den huvudförfattning, som nu framlägges, är en *fiskeristadga*. Innehållet i denna är av den art, att den *torde kunna utfärdas av Kungl. Maj:t med stöd av § 89 regeringsformen*. Emellertid innehåller den föreslagna stadgan bestämmelser av allmän räckvidd, bl. a. sådana som har betydelse för förhållandet mellan fiskande inbördes. Av remissbehandlingen framgår, att intresset för stadgans utformning är mycket stort och att olika åsikter i många delar framförts. Vidare måste vid bedömandet av de föreslagna ändringarna i fiskerättslagen och vattenlagen hänsyn tagas till vad som föreslås i utkastet till fiskeristadga. Med hänsyn till det anförda bör enligt min mening riksdagens yttrande inhämtas i ärendet. Stadgan innehåller emellertid en hel del bestämmelser av den art att de smidigt bör kunna anpassas efter nya rön och erfarenheter, särskilt på fiskevårdens område. Jag anser mig därför böra betona, att sådana ändringar i stadgan, som ej är av mera genomgripande art, framdeles bör få vidtagas utan att riksdagens yttrande inhämtas. I detta sammanhang må framhållas, att riksdagen icke medverkat vid tillkomsten av den gällande fiskeristadgan och vid de ändringar däri som vidtagits.

Förslaget till fiskeristadga.

Allmänna synpunkter.

Remissinstanserna.

Några remissinstanser — *domänstyrelsen, kammarkollegiet, länsstyrelsen i Uppsala län, Svenska fiskevårdsförbundet, Fiskefrämjandet och Sveriges sportfiskares riksförbund* — gör gällande, att förslaget i flera avseenden för mycket tillvaratager yrkesfiskets intresse på bekostnad av andra fiskarekategoriers. Uttalanden i samma riktning göres av *Amatörfiskarnas riksförbund*.

Föredragande statsrådet.

Fiskeristadgan bör givetvis utformas med hänsyn till de allmänna grunder på vilka den nya fiskerättslagen vilar. Utformningen bör därför ske med

beaktande av alla olika fiskargrupperns intressen. Genom nya fiskerättslagen har beretts vidgade möjligheter till husbehovs- och fritidsfiske. Några remissinstanser har hävdad, att i stadgan borde införas en allmän bestämmelse om att fisket skall bedrivas med skälig hänsyn till alla olika fiskargrupperns intressen och att detta särskilt borde beaktas då lokala bestämmelser utfärdas. Ett sådant stadgande torde emellertid vara onödigt. Det ligger i sakens natur, att stadgan och bestämmelser som utfärdas med stöd av stadgan skall stå i överensstämmelse med de principer på vilka den nya fiskerättslagen grundas.

I det följande kommer redogörelsen för förslaget till fiskeristadga att anknyta till bestämmelserna i departementsförslaget. Då emellertid remissyttrandena avser fiskeristyrelsens förslag kommer — i de fall då paragrafnumreringen ej överensstämmer — att inom parentes angivas motsvarande stadganden i detta.

Inledande bestämmelser.

(1 och 2 §§ departementsförslaget, 1—3 §§ fiskeristyrelsens förslag.)

1 §.

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen föreslår, att i stadgan under 1 § intages en bestämmelse om att vad i stadgan sägs om fisk i tillämpliga delar skall gälla även om andra vattendjur, efter vilka fiske bedrives.

Föredragande statsrådet.

Som fiskeristyrelsen anfört har i fiskerättslagen icke intagits någon definition på fisk. Av förarbetena framgår emellertid att detta begrepp har en vidsträckt betydelse. I fiskerättslagen har ej givits några särskilda bestämmelser för vissa slag av fisk eller andra vattendjur. Så är däremot fallet i förslaget till fiskeristadga. Ur författningsteknisk synpunkt torde det därför vara nödvändigt att i stadgan framhålla, att, då annat ej angives eller framgår av sammanhanget, ordet fisk har en vidsträckt betydelse och omfattar jämväl t. ex. de skaldjur för vilka särskilda föreskrifter gives. Det av fiskeristyrelsen föreslagna stadgandet torde emellertid ur språklig synpunkt ej vara lämpligt. Vidare synes det vara av värde att i stadgan direkt utsäges vilka djur, som faller under dess bestämmelser. Ett alternativ till fiskeristyrelsens förslag är därför att införa ett stadgande av innebörd att vad i stadgan sägs om fisk även skall gälla vissa andra vattendjur, i första hand de som uppräknas i 25 § första punkten i nuvarande stadga. Vissa tillägg bör emellertid göras. Med hänsyn till att särskilt minimimått föreslås för havskräfter bör dessa särskilt nämnas i uppräknningen. Vidare synes blåmusslor böra medtagas. Lokalt torde fiske efter nejonöga bedrivas i icke ringa omfattning. I detta sammanhang må anmärkas, att i en kungörelse (1928:6) an-

gående fisket inom Torne älvs vattenområde intagits en bestämmelse om fiske av nejonögon. Vidare har fisket efter bläckfisk på senare år fått viss betydelse. Även dessa djur torde därför böra nämnas i uppräknigen. Om 25 § gällande stadga utbygges på sätt nu angivits, torde bestämmelsen komma att omfatta samtliga vattendjur, i fråga om vilka det för närvarande kan ha praktisk betydelse att fiskeristadgan blir tillämplig. Skulle senare behov visa sig att medtaga även andra djurarter, torde i enlighet med vad jag inledningsvis anfört stadgan kunna ändras utan riksdagens hörande. Även om det här framlagda alternativet torde innebära, att fiskeristadgans tillämpningsområde formellt blir något mera begränsat än fiskerättslagens, förordar jag dock att det genomföres. I enlighet härmed har 1 § i departementsförslaget utformats.

2 §.

Efter särskilda konventioner med våra nordiska grannländer har utfärdats kungörelser, vari regler givits om fiskets bedrivande m. m. inom vissa områden. Bestämmelserna i kungörelserna strider delvis mot den av fiskeristyrelsen föreslagna stadgan. De kungörelser som här avses är följande:

1. *Kungörelsen den 13 januari 1928 (nr 6) angående tillämpning av den genom deklaration den 10 maj 1927 mellan Sverige och Finland fastställda stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde.* I denna kungörelse lämnas bestämmelser om bland annat fredningstid för lax och laxöring, minimimått på dessa fiskar, maskstorlek i vissa fiskredskap samt förbud mot vissa fångstmetoder.

2. *Kungörelsen den 2 juni 1933 (nr 282) med vissa bestämmelser rörande fiskeriförhållandena i de till Sverige och Danmark gränsande farvattnen.* Denna kungörelse avser Kattegatt, Öresund och södra delen av Östersjön. Den innehåller — förutom bestämmelser om rätt för de båda ländernas fiskare att i viss utsträckning idka fiske även inom det andra landets vattenområden — bl. a. vissa bestämmelser om vilka redskap som därvid får användas, om sättet för utmärkning av redskapen samt om ersättningsskyldighet då annans redskap skadats.

3. *Kungörelsen den 18 mars 1949 (nr 97) med vissa bestämmelser rörande lax- och laxöringsfisket i Idefjorden och Svinesund m. m.* I kungörelsen lämnas bestämmelser om fredningstid för lax och laxöring samt om minimimått på dessa fiskarter. Vidare lämnas vissa föreskrifter om maskstorlek och vilka redskap som vid fisket får användas.

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen anser, att dessa kungörelser uppenbarligen bör kvarstå som särskilda författningar. Föreskrifterna i kungörelserna avser emellertid delvis ämnen, som regleras av de allmänna bestämmelserna i förslaget till fiskeristadga, och avviker därifrån i flera hänseenden. Därför bör i fiskeristadgan upptagas en föreskrift om att bestämmelserna i kungörelserna skall ha företräde i den mån de strider mot fiskeristadgan.

Föredragande statsrådet.

I övergångsbestämmelse till gällande fiskeristadga påpekas, att i fråga om fiske inom Torneå älvs fiskeområde skall lända till efterrättelse vad därom finnes särskilt stadgat. Det torde visserligen utan särskild bestämmelse vara klart att författningar som bygger på konventioner skall gälla även om de strider mot fiskeristadgan. Jag har emellertid intet att erinra mot att särskilt påpekande härom göres beträffande de tre av fiskeristyrelsen angivna författningarna. Övriga nu gällande, på konvention grundade författningar torde icke innehålla bestämmelser som strider mot den nu föreslagna stadgan.

Allmänna regler för fiskets vård och bedrivande.*Om förhållandet mellan fiskande inbördes.*

(3—5 §§ departementsförslaget, 4—6 §§ fiskeristyrelsens förslag).

3 § (4 §).**Fiskeristyrelsen.**

1 § i gällande fiskeristadga innehåller en allmän regel för det fall att flera fiskeberättigade skall fiska i samma vatten men ej kan på en gång fiska. I dylikt fall skall den som kommer först ha företräde. Fiskeristyrelsens förslag överensstämmer i huvudsak med gällande bestämmelse. Styrelsen har ansett lämpligt att i förtydligande syfte tillägga en bestämmelse om att, så länge den fiskande begagnar av honom utsatt redskap, annan fiskande icke må hindra honom i hans fiske.

Föredragande statsrådet.

I enlighet med vad som nu gäller bör fiskeristadgan innehålla vissa allmänna bestämmelser, som reglerar förhållandet mellan fiskande inbördes. Fiskeristyrelsens förslag i denna del kan jag i stort sett biträda. Vad angår den föreslagna 4 § är det givet att en generell bestämmelse om turordning mellan fiskande måste få en mycket allmän avfattning. Modifikationerna av reglerna — t. ex. föreskrift om den längsta tid en fiskeplats får uppehållas — bör, såsom fiskeristyrelsen uttalat, i mån av behov givas av länsstyrelsen i den ordning stadgan föreskriver. Därvid bör givetvis iakttagas, att lokala bestämmelser ej gives ett sådant innehåll att de står i strid mot den princip som uttalats i stadgan. Paragrafen bör kompletteras med förbud att i fiskevattnet efter avslutat fiske kvarlämna redskap, del av redskap, förankringsanordning eller annat föremål som kan hindra en efterföljande fiskare.

4 § (5 §).

Denna paragraf saknar motsvarighet i gällande stadga.

Fiskeristyrelsen.

Hopsnärjning av fiskredskap är en företeelse, som tyvärr förekommer i icke obetydlig utsträckning. Särskilt har fiske med drivande redskap och trål ofta ägt rum på så sätt, att dessa redskap kommit att hopsnärjas med andra redskap. Att olägenheter av nu berörd art uppkommer beror i betydande grad på det bristfälliga sätt varpå fiskredskap stundom utmärkes. Frågan om nya utmärkningsbestämmelser är för närvarande, såsom inledningsvis anförts, föremål för särskild utredning inom fiskeristyrelsen. Även om en förbättrad utmärkning av redskap åstadkommes, torde dock enbart därigenom de nyss angivna missförhållandena icke elimineras. Det kan nämligen icke bestridas, att hopsnärjning i många fall beror på ren vårdslöshet. Otvivelaktigt föreligger därför behov av ett stadgande om skyldighet för fiskande att iakttaga tillbörlig försiktighet för undvikande av hopsnärjning med annans redskap.

Föredragande statsrådet.

Statsrådet förklarar sig intet ha att erinra mot fiskeristyrelsens förslag.

5 § (6 §).

Fiskeristyrelsen.

2 § i gällande fiskeristadga föreskriver, huru förfaras skall om fiskredskap hopsnärjts med varandra, och giver den fiskande rätt att i en sådan situation vidtaga vissa åtgärder med annans redskap. Paragrafen förutsätter för sin tillämpning, att redskap, som hopsnärjts med annat redskap, ej kan frigöras eller upptagas utan att alla redskapen samtidigt upptages eller skada tillfogas dem. Paragrafen giver till en början den allmänna regeln, att de fiskande gemensamt skall skilja eller upptaga redskapen. Från denna regel göres emellertid undantag för det fall, att de fiskande icke är på en gång närvarande. I detta fall äger den som kommer först att, om möjligt efter tillkallande av två ojäviga män, med varsamhet åtskilja redskapen. Om detta ej kan ske genom att han löser eller kapar silt eget redskap, har han rätt att vidtaga sådan åtgärd med annans redskap samt att, om så är nödvändigt, upptaga det. Slutligen stadgas, att om någon sålunda måst lösa eller kapa annans redskap, han är skyldig att åter sammanknyta det, samt att, om annans redskap upptagits, redskapet jämte fångst skyndsamt skall tillställas ägaren.

Remissinstanserna.

Sveriges fiskares riksförbund, Svenska västkustfiskarnas centralförbund och *Svenska sydkustfiskarnas centralförbund* förmenar, att det bör utsägas att åtal för uppsåtlig skadegörelse på annans redskap bör anställas av allmän åklagare. Även *Svenska ostkustfiskarens centralförbund* hävdar, att överträdelse av stadgandena i denna paragraf bör straffbeläggas och falla under allmänt åtal.

Föredragande statsrådet.

I den av fiskeristyrelsen föreslagna 6 § fastslås, att en fiskande, om han för att skilja redskap åt måste ingripa i annans fiskredskap, är skyldig att förfara så, att ägaren av det andra redskapet tillskyndas minsta möjliga förfång. Mot bakgrunden av denna grundprincip får övriga stadganden i paragrafen ses. Huruvida ett utsättande är till ägarens fördel får givetvis bedömas med hänsyn till alla föreliggande omständigheter — bland annat väderleksförhållandena och kännedom om redskapens rätta anbringande.

I uttrycket »föranstalta om» att redskap jämte fångst »må komma ägaren tillhanda» får anses ligga en skyldighet att, om ägaren ej är känd, underrätta polismyndighet, fiskareorganisation eller annan som kan tänkas kunna ge upplysning om ägaren. Lagarna den 22 april 1938 om hittegoods och den 2 april 1918 med vissa bestämmelser om sjöfynd torde i sådant fall icke vara tillämpliga.

En bestämmelse om obligatorisk skyldighet att underrätta känd ägare om här avsedd åtgärd torde ha ringa praktisk betydelse. I många fall skulle underrättelseskyldigheten framstå såsom helt onödig, t. ex. då en långrev kapats och omedelbart sammanknutits.

Har någon genom uppenbar vårdslöshet förorsakat att redskap hopsnärjts, straffas han enligt 4 och 31 §§ i departementsförslaget. Att därutöver stadga straff för den som icke iakttager föreskrifterna i förevarande paragraf synes, som fiskeristyrelsen anfört, icke vara lämpligt. Överträdelse av föreskrifterna kan däremot föranleda ersättningskyldighet.

Om fiskevård.

(6—13 §§ departementsförslaget, 7—13 §§ fiskeristyrelsens förslag.)

Underavdelningen om fiskevård i fiskeristyrelsens förslag innehåller bestämmelser om förbjudna fångstredskap, fredningstider och minimimått (7—9 §§) samt stadgande om tillståndstvång vid utplantering av fisk (13 §).

6 § (7 §).

Fiskeristyrelsen.

5 § i nu gällande stadga innehåller tre olika förbud mot att använda vissa fiskredskap:

- 1) förbud mot fiske med harka,
- 2) förbud mot fiske med ljuster och huggkrok av lax eller annan fisk av laxsläktet,
- 3) förbud, där is ligger, mot huggning eller annat användande av ljuster för fångst av ål.

Från det sistnämnda förbudet har genom särskilda kungörelser medgivits undantag helt eller med viss begränsning för delar av Blekinge län samt för vattnet utanför viss kuststräcka av Kristianstads län, utanför Hallands läns kust och utanför vissa delar av kusten av Göteborgs och Bohus län.

Förbudet mot användande av *harka* bör enligt styrelsen obestriddigt kvarstå.

Vad angår övriga förbud anser styrelsen att användande av *ljuster* vid fångande av all slags fisk bör förbjudas i hela riket. Styrelsen anför vidare, att med ljuster torde böra jämsställas *huggkrok*, vilket dock givetvis icke bör utgöra hinder för att med huggkrok bärga fisk som fångats med annat redskap.

Remissinstanserna.

De flesta remissinstanser tillstyrker eller lämnar utan erinran förslaget att fiske med ljuster generellt förbjudas. Flera instanser förklarar uttryckligen, att förbudet bör hälsas med tillfredsställelse.

På åtskilliga håll har emellertid det föreslagna förbudet mött vissa gensagor. *Norrbottens läns hushållningssällskap* anför sålunda, att i lappmarkens sjöar på sina håll förekomme ljustring efter storgäddor, vilka icke lämpligen kunde fångas på annat sätt. För att möjliggöra detta ur fiskevårdssynpunkt önskvärda fiske borde dispens från förbudet kunna meddelas av fiskeristyrelsen.

Sveriges fiskares riksförbund instämmer i uppfattningen att tiden är mogen för införande av totalförbud mot ljustring. *Länsstyrelsen* borde dock få göra lokala undantag med hänsyn till av ålder bedrivet yrkesmässigt fiske.

Generellt förbud mot ljustring i saltvatten avstyrkes vidare av ett flertal instanser bl. a. *länsstyrelserna i Blekinge län och Hallands län, fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt, Svenska fiskeritjänstemannaförbundet, Svenska västkustfiskarnas centralförbund, Svenska sydkustfiskarnas centralförbund* samt *Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening*. Fiskeritjänstemannaförbundet framhåller, att fiskesättet fortfarande bedrevs i relativt stor utsträckning för fångst av ål, särskilt av äldre kustfiskare som på grund av åldersskäl måst sluta med havsfisket. Ljusterfisket utgjorde för dessa fiskare en icke oväsentlig inkomst som näppeligen kunde kompenseras genom andra fiskesätt. — Även i flertalet övriga yttranden från de nämnda remissinstanserna betonas vikten av att ljustring efter ål alltjämt stundom bör vara tillåten med hänsyn till yrkesfisket. I

allmänhet tillstyrkes dock totalförbudet även beträffande saltvatten under förutsättning att lokala undantag medgives för fångst av ål med hänsyn till fiskarebefolkningen.

Föredragande statsrådet.

Liksom nu torde generella förbud böra meddelas i fiskeristadgan mot användande av vissa redskap. Vidare torde det få ankomma på länsstyrelserna att vid behov utfärda ytterligare förbud mot att använda sådana fångstredskap som med hänsyn till lokala förhållanden ur fiskevårdssynpunkt anses olämpliga.

Från remissinstansernas sida har ingen invändning gjorts mot gällande förbud mot fiske med *harka*. Detta förbud bör uppenbarligen bibehållas.

Vad angår *ljuster* har remissinstanserna ej haft något att erinra mot att detta redskap generellt förbjödes vid fiske i *sötvatten*. Även jag anser, att sådant förbud bör införas. Med hänsyn till vad Norrbottens läns hushållningssällskap anfört bör dock dispens kunna meddelas av fiskeristyrelsen, om det är påkallat av fiskevårdshänsyn, t. ex. för att i vissa vatten fånga stora gäddor, som skadar fisket där.

Beträffande förbud mot *ljustring* i *saltvatten* har däremot delade meningar framförts. Såsom flertalet av remissinstanserna anfört torde det vara obestridligt, att mycket starka skäl talar mot *ljustringen* såsom fiskemetod. Å andra sidan har på vissa kuststräckor — i Blekinge län, Kristianstads län, Hallands län, i viss mån även Göteborgs och Bohus län — fiskemetoden en viss betydelse för kustbefolkningens utkomstmöjligheter. Det torde härvid alltid vara fråga om ålfiske. När fiske sker efter ål som är synlig, torde den fiskande oftast lika gärna kunna begagna sig av ålsax, som är ett billigt redskap och mera sällan skadar fisken. Dock går ålsaxen icke att använda på hård botten. Vad som i huvudsak gör att man vill bibehålla *ljustret* torde vara att det i motsats till ålsaxen kan användas för blindhuggning. Det torde alltså särskilt vara blindhuggningen man vill ha kvar, åtminstone i Halland, att döma bl. a. av petitionen från hallandsfiskarena. Emellertid synes blindhuggningen vara den ur fiskevårdssynpunkt mest förkastliga formen av *ljustring*. Det torde vara uppenbart att vid sådant fiske i regel betydligt flera fiskar skadas än vid t. ex. pilkning. Ur försörjningssynpunkt kan *ål-ljustringen* knappast ha någon större betydelse, i varje fall ej så stor att den ur nämnda synpunkter bör tillåtas. Emellertid torde det vara klart att *ljustring* efter ål är av värde som inkomstkälla för vissa personer, särskilt äldre fiskare i Blekinge, Göteborgs och Bohus, Kristianstads och Hallands län. Den lämpligaste lösningen synes mig vara, att i stadgan upptages ett allmänt förbud mot *ljustring* samt att Kungl. Maj:t överväger att för vissa kuststräckor liksom nu meddela dispens i särskild kungörelse, varvid det kanske är lämpligast att låta kungörelsen gälla under en kortare övergångstid. Jag torde få återkomma till denna fråga sedan ny fiskeristadga utfärdats.

Med *huggkrok* avses såväl i den nuvarande stadgan som i förslaget endast på *skuft* fästad huggkrok. Såsom självständigt redskap kan huggkrok huvudsakligen användas för fångst av laxfisk å platser där sådan fisk samlas. Detta användningssätt är när det gäller laxfiskar förbjudet redan enligt 5 § i nu gällande stadga. Av lojala fiskare torde redskapet användas endast såsom »bärgningsredskap». Användning av redskapet för annat ändamål synes böra förbjudas. Härför talar skäl av liknande art som de vilka åberopats för ett ljusterförbud, och vidare det förhållandet att mellanformer kan tänkas mellan ljuster och huggkrokar.

Motionerna.

I de likalydande motionerna I: 527 och II: 671 hemställas — som ovan nämnts — att riksdagen »måtte besluta, att fiske med ljuster fortfarande skall vara tillåtet vid de kuststräckor i saltsjön där så tidigare varit förhållandet».

7 § (8 §).

Denna paragraf motsvaras i gällande stadga av 4 §, som förbjuder fiske med trål. Undantag från eller jämkningar i detta förbud har medgivits i några av Kungl. Maj:ts utfärdade författningar, nämligen kungörelsen den 12 december 1952 (nr 752) angående fiske med räktrål efter djuphavsräka, kungörelsen den 22 maj 1953 (nr 244) angående fiske med trål utan s. k. bobbins vid rikets västra kust samt kungörelsen den 25 september 1953 (nr 607) med särskilda bestämmelser angående fiske med trål efter sill och skarpsill inom vissa områden vid rikets västra kust. De två sistnämnda kungörelserna är tidsbegränsade.

Fiskeristyrelsen.

Någon tvekan torde icke råda därom att det fiske, som i dagligt tal betecknas såsom trålfiske, vare sig det sker med bottentrål eller flyttrål, alltså i princip bör vara förbjudet å rikets vattenområden.

Avsaknaden av definition å begreppet trålfiske har ofta föranlett tvekan angående begreppets innebörd. Delade meningar härom har rått icke endast bland fiskarena utan även bland de myndigheter som har att tillämpa fiskeristadgan. Styrelsen finner det förty vara synnerligen angeläget, att en definition upptages i stadgan.

Remissinstanserna.

Norrbottens läns hushållningssällskap uttalar, att fiske med flyttrål bör vara tillåtet inom allmänt vattenområde i Bottenviken.

Länsstyrelserna i Västernorrlands län och Jämtlands län samt fiskerintendenten i nedre norra distriktet uttalar, att bland de i tredje stycket uppräknade redskapen bör upptagas även s. k. pulsnot, vilket redskap användes bl. a. i Angermanälven och Indalsälven. Nämnde fiskerintendent har härom anfört.

Pulsnot är benämningen på det notredskap som i de avsedda älvarna begagnas på samma sätt som de i tredje stycket angivna redskapen. Ehuru det för fiskeritjänstemännen icke kan råda någon tvekan om tolkningen av bestämmelsen i nämnda stycke vore det med hänsyn till de fiskande önskvärdt att benämningen där medtogs.

Föredragande statsrådet.

Frågan om flyttrål lämpligen bör få användas i svenskt vatten i Bottenviken torde icke nu böra avgöras. Resultatet av pågående undersökningar synes nämligen böra avvaktas. Då kombinationer mellan bottentrål och flyttrål finnes, är det vidare svårt att ange skillnaden mellan dem. Den av fiskeristyrelsen föreslagna definitionen på trål torde vara lämplig. Med anledning av vad som anförts i vissa remissyttranden bör i tredje stycket efter kilnot tilläggas »pulsnot».

Nu gällande författningar angående undantag från eller jämkning i trålfiskeförbudet torde icke böra inarbetas i stadgan. De grundar sig i vissa fall på konventioner och avser då även delar av internationellt vatten. Därest det framdeles skulle visa sig vara lämpligt att medge ytterligare undantag från trålfiskeförbudet, t. ex. i fråga om flyttrål i Bottenhavet, torde även detta böra ske genom särskild kungörelse.

Motionerna.

I de likalydande motionerna I: 526 och II: 672 hemställas — som ovan nämnts — bland annat, att från det i 7 § första och andra styckena stadgade förbudet mot trålfiske måtte undantagas — utöver vad som föreskrives i paragrafens tredje stycke — fiske i saltvatten med puls- eller dämpnot.

8 § (9 §).

Fiskeristyrelsen.

9 § motsvarar 3 § fiskeristadgan. De i sistnämnda paragraf upptagna förbudet, vilka riktar sig mot användande av vissa förödande fångstätt, bör kvarstå.

En fiskemetod, som i en framtid kan komma att erhålla vidsträckt tillämpning, är fiske med elektricitet. Metoden kan emellertid ännu knappast anses ha passerat experimentstadiet. Innan mera ingående erfarenhet vunnits om dess inverkan å bestånden av olika slags fisk, bör dess användning vara underkastad kontroll. Lämpligen bör detta ske genom att fiske med

elektricitet i princip förbjudes och användningen därav göres beroende på särskilt tillstånd. Enär tvekan försports, huruvida fiske med elektricitet omfattas av 3 §, bör uttryckligt förbud emot detsamma upptagas i stadgan.

Remissinstanserna.

Förbud mot fiske medelst eldhandvapen ifrågasättes eller påyrkas av *domänstyrelsen, fiskeriintendenterna i mellersta, övre södra och Österhavets distrikt, Svenska fiskeritjänstemannaförbundet, Svenska insjöfiskarens centralförbund, Svenska fiskevårdsförbundet, fiskerirådet för Vänerne, Svenska naturskyddsföreningen samt flera länsstyrelser och hushållningssällskap*. Det framhålles, att ett dylikt förbud redan finnes upptaget i många länsstadgor.

Föredragande statsrådet.

Ett förbud mot *fiske med eldvapen* synes visserligen knappast vara motiverat enbart ur fiskevårdssynpunkt. Som emellertid ett sådant förbud ur jaktvårdssynpunkt skulle vara ett värdefullt komplement till stadgandet i 20 § jaktlagen och då ifrågavarande fiskemetod ej kan ha någon uppgift att fylla, har jag ansett mig böra tillmötesgå den i ett flertal remissyttrandena framförda önskan om att fiskemetoden förbjudes. Tillräcklig anledning att utsträcka förbudet till fiske med andra skjutvapen än eldhandvapen lär, även om därigenom skulle vinnas närmare överensstämmelse med 20 § jaktlagen, icke föreligga.

9 § (10 §).

Första stycket.

Fiskeristyrelsen.

10 § handlar om fredningstider. Första stycket motsvarar nuvarande 6 § första stycket. Någon ändring av de däri fastställda tiderna synes icke vara påkallad.

Föredragande statsrådet.

I fråga om fredningstiden för *hummer* torde, såsom några remissinstanser framhållit, med hänsyn till kontrollsynpunkter dess början böra fastställas till ett visst klockslag, då dagsljus råder, lämpligen klockan 17 den 14 juli.

Beträffande *kräftor* har länsstyrelsen i Malmöhus län föreslagit, att fisket skall få börja klockan 16 den 7 augusti i stället för klockan 18. Det torde vara riktigt, att i sådana fall då många kräftburar skall utsättas det kan vara svårt att medhinna detta före mörkrets inbrott. Med hänsyn till de fall

då flera delägare har gemensamt fiske på vattenområde synes det emellertid icke vara lämpligt att flytta fram tidpunkten mera väsentligt. Härigenom skulle olägenhet i konkurrensen flera fiskande emellan kunna uppstå för dem som har svårighet att lämna sitt arbete vid tidpunkten för fiskets början. Med tanke på båda dessa synpunkter torde klockslaget böra ändras från 18 till 17.

Andra stycket.

Fiskeristyrelsen.

Det föreslagna andra stycket i 10 § ersätter delvis nuvarande 15 §. Sistnämnda paragraf stadgar, att därest fångande av fisk under viss tid är förbjudet, till sådan fångst använt redskap under den tid ej må hållas i vatten utestående, där ej visas att redskapet varit tillslutet eller på sådant sätt öppnat att fisk ej kunnat fångas däri. Stadgandet gäller i fråga om både fredningstid som angives i 6 § och fredningstid som meddelats i den ordning stadgan föreskriver.

Vid tillämpning av stadgandet har i praktiken vissa svårigheter uppkommit beträffande redskap, som kan användas för fångst av två eller flera olika slags fisk. Svårigheterna har särskilt framträtt i fråga om tinor, som nyttjas för fångst av både hummer och krabba.

I fråga om *redskap* avsett för *kräftfiske* föreligger icke något behov av att gällande förbud uppmjukas. Tvärtom torde beträffande dessa redskap den nuvarande bestämmelsen — i enlighet med yrkanden i en del remissyttranden — utan olägenhet kunna skärpas därhän att dylika redskap under inga förhållanden får vara utestående under kräftans fredningstid.

Vad *hummerredskap* beträffar bör till en början beaktas att någon klar skillnad icke föreligger mellan hummertina och krabbtina. En tina där maskstolparnas storlek är högst 3 cm och ingångsöppningarnas diameter högst 10 cm kan anses såsom en typisk hummertina, vilket naturligtvis icke hindrar att mindre krabbor ibland kan fångas däri. En tina där motsvarande mått är lägst 6 cm, respektive 14 cm kan anses som en typisk krabbtina, ehuru naturligtvis hummer som kryper in i tinan stundom kvarstannar där och sålunda fångas. Alla mellanformer mellan dessa båda ytterlighetsfall finns emellertid.

Om en tina konstrueras eller ändras så att endast krabba kan fångas däri, faller tinan ej under det i första punkten stadgade förbudet. Undantagsregeln bör därför gälla blott tina av sådan beskaffenhet att den i det aktuella fallet *kan* användas för fångst av båda slagen skaldjur. För att undantaget skall gälla — oberoende av den plats på vilken tinan utsatts — bör därför fordras att någon särskild åtgärd vidtagits i syfte att förhindra att hummer fångas i den och att denna åtgärd regelmässigt tjänar detta syfte, även om i rena undantagsfall någon hummer fångas däri.

I enlighet med det anförda har andra stycket av 9 § i departementsförslaget utformats. Med tina avses här även därmed likartat, för fångst av hummer eller krabba avsett redskap som har annan benämning.

10 § (11 §).

I 11 § av fiskeristyrelsens förslag har upptagits bestämmelser om minimimått för vissa fiskar och skaldjur. Måtten för hummer, ostron och kräftor motsvarar de som nu gäller enligt 6 § fjärde stycket fiskeristadgan. I övrigt har bestämmelser om minimimått givits i följande författningar.

1) *Kungörelsen den 23 januari 1931 (nr 8) med vissa fredningsbestämmelser för rödspätta (Pleuronectes platessa) och skrubba (Pleuronectes flesus).*

Denna kungörelse avser viss del av södra Östersjön och innehåller föreskrifter om minimimått på rödspätta och skrubba samt bestämmelser om fredningstider för dessa fiskar.

2) *Kungörelsen den 25 september 1953 (nr 608) med särskilda fredningsbestämmelser för rödspätta och skrubba.*

Denna kungörelse avser Nordsjön, Skagerack, Kattegatt, Öresund och Östersjön och utgör ett komplement till den under 1) upptagna. I kungörelsen, som är tillämplig endast på fiske från svensk fiskebåt, gives särskilda bestämmelser till skydd för rombärande rödspätta och skrubba.

3) *Kungörelsen den 21 november 1952 (nr 699) med vissa bestämmelser om storleken av maskor i fiskredskap av nät och om minimimått på fisk m. m.*

Denna kungörelse avser Östersjön, Öresund, Bälten samt Kattegatt, Skagerack och Nordsjön ävensom vissa delar av Atlantiska Oceanen och Norra Ishavet. Kungörelsen innehåller, förutom bestämmelser om maskstorlek i fiskredskap av nät, föreskrifter om minimimått på ett flertal olika fiskslag.

4) *Kungörelsen den 30 december 1947 (nr 962) med vissa bestämmelser till skydd för beståndet av havskräfta.*

I kungörelsen stadgas förbud mot att fånga havskräfta som ej håller ett mått av 15 cm.

5) *Kungörelsen den 6 maj 1938 (nr 155) angående gädd- och gösbeståndens skyddande.*

I kungörelsen stadgas att gädda, som i längd ej håller 40 cm, och gös, som i längd ej håller 38 cm, ej får saluhållas eller försäljas; dock att försäljning får ske till fiskodling eller för vetenskapligt ändamål. Kungörelsen innehåller alltså intet förbud mot fångst av gädda eller gös, som icke håller de angivna måtten.

6) *Kungörelsen den 13 januari 1928 (nr 6) angående tillämpning av den genom deklaration den 10 maj 1927 mellan Sverige och Finland fastställda stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde.*

Kungörelsen grundar sig på en konvention den 10 maj 1927 mellan Sverige och Finland samt lagen den 18 juni 1927 (nr 218) angående rätt för Konungen att utfärda vissa föreskrifter rörande fisket inom Torne älvs fiskeområde. I kungörelsen gives bland annat bestämmelser om minimimått på lax (50 cm) och laxöring (35 cm).

7) *Kungörelsen den 18 mars 1949 (nr 97) med vissa bestämmelser rörande lax- och laxöringsfisket i Idefjorden och Svinesund m. m.*

I kungörelsen, som grundar sig på en den 28 januari 1949 mellan Sverige och Norge avslutad konvention, gives bland annat bestämmelser om minimimått på lax (50 cm) och på laxöring (30 cm).

8) *Kungörelsen den 30 juni 1932 (nr 351) med vissa bestämmelser rörande införsel till riket av kräftor.*

I kungörelsen stadgas att kräftor, som får införas till riket allenast under tiden 8 augusti—31 oktober, skall hålla ett mått av minst 9 cm.

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen anser att de nuvarande minimimåtten på *hummer*, *ostron* och *kräftor* bör kvarstå oförändrade samt att föreskrifterna i den under 8) omnämnda kungörelsen bör inarbetas i fiskeristadgan.

I fråga om *havskräftor* anser styrelsen att den under 4) omnämnda kungörelsen bör inarbetas i fiskeristadgan och att det däri angivna måttet av 15 cm bör bibehållas. Styrelsen framhåller att minimimåttet i och för sig icke får så stor betydelse då havskräftorna endast sällan fångas på svenskt territorialvatten, men framhåller att genom bestämmelserna i 23 § första stycket i fiskeristyrelsens förslag minimimåtten kommer att gälla även vid fiske från svenskt fartyg på internationellt vatten.

Fiskeristyrelsen anser att bestämmelserna i de under 2) och 3) upptagna kungörelserna bör kvarstå i särskilda författningar.

Däremot föreslår fiskeristyrelsen att den under 5) upptagna kungörelsen bör inarbetas i fiskeristadgan och att minimimått bör införas jämväl i fråga om fångst av gädda och gös. Fiskeristyrelsen hänvisar därvid bland annat till att länsstyrelserna med stöd av 9 § gällande fiskeristadga i mycket stor utsträckning meddelat förbud mot fångst av gädda och gös under viss minimistorlek men tillägger följande.

En hel del av dessa fångstförbud är dock försedda med det undantaget, att undermålig gös och gädda, som fångats oavsiktligt och som icke är levnadsduglig, må behållas av den fiskande för att förbrukas i hans hushåll. Är fisken levnadsduglig skall däremot föreskriften i 23 § fiskeristadgan tillämpas och fisken sålunda åter utsläppas. Under inga förhållanden får naturligtvis undermålig fisk försäljas.

Fiskeristyrelsen föreslår, att minimimåtten fastställas till dem som gäller enligt 1938 års kungörelse (se under 5) å s. 32 här ovan), sålunda 40 cm. beträffande gädda och 38 cm beträffande gös.

Vidare föreslår fiskeristyrelsen, att i fiskeristadgan införes bestämmelse om minimimått, 40 cm å lax och laxöring, beträffande laxöring dock endast vid fiske i saltsjön.

Remissinstanserna.

Lax.

En höjning av minimimåttet för fångst av lax påyrkas eller ifrågasättes av *domänstyrelsen*, *fiskeriintendenterna i mellersta*,

övre södra och nedre södra distriktet samt i Österhavets distrikt, Sveriges fiskares riksförbund, Svenska sydkustfiskarnas centralförbund, Svenska ostkustfiskarens centralförbund, Svenska fiskevårdsförbundet och fiskerinämden för Vänerne samt flera länsstyrelser och hushållningssällskap. Domänstyrelsen samt länsstyrelsen och hushållningssällskapet i Gotlands län föreslår, att minimimåttet sättes till 60 cm, de övriga här avsedda remissinstanserna hemställer om ett minimimått å 50 cm.

Laxöring.

I några yttranden göres gällande, att det av fiskeristyrelsen föreslagna generella minimimåttet för fångst av laxöring i saltsjön, 40 cm, är för högt för västkustens vidkommande.

Gädda.

Bestämmelsen om minimimått på gädda har föranlett erinringar i vissa yttranden. Kammarkollegiet och länsstyrelsen i Uppsala län finner det lämpligare att de nuvarande förbuden mot saluhållande och försäljning bibehålles och att dessa, då så finnes erforderligt och möjligt, kompletteras med lokala fångstförbud.

Föreningen statens fiskeritjänstemän ifrågasätter om icke minimimåttet för fångst av gädda ur biologisk synpunkt bör utgå. Skälen härtill utvecklar föreningen på följande sätt.

Värdefullt är givetvis, att ej för småvuxen gädda saluföres i allmänna handeln, men ur fiskeribiologisk synpunkt kan framhållas, att den föreslagna bestämmelsen torde i vissa vattenområden kunna medföra en rubbning i den naturliga balansen mellan antalet hanar och honor. Hanarna blir nämligen i regel ej så storväxta som honorna och når ofta sin könsomognad innan de uppnår angivna minimimått. Ett fiske grundat på minimimåttbestämmelser skulle således hårdast drabba honbeståndet av nämnda fiskart.

Domänstyrelsen, överjägmästaren i Skellefteå distrikt, jägmästaren i södra Arvidsjaurns revir, länsstyrelsen i Jämtlands län, hushållningssällskapen i nämnda län samt i Västerbottens län ävensom fiskerintendenten i nedre norra distriktet hemställer, att från berörda minimimått undantages vissa delar av riket.

Gös.

De erinringar som kammarkollegiet och länsstyrelsen i Uppsala län enligt vad förut anförts gjort mot bestämmelsen om fångstminimimått på gädda avser även minimimåttet på gös.

Föredragande statsrådet.

Allmänna synpunkter.

Bestämmelser om minimimått finnes i gällande fiskeristadga endast för hummer, kräftor och ostron. Såsom framgår av vad jag inledningsvis anför under 10 § har emellertid i särskilda författningar ytterligare bestämmelser meddelats om förbud mot att fånga fisk, som icke håller vissa minimimått. I enlighet med vad fiskeristyrelsen föreslagit torde de därvid under nr 4), 5) och 8) omnämnda författningarna lämpligen böra inarbetas i fiskeristadgan. De övriga författningarna bör däremot fortfarande kvarstå. — Bestämmelser om minimimått har vidare i stor utsträckning lämnats i länsstadgor.

Lax.

Som fiskeristyrelsen framhållit finnes föreskrifter om minimimått å lax i nästan samtliga län. Det torde emellertid vara lämpligt att i fiskeristadgan införes ett allmänt minimimått, vilket vid behov kan höjas genom lokala föreskrifter. Fiskeristyrelsen har föreslagit, att detta mått sättes till 40 cm. Emellertid har styrelsen själv framhållit att ur fiskeribiologisk synpunkt måttet borde vara högre, lämpligen 50 cm. Som motiv för att dock föreslå 40 cm har styrelsen framhållit, att i Danmark detta minimimått gäller och att det är nödvändigt att samma mått i detta hänseende gäller i Danmark och i Sverige. Remissinstanserna har allmänt uttalat att ett minimimått av 40 cm är för lågt. De flesta har föreslagit 50 cm.

Jag delar styrelsens åsikt att samma minimimått om möjligt bör gälla för Sverige och grannländerna, särskilt Danmark och Finland. I Finland är detta mått 50 cm. Frågan om minimimått på lax har under hösten 1953 behandlats av Internationella havsforskningsrådet, varvid rådet beslutat rekommendera ett mått av 50 cm. I anledning härav torde man väl få förutsätta att minimimåttet i Danmark kommer att höjas till 50 cm. Med hänsyn till rekommendationen synes i varje fall betänkligheterna mot att för Sveriges del fastställa detta mått böra få vika för de biologiska synpunkterna, vilka otvivelaktigt synes motivera ett mått av 50 cm. Jag förordar därför att i fiskeristadgan detta mått anges.

Laxöring.

Såsom fiskeristyrelsen anför torde det vara omöjligt att genomföra ett allmänt minimimått på laxöring, som fångas i sötvatten. De svårigheter som därvid skulle möta belysas av att i länsstadgor de föreskrivna måtten varierar mellan 22 och 50 cm. Trots att det i vissa fall kan vara svårt att avgöra om fisken fångats i sötvatten eller i saltsjön torde emellertid, såsom flertalet remissinstanser förordat, minimimått böra fastställas för laxöring som fångats i saltsjön. Att låta minimimåttet avse »havslaxöring» oberoende av om den förekommer i havet eller i sötvatten är

icke möjligt, då havslaxöring ej är någon biologiskt bestämbar art. Fiskeristyrelsen föreslår att minimimåttet sättes till 40 cm, vilket mått gäller i Danmark. I Finland har minimimåttet satts till 35 cm. Flera remissinstanser har gjort gällande att 40 cm är för stort mått, i varje fall såvitt angår laxöring som fångats på västkusten. De nu i länsstadgor fastställda minimimåtten för laxöring, som fångas i saltvatten, varierar mellan 30 och 50 cm. Av remissyttrandena torde framgå, att ett minimimått av 40 cm i det närmaste kan komma att omöjliggöra laxöringsfisket på västkusten. Fiskerintendenten i Västerhavets distrikt och några andra remissinstanser har uttalat, att ett mått av 35 cm skulle kunna fastställas att gälla även för västkusten. Den lämpligaste lösningen torde vara, att i fiskeristadgan detta mått anges och att i lokala stadgor föreskrifter meddelas om högre mått i sådana fall där detta redan gäller eller eljest kan anses motiverat. Om det skulle visa sig nödvändigt att för vissa kuststräckor fastställa lägre minimimått än 35 cm, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att genom särskild kungörelse förordna härom. Som jag tidigare nämnt bör det genom särskild kungörelse för Idefjorden och Svinesund m. m. nu gällande minimimåttet av 30 cm icke ändras.

Gädda.

Fiskeristyrelsen har föreslagit, att generellt minimimått införes för fångst av gädda och gös. Vissa remissinstanser har gjort invändningar här emot. Särskilt beträffande gädda, som i stor utsträckning är föremål för fritidsfiske med drag och andra krokredskap, synes betänkligheter kunna anföras mot ett minimimått *vid fångst*. Som jag närmare kommer att utveckla under 11 § i departementsförslaget torde en i fiskeristadgan intagen bestämmelse om minimimått nämligen alltid böra kompletteras med skyldighet att utsätta även sådan oavsiktligt fångad undermålig fisk, som icke är levnadsduglig. En föreskrift härom torde sannolikt vara särskilt svår att upprätthålla när det gäller gäddfångst. I fråga om gädda synes det därför nödvändigt att, om minimimått för fångst införes, medge rätt att till husbehov använda undermålig fisk som oavsiktligt fångats. Ett på detta sätt konstruerat fångstförbud synes emellertid icke böra införas i en för hela riket gällande fiskeristadga. Som ytterligare skäl mot ett generellt minimimått vid fångst av gädda torde de av föreningen statens fiskeritjänstemän framförda biologiska synpunkterna i viss mån kunna åberopas. Av anförda skäl har jag funnit mig icke kunna förorda att i fiskeristadgan föreskrives minimimått vid fångst av gädda. Däremot synes det vara lämpligt, att de nu i kungörelsen den 6 maj 1938 (nr 155) angående gädd- och gösbeståndens skyddande givna bestämmelserna om förbud att sälja gädda som i längd ej håller 40 cm bibehålles och inarbetas i fiskeristadgan. Till denna fråga torde jag få återkomma i samband med behandlingen av 24 och 27 §§ i departementsförslaget.

Gös.

Vad som anförts beträffande gädda torde i stort sett även gälla för gös. Jag förordar därför att för hela riket gällande minimimått beträffande denna fisk liksom nu endast skall gälla vid försäljning m. m.

Motionerna.

I de likalydande motionerna I: 526 och II: 672 hemställas — som ovan nämnts — bland annat, att det i 10 § stadgade fångstförbudet skall avse även gädda, som icke håller ett minimimått om 40 cm.

11 § (30 § andra stycket).

Fiskeristyrelsen har i 30 § andra stycket föreslagit en bestämmelse om skyldighet för den som oavsiktligt fångar fredad eller undermålig fisk att genast åter släppa ut fisken i vattnet. Fiskeristyrelsens förslag i denna del överensstämmer i sak med gällande föreskrift i 23 § fiskeristadgan. Även i vissa av de tidigare omnämnda särskilda kungörelserna finnes bestämmelser av liknande innehåll. Som exempel härpå må nämnas, att i kungörelsen angående fisket i Idefjorden och Svinesund m. m. stadgas, att lax eller laxöring, som fångats under förbjuden tid eller håller för litet mått, omedelbart, såvitt möjligt oskadd, åter skall utsläppas i vattnet. Liknande föreskrifter finnes även i kungörelserna till skydd för rödspätta och skrubba. I kungörelsen 1953: 608 framhålles särskilt att fisken skall utsättas »med iakttagande av sådan försiktighet som erfordras för dess bibehållande i livsdugligt skick». I artikel 8 av Londonkonventionen stadgas, att fångad fisk som icke håller de i överenskommelsen angivna minimimåtten omedelbart skall utkastas i havet, såvida fisken ej skall användas för omplantering i andra fiskeområden. I kungörelsen 1952: 699, vilken grundas på nämnda konvention, stadgas härom att undermålig fisk »må icke dödas utan skall omedelbart åter utsättas i havet».

Remissinstanserna.

Länsstyrelsen i Örebro län förordar, att den som utan uppsåt råkat fånga fisk, understigande minimimåttet, skall äga tillgodogöra sig sådan fisk i sitt hushåll. Länsstyrelsen gör härvidlag icke åtskillnad mellan död eller icke levnadsduglig fisk, å ena, och levnadsduglig fisk å andra sidan. En motsatt regel till den sålunda förordade torde, framhåller länsstyrelsen, sakna stöd i allmänhetens rättsuppfattning och till följd därav komma att i stor utsträckning överträdas, vilket skulle medföra risk för bristande respekt jämväl för fiskelagstiftningen i övrigt.

Samma yrkande framställs av Svenska insjöfiskarens centralförbund i fråga om såväl undermålig fisk som fisk fångad under förbjuden tid, dock endast vid yrkesmässigt fiske.

Kammarkollegiet hemställer, att undantag från skyldigheten att ut-

sätta undermålig fisk eller fisk fångad under fredningstid måtte göras därest fisken vid fångsten blivit dödad eller så svårt skadad att den ej kan antagas vara levnadsduglig. Kollegiet inskränker icke detta yrkande till fall, då den fiskande vill använda fisken i sitt eget hushåll.

Statens jordbruksnämnd och *Kalmar läns norra hushållningssällskaps förvaltningsutskott* samt *några andra remissinstanser* hemställer om sådant undantag från skyldigheten att utsätta oavsiktligt fångad fisk, att undermålig fisk eller fisk som fångats å fredningstid skall få behållas av den fiskande för egen konsumtion, om fisken vid fångsten döddats eller så svårt skadats, att den ej kan leva.

Föredragande statsrådet.

Frågan om skyldighet för den som oavsiktligt fångat fredad eller undermålig fisk att åter utsläppa fisken har mycket diskuterats i samband med tillkomsten av författningar på fiskets område. Det har gjorts gällande, att bestämmelser om fredningstid och minimimått i hög grad skulle bli ineffektiva om en fiskande kunde freda sig från ansvar genom att invända att fredad eller undermålig fisk, som påträffas i hans fiskebåt, vid fångsten varit så skadad att den icke varit levnadsduglig. Det har därför hävdats, att bestämmelser om minimimått och fredningstid ur kontrollsynpunkt oundgängligen måste förenas med föreskrift om skyldighet att utsätta fisk, som mot sådana bestämmelser fångats, och detta oavsett om fisken varit död, levnadsduglig eller helt oskadad. Häremot har emellertid invänts, att fiskande säkerligen icke skulle komma att efterleva en sådan bestämmelse då de skulle anse det vara meningslöst att utsätta en död eller icke levnadsduglig fisk. Denna invändning torde i många fall vara berättigad och torde ha särskild betydelse i sådana fall då fisk fångats med krokredskap varvid fiskens gälar ofta skadas så att fisken ej kan överleva. Om, såsom jag föreslagit, generella minimimått icke fastställs för gädda och gös torde betänkligheter mot det här avsedda stadgandet dock bli mindre. Härtil kommer att såsom ovan angivits ovillkorlig utsättningsskyldighet föreskrivits i ett flertal på internationella konventioner grundade författningar, bland annat den kungörelse som grundats på Londonkonventionen och träder i kraft den 5 april 1954. Som fiskeristyrelsen anfört torde vägande skäl ej kunna åberopas mot att ha olika bestämmelser i sistnämnda kungörelse och i fiskeristadgan.

Med hänsyn till det anförda anser jag, att de invändningar som kan göras mot det föreslagna stadgandet bör vika för kontrollsynpunkterna.

Motionerna.

I de likalydande motionerna I: 526 och II: 672 hemställes — som ovan nämnts — bland annat, att stadgandet i 11 § kompletteras med en bestämmelse om rätt att till husbehov använda oavsiktligt fångad, dödsskadad fisk, som icke håller föreskrivet minimimått.

12 §.

Fiskeristyrelsen.

Undantag från de stadgade fredningstiderna och minimimåtten kan stundom vara påkallat ur fiskevårdssynpunkt. Sålunda kan det bland annat visa sig erforderligt att för upphjälpande av beståndet av mera värdefull fisk i en sjö nedbringa beståndet av annan, mindre värdefull fisk därstädes.

Föredragande statsrådet.

Eftersom prövningen av sådana dispensärenden som avses i 12 § oftast innebär ett bedömande av huvudsakligen vetenskaplig art torde dispensrätten böra anförtros fiskeristyrelsen och ej länsstyrelse.

13 §.

Denna paragraf saknar motsvarighet i gällande fiskeristadga.

Fiskeristyrelsen.

Utplantering av fisk bör ej vidtagas utan sakkunnig utredning om utplanterings lämplighet ur fiskevårdssynpunkt. Erfarenheten har emellertid visat, att utplantering av fisk i sötvatten stundom ägt rum utan tillbörlig hänsyn till fiskevårdens krav. Det har sålunda förekommit fall bl. a. i Kalmar län, då utplantering av sutare ägt rum i kräftrika sjöar med påföljd att kräftbeståndet mer eller mindre utrotats. Utplantering av gädda, sik, röding och lake har ävenledes stundom skett i sjöar, där utplanteringen varit olämplig med hänsyn till angelägenheten att bevara i sjön förekommande bestånd av annat slags fisk. Fall har särskilt förekommit, då laxöringsbeståndet i vissa norrländska sjöar härigenom blivit lidande.

Remissinstanserna.

Fiskeriintendenterna i nedre norra och övre södra distrikten, Sveriges fiskares riksförbund, Svenska västkustfiskarnas centralförbund, Svenska sydkustfiskarnas centralförbund, Svenska ostkustfiskarens centralförbund, Svenska insjöfiskarens centralförbund, Föreningen statens fiskeritjänstemän, Svenska naturskyddsföreningen samt fem länsstyrelser och sju hushållningssällskap eller fiskerinämnder har tillstyrkt förslaget att alla utplanteringar av fisk i sötvatten skall i en eller annan form vara underkastade tillståndstvång. Några av dessa instanser har dock uttryckt viss tveksamhet. Länsstyrelsen i Stockholms län och Svenska naturskyddsföreningen ifrågasätter sålunda om tillståndsprövningen bör gälla även utplantering av fisk, som redan förekommer i det vatten där utplanteringen avses skola äga rum.

Inskränkning av tillståndstväanget till att avse endast utplantering av fisk som ej tidigare förekommer i vattnet påyrkas av *kammarkollegiet, länsstyrelsen i Södermanlands län, nämnda läns och Kopparbergs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, Svenska fiskevårdsförbundet och Amatörfiskarnas riksförbund*. Även *jägmästaren i Hallens revir* samt *Stockholms läns och stads hushållningssällskaps förvaltningsutskott* ifrågasätter om icke en dylik inskränkning bör ske.

Tillståndstväanget avstyrkes helt av *länsstyrelserna i Jönköpings, Hallands och Västmanlands län, hushållningssällskapetets förvaltningsutskott i Jönköpings län, fiskerinämnarna hos Hallands län och Västmanlands läns hushållningssällskap* samt *Svenska fiskeritjänstemannaförbundet*.

Flera av de remissinstanser som avstyrkt den föreslagna bestämmelsen eller velat inskränka dess tillämpningsområde påpekar, att därest förbud mot utplantering är påkallat i fall då förbud ej kommer att finnas i fiskeristadgan, förbud i erforderlig omfattning kan intagas i länsbestämmelser.

I intet av de avgivna yttrandena bestrides, att sakkunnig medverkan vid utplantering av fisk i sötvatten är åtminstone i viss utsträckning av behovet påkallad. I ett flertal yttranden framhålles uttryckligen, att en utplantering kan få och även har fått ogynnsamma följder ur fiskevårdssynpunkt.

I flera yttranden hävdas emellertid, att den föreslagna bestämmelsen, även om misstag begåtts vid utplanteringar, är en alldeles för radikal åtgärd eller ett alltför stort ingrepp i den enskildes rätt att disponera sitt fiskevatten.

I ett flertal yttranden göres gällande, att den föreslagna tillståndsprövningen skulle innebära ett omständligt administrativt förfarande som skulle komma att föranleda ett omfattande arbete för fiskerintendenterna samt besvär och tidsutdräkt för den berörda allmänheten. Allmänt framhålles i dessa yttranden, att utplantering av fisk förekommer i stor omfattning inom landets olika delar och att därför bestämmelsen skulle komma att föranleda en mängd tillståndsansökningar.

Föredragande statsrådet.

Första stycket.

Fiskeristyrelsen föreslår, att i fiskeristadgan skall införas ett allmänt förbud mot att i sötvatten utplantera fisk utan tillstånd av vederbörande fiskerintendent eller av fiskeristyrelsen. Som skäl för en sådan bestämmelse anför fiskeristyrelsen, att osakkunnig utplantering av vissa fiskar skulle kunna förorsaka stor skada på värdefulla fiskbestånd och att exempel härpå

funnits, huvudsakligen i norrländska sjöar. Remissinstanserna har allmänt uttalat, att utplantering av fisk i sötvatten, åtminstone i viss utsträckning, bör underkastas offentlig kontroll. Emellertid har mycket delade meningar rått i fråga om vilken omfattning sådan kontroll bör få och vem som skall utöva den. Även jag har kommit till den uppfattningen att kontroll i någon form bör införas.

Beträffande *omfattningen av kontrollen* har i flera yttranden uttalats, att man åtminstone för närvarande bör stanna vid att låta den avse endast de fall, där den synes vara mest påkallad. Man har framhållit, att detta bör gälla särskilt då man i en sjö vill inplantera fisk av ett slag, som tidigare ej förekommer där. Vidare har i en del yttranden uttalats, att kontroll icke borde vara erforderlig då utplanteringen avser vissa särskilt värdefulla fiskslag och då särskilt laxfiskar.

Vad först angår *nyinplantering* torde det vara svårt att definiera detta begrepp. Så snart fisk av ett visst slag förekommer i någon del av den sjö, där utsättningen skall ske, synes nyinplantering ej föreligga. Om fisken icke förekommer i sjön men väl i dess tillflöde eller dess avlopp, kan det däremot vara svårt att avgöra om utsättande av fisken skall anses vara nyinplantering eller inte. Vid bedömningen torde hänsyn få tagas till avloppet eller tillflödet ända fram till eventuell fors eller vattenfall eller annan sjö. Å andra sidan lär en utplantering av fisk i vissa delar av tillflödet eller avloppet i regel ej kunna anses som nyinplantering om fisken visserligen icke förekommer där men finnes i den sjö där tillflödet utmynnar eller varifrån avloppet kommer. Emellertid torde det förhållandet, att någon enstaka fisk av det slag som utplanteringen skall avse kan påvisas i vattendraget, icke alltid böra medföra att utplantering skall få ske. Med hänsyn till vad jag här anfört torde det vara nästan omöjligt att finna en sådan definition på begreppet »nyinplantering» att envar med ledning därav själv kan avgöra om tillstånd erfordras eller icke. Att begränsa kontrollen till fall, då det är fråga om nyinplantering, torde därför ej vara lämpligt.

Om man vill från kontrollen *undantaga särskilt värdefulla fiskarter* torde ävenledes tillämpningssvårigheter av nyssnämnda art uppkomma. Några remissinstanser har t. ex. föreslagit att man fritt skulle få utplantera laxöring och röding i vissa vattendrag. Andra föreslår en begränsning av kontrollen t. ex. till att avse förbud mot att utan tillstånd inplantera gädda i vatten där den nu saknas eller att utsätta andra fiskslag i vattendrag, där endast laxöring och röding finnes. Även sådana begränsade förbud torde vara svåra att tillämpa.

Jag har därför kommit till den uppfattningen, att all utplantering av fisk bör vara underkastad prövning av sakkunnig myndighet eller tjänsteman. I vissa fall bör därvid kunna utfärdas generella föreskrifter om vad som skall iakttagas vid utplantering. Vidare torde kunna meddelas allmänt tillstånd till att i vissa sjöar utan särskild kontroll utplantera vissa angivna fiskarter.

Beträffande frågan hur kontrollen bör anordnas anför föredragande stats-

rådet bland annat: De hos hushållningssällskapen anställda fiskeriassistenterna bör kunna meddela tillstånd till utplantering inom hushållningssällskapets område av lax och laxöring. I fråga om andra fiskarter, som redan finnes i det vatten vari utplantering skall ske, torde tillståndsprövningen ävenledes kunna utövas av vederbörande fiskeriassistent. Det ankommer då på denne att avgöra huruvida sådana förhållanden föreligger att han i det särskilda fallet är behörig att pröva ansökningen. Skulle han därvid komma till det resultatet att så ej är fallet, torde ansökningen få vidarebefordras till fiskeriintendenten. En bestämmelse av nu angiven innebörd innebär, att tillstånd av fiskeristyrelsen eller fiskeriintendent erfordras vid nyinplantering, dock ej då det gäller lax och laxöring, men att i övriga fall tillstånd får meddelas av länsfiskeritjänsteman.

Föredragande statsrådet anför vidare bland annat följande.

Erfarenheter främst från Amerika har visat att avsevärd skada ur fiskevårdssynpunkt kan uppkomma därigenom att överbliven betesfisk utsläppes, detta särskilt i sådana sjöar där näringstillgången är ringa. Även från Sverige finnes exempel av liknande art. Med anledning härav synes det vara lämpligt att förbjuda utsläppning av överbliven betesfisk i sjö, vari den icke fångats. En sådan åtgärd kan få samma verkan som utplantering av fisk. Då uppsåtet emellertid ej är att tillföra sjön ett nytt fiskbestånd eller öka ett redan befintligt, torde åtgärden ej utan vidare falla under förbudet mot utplantering. Det bör därför i författningstexten uttryckligen angivas, att åtgärden faller under detta förbud. Jag förordar att detta sker genom ett tillägg till första stycket av 13 §.

Andra stycket i departementsförslaget.

Enligt kungörelsen den 14 juli 1932 (nr 370) med föreskrifter till förebyggande av kräftpestens spridning får inplantering av *kräftor* icke ske utan tillstånd av fiskeristyrelsen. Då tillstånd icke bör erfordras såväl jämlikt kungörelsen som enligt fiskeristadgan torde i 13 § av stadgan böra ut sägas att i stället för föreskrifterna i första stycket skall, i fråga om utplantering av kräftor, gälla vad därom är särskilt stadgat.

Motionerna.

I de likalydande motionerna I: 530 och II: 676 föreslås — som ovan nämnts — att riksdagen måtte uttala, att det i 13 § föreskrivna tillståndstvånget bör begränsas till att endast avse utplantering av fiskslag som ej tidigare förekommit i det vatten, vari utplantering skall ske.

Om lokala bestämmelser.

(14—22 §§ i båda förslagen.)

Allmän motivering.

Gällande rätt.

I 9 § gällande stadga upptages föreskrifter om ordningen för meddelande av lokala bestämmelser om fiskets vård och lämpliga bedrivande. Föreskrifterna i paragrafen avser endast enskilt vatten. Om länsstyrelsen finner för visst område gällande bestämmelser böra tillämpas jämväl å allmänt vatten, har länsstyrelsen enligt 13 § att göra framställning därom hos Konungen.

Rätt att hos länsstyrelsen påyrka att bestämmelser meddelas tillkommer vissa myndigheter ävensom delägare i fiskevatten, annan fiskerättsinnehavare och inom orten bosatt yrkesfiskare. Länsstyrelsen äger också själv taga initiativ i saken. Innan bestämmelser meddelas, skall i regel från vederbörande fiskeriintendent inforas förslag rörande bestämmelsernas innehåll och tillämpningsområde. Frågan skall därefter, utom i vissa fall då saken är brådskande eller av ringa betydelse, behandlas vid ett eller flera sammanträden med de nyssnämnda enskilda intressenterna. Deras medverkan är emellertid inskränkt endast till en rätt att yttra sig i frågan. Länsstyrelsen är, när efter sammanträdena beslut skall fattas, obunden av den mening intressenterna tillkännagivit.

Vad som stadgats i fråga om antagande av nya bestämmelser gäller enligt 11 § jämväl beträffande ändring av tidigare antagna bestämmelser.

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen uttalar, att alla praktiska skäl talar för att bestämmelser även i fråga om allmänt vatten borde få meddelas av länsstyrelse.

Remissinstanserna.

Fiskeristyrelsens förslag, att länsstyrelserna skall kunna meddela bestämmelser även beträffande allmänt vatten tillstyrkes eller lämnas utan erinran i så gott som samtliga remissyttranden, varvid stundom uttryckligen betonas, att förslaget härutinnan innebär en önskvärd förenkling.

Kammarkollegiet anser emellertid att det kan diskuteras om icke Kungl. Maj:t även i fortsättningen bör utfärda fiskeribestämmelser för allmänt vattenområde eller för fiske som är fritt för envar.

Föredragande statsrådet.

Föredragande statsrådet ansluter sig till fiskeristyrelsens förslag, att länsstyrelse skall äga meddela lokala bestämmelser även i fråga om allmänt vatten.

Speciell motivering (14—22 §§).**14 §.****Föredragande statsrådet.**

Liksom enligt nuvarande stadga bör länsstyrelsen kunna genom lokala bestämmelser skärpa stadgans allmänna bestämmelser om minimimått, fredningstider, förbjudna fiskemetoder m. m. Däremot förutsättes liksom för närvarande, att en länsbestämmelse ej skall få innebära en lindring av nämnda allmänna föreskrifter, t. ex. lägre minimimått eller kortare fredningstid. Det kan måhända vara lämpligt, att det nu sagda tydligare framgår av författningstexten. Jag förordar därför att detta direkt utsäges i 14 § första stycket.

15 §.**Föredragande statsrådet.**

I 15 § gives regler för det normala förfarandet vid länsstyrelsernas beredning av ärenden angående lokala föreskrifter. I likhet med vad nu gäller enligt 9 § fiskeristadgan skall inhämtas förslag från fiskeriintendenten och därefter hållas sammanträden.

16 §.**Gällande rätt.**

I gällande fiskeristadga finnes, som förut framhållits, i 9 § närmare angivet vilka personer och myndigheter som har *rätt att hos länsstyrelsen göra framställning* om meddelande av länsbestämmelser.

Den nuvarande 9 § reglerar emellertid icke endast frågan, vilka myndigheter och enskilda som äger rätt göra sådan framställning, utan även spörsmålet, *vilken behandling länsstyrelsen är skyldig att underkasta framställningen*. Av fiskeristyrelsen eller fiskeriintendenten gjord framställning, som enligt föreskrift i stadgan skall åtföljas av förslag, skall alltid förända hållande av sammanträde. Detsamma gäller framställning från lands- ting, stadsfullmäktige och hushållningssällskap. Har sådan framställning gjorts utan att förslag föreligger skall dock först förslag inhämtas. Har framställning gjorts av delägare i fiskevatten, fiskerättsinnehavare eller yrkesfiskare, kan länsstyrelsen, om omständigheterna så föränder, inhämta förslag. Anses så ej böra ske, får länsstyrelsen likväl icke avslå framställningen utan att först fiskeriintendenten hörts.

Fiskeristyrelsen.

Eftersom länsstyrelsen har — och enligt förslaget alltjämt skall ha — befogenhet att själv taga initiativ i frågan, har rätten att göra framställning som nu sagts i och för sig ringa betydelse. I själva verket torde också läns-

styrelserna i allmänhet beakta en framställning, varifrån den än kommer, åtminstone i så mån att framställningen remitteras till fiskeriintendenten för yttrande.

På grund av vad nu anförts och då några skäl ej föreligger, varför icke en framställning från annan än de uppräknade myndigheterna och personerna skulle skänkas det beaktande som dess innehåll förtjänar, föreslår styrelsen, att någon bestämmelse om vilka som äger rätt att göra framställning som här avses icke upptages i den nya stadgan.

Liksom för närvarande bör fiskeristyrelsen och fiskeriintendenten på grund av det ansvar som åligger dem såsom speciellt fiskevårdande myndigheter ha rätt att framtvunga sammanträde.

Fiskeristyrelsen anser skäl icke föreligga att bibehålla den privilegierade ställning som nu tillkommer landsting, stadsfullmäktige och hushållningssällskap genom att en framställning från någon av nämnda myndigheter alltid skall föranleda skyldighet för länsstyrelsen att hålla sammanträde. Praktiskt sett torde avskaffandet av den särställning dessa myndigheter intager sakna betydelse.

Remissinstanserna.

Vissa remissinstanser ifrågasätter, om det är lämpligt att envar skall äga göra framställning till länsstyrelsen om meddelande av bestämmelser.

Länsstyrelsen i Örebro län finner, att det ur länsstyrelsens synpunkt ter sig stötande att länsstyrelsen icke skall äga befogenhet att avslå en enligt länsstyrelsens mening uppenbart omöjlig framställning utan att intendentens yttrande först inhämtats. I sakens natur låg givetvis, att sådant yttrande i praktiken alltid införskaffades, om minsta möjlighet till bifall till framställningen ansågs föreligga.

Gotlands läns hushållningssällskap förordar, med instämmande av *länsstyrelsen i länet*, att med hänsyn till hushållningssällskapets uppgifter och verksamhet framställning från hushållningssällskap såsom hittills alltid skall föranleda hållande av sammanträde. Samma ståndpunkt intages av *Västerbottens läns hushållningssällskap* och *Hushållningssällskapens förbund*.

Föredragande statsrådet.

Fiskeristyrelsen har anfört vägande skäl mot en begränsning av rätten att göra framställning om att bestämmelser meddelas. Skulle en begränsning ske torde, när fråga är om allmänt vatten eller enskilt vatten med delvis fritt fiske, bland de initiativberättigade böra upptagas även andra fiskande än yrkesfiskare. Därvid skulle uppkomma ett svårt avgränsningsproblem. Jag delar därför fiskeristyrelsens åsikt att fri framställningsrätt bör föreligga.

Bestämmelserna i första stycket synes såsom fiskeristyrelsen anfört knappast i nämnvärd grad komma att öka fiskeriintendenternas arbetsbörda. Ur principiell synpunkt torde det emellertid finnas skäl för den av länsstyrelsen i Örebro län gjorda invändningen, att det icke är tillfredsställande att länsstyrelsen skall behöva remittera en framställning som länsstyrelsen finner vara uppenbart ogrundad. Initiativ från enskilda personer i fiskevårdsfrågor bör visserligen uppmuntras och det torde härvid vara av viss psykologisk betydelse att sådana initiativ regelmässigt kommer att granskas av fiskeriintendent. Om länsstyrelsen finner det vara uppenbart, att en framställning saknar fog, bör remiss dock kunna underlåtas. En bestämmelse härom har införts i första stycket.

Det torde enligt min mening vara lämpligt att i stadgan uttryckligen framhålla, att särskild vikt skall fästas vid framställning från fiskevårdande myndighet. Med fiskeristyrelsen och fiskeriintendent torde härvid böra jämföras hushållningssällskap, som genom fiskerinämnarna har att fylla en viktig fiskevårdsuppgift.

17 §.

Enligt fiskeristyrelsens förslag skulle till sammanträde, varom nu är fråga, genom kungörelseförfarande kallas de fiskevattensdelägare och andra innehavare av enskild fiskerätt, vilkas rätt berördes av bestämmelser i de ämnen förslaget avsåge, samt de yrkesfiskare, som brukade idka fiske inom det med förslaget avsedda området, ävensom sammanslutningar av dessa yrkesfiskare. Vidare skulle i viss utsträckning särskild underrättelse ut-sändas.

Fiskeristyrelsen framhåller bland annat, att det synes styrelsen lämpligt att till sammanträde kallas de organisationer, till vilka de yrkesfiskare är anslutna som idkar fiske inom det berörda området.

Remissinstanserna.

Domänstyrelsen, kammarkollegiet, Fiskefrämjandet, Svenska fiskevårdsförbundet, Amatörfiskarnas riksförbund, Riksförbundet Landsbygdens folk samt ett flertal länsstyrelser framställer erinringar mot att förslaget icke lämnar andra kategorier fiskande än fiskerättsägare och andra innehavare av enskild fiskerätt och yrkesfiskare tillfälle att vid sammanträdena inför länsstyrelsen framlägga sina synpunkter.

Föredragande statsrådet.

Ehuru fiskevattensdelägare, fiskerättsinnehavare och yrkesfiskare i allmänhet framför andra har intresse av lokala fiskeribestämmelser, bör naturligtvis även andra fiskarekategorier — binäringsfiskare, husbehovsfiskare och fritidsfiskare — få framlägga sina synpunkter, innan lokala bestäm-

melser antages. Förslaget torde aldrig ha avsett att förmena dem sådan rätt. De synes emellertid då också böra kallas till sammanträdena.

Fiskeristyrelsen har föreslagit, att sammanslutningar av yrkesfiskare skall kallas till sammanträde och dessutom erhålla särskild underrättelse om sammanträde. Grunden härtill torde vara, att en kungörelse om sammanträde lättare kan förbigå yrkesfiskare än övriga personer som skall kallas och att yrkesfiskarena kan ha svårare att infinna sig till sammanträdena, varför det ansetts lämpligt att deras organisationer får tillfälle att sända en representant. Någon svårighet för länsstyrelsen att taga reda på vilken organisation, som sålunda skall underrättas, torde icke föreligga.

Det kan visserligen ifrågasättas, om man i första stycket behöver nämna vilka som skall kallas genom kungörelse. I och för sig torde det vara tillräckligt att, såsom länsstyrelsen i Norrbottens län hävdad, kalla av frågan berörda personer och sammanslutningar. Emellertid synes det vara lämpligt, att i kungörelsen särskilt nämna vissa personer, som regelmässigt beröres av fiskeföreskrifter. Vidare torde vissa sammanslutningar och myndigheter böra särskilt underrättas.

Motionerna.

I de likalydande motionerna I: 531 och II: 675 hemställas, som ovan nämnts,

»att riksdagen måtte uttala sig för att första stycket av 17 § fiskeristadgan skall erhålla följande lydelse:

Till sammanträde som i 15 § sägs skola kallas de fiskevattensdelägare och andra innehavare av enskild fiskerätt, vilkas rätt beröres av det förslag som skall behandlas, ävensom de yrkesfiskare, som bruka idka fiske inom det med förslaget avsedda området, samt sammanslutningar av dessa yrkesfiskare.»

18 §.

Föredragande statsrådet.

Det torde såsom några remissinstanser framhållit kunna ifrågasättas om formella omröstningsregler skall gälla vid sammanträden som här avses. De som deltar däri har ju blott en rådgivande funktion och det kan icke vara lämpligt att, såsom föreslagits, utbryta vissa grupper av intressenter och för dessa stadga rätt att deltaga i omröstning. Det synes vara tillräckligt med en föreskrift om att protokoll skall föras vid sammanträdet. Av detta protokoll bör framgå de synpunkter som framförts och av vilka dessa framförts. I vissa fall torde det även vara lämpligt att ange hur olika intressegrupper ställt sig till de behandlade frågorna. Intet bör givetvis hindra att en omröstning i enkla former dessförinnan företages. Det torde böra ankomma på ordföranden vid sammanträdet att för varje särskilt fall bestämma huruvida sådan omröstning skall äga rum och huru utförligt protokoll som skall föras.

Det torde ej vara lämpligt med en föreskrift om att fiskeristyrelsen alltid skall höras efter sammanträdet. Som några remissinstanser uttalat kan styrelsens yttrande komma att uppfattas som direktiv. Dessutom kommer ett sådant förfarande ofta att medföra onödig tidsutdräkt. Fiskeriintendenterna torde väl ha en sådan överblick över de lokala stadgorna att de i regel kan tillse att erforderlig enhetlighet vinnas. Anser fiskeristyrelsen, då den underrättas om att ett visst ämne kommer att upptagas vid sammanträde, att styrelsen innan beslut meddelas bör få yttra sig, synes fiskeristyrelsen lämpligen hos länsstyrelsen böra begära remiss av ärendet. På grund av det anförda torde — i enlighet med vad nu gäller enligt 9 § fiskeristadgan — föreskrift endast böra stadgas om skyldighet att höra fiskeriintendenten. Är denne närvarande vid sammanträdet och har han redan omedelbart efter detta kunnat taga ställning till frågan, synes det vara tillräckligt att han muntligt framför sin åsikt och att anteckning därom göres, t. ex. i form av tillägg på protokollshandlingen. Fiskeriintendenten torde själv få bedöma om han innan svar gives bör inhämta fiskeristyrelsens åsikt.

19 §.

Fiskeristyrelsen.

19 § motsvarar sista stycket i nuvarande 9 §.

Förutsättningen för tillämpning av det i nämnda stycke stadgade enklare förfarandet är nu, att fråga är om meddelande av bestämmelser allenast för enstaka mindre vattenområden samt att frågan är brådskande eller av ringa betydelse.

Även om bestämmelserna angår större områden än sålunda avses, kan de stundom vara brådskande eller av ringa betydelse. Så kan t. ex. upptäckten av en fisksjukdom föranleda, att skyddsbestämmelser måste meddelas med största möjliga snabbhet. Vidare kan även i fråga om större vattenområden behovet av viss bestämmelse vara så självklart att, om bestämmelsen tillika är av ringa betydelse, frågans behandling vid sammanträden skulle framstå såsom totalt opåkallad.

Av nu anförda skäl bör man enligt styrelsens mening kunna slopa det villkor för stadgandets tillämpning som ligger däri, att fråga skall vara om enstaka mindre vattenområden. Stadgandet bör emellertid alltjämt komma till användning endast i undantagsfall. Önskemålet om en restriktiv tillämpning bör i de fall, då behov av skyndsamhet åberopas, enligt fiskeristyrelsens mening markeras genom sådan jämkning av stadgandet, att det i dessa fall blir tillämpligt endast om frågan är synnerligen brådskande.

Föredragande statsrådet.

Mot den utvidgning i förhållande till gällande bestämmelser, som ligger däri att begränsningen till »enstaka mindre fiskevatten» borttages, synes intet vara att erinra. Emellertid torde, såsom föreslagits, den inskränkningen

i samband härmed böra göras att — i fall då bestämmelse ej är av blott ringa betydelse — länsstyrelsen utan att hålla sammanträde m. m. får besluta endast om ärendet är *synnerligen* brådskande. Fiskeriintendenten kommer väl i regel att tillfrågas om han anser ärende vara av denna natur. Det torde ej vara erforderligt att instruktionsmässigt ålägga intendenterna skyldighet att yttra sig härom.

20 §.

20 §, som motsvarar 11 § i gällande fiskeristadga, har ej föränlett någon erinran från remissinstanserna och har oförändrad upptagits i departementsförslaget.

21 §.

Motsvarighet till första och andra styckena i 21 § finnes i 15 och 16 §§ gällande fiskeristadga. I 15 § stadgas:

»Är fångande av fisk under viss tid förbjudet, må till sådan fångst använd redskap ej under den tid hållas i vatten utestående, där ej visas, att redskapen varit tillsluten eller på sådant sätt öppnad, att fisk däri ej fångas kunnat.»

I 16 § gives bestämmelse om hur minimilängd på fisk skall mätas. Bestämmelsen överensstämmer med vad som härom i fråga om fisk i in-skränkt betydelse upptagits i 10 § tredje stycket av departementsförslaget.

Föredragande statsrådet.

Stadgandena i 21 § skulle visserligen kunna utgå, men då måste i samband med lokala bestämmelser om fredningstid och minimimått givas motsvarande föreskrifter. För enhetlighetens skull torde det emellertid vara lämpligt att i fiskeristadgan angiva vad som skall gälla, därest annat ej angives i de lokala föreskrifterna. Givet är att länsstyrelse utan hinder av bestämmelserna i 21 § kan meddela skärpta föreskrifter och t. ex. föreskriva, att vissa redskap ej alls får stå ute under fredningstid. Särskild föreskrift härom torde ej erfordras, då länsstyrelse har möjlighet att helt förbjuda att en viss typ av redskap användes.

22 §.

I 17 § av *gällande fiskeristadga* gives bestämmelser om mätning av maskstorlek i fiskredskap. Stadgandet har följande lydelse.

»Bestämmelse angående viss maskstorlek å fiskredskap må, ändå att ej alla maskorna hålla det föreskrivna måttet, anses iakttagen, därest vid räkning av antalet varv eller maskstolpar på minst en halv meters sammanhängande längd av den i maskornas längdriktning sträckta garnslingan, varvens eller maskstolparnes antal icke överstiger det, som skulle uppkommit, därest å den uppmätta längden alla maskor haft den bestämde storleken. I avseende å redskap, som ej kan sträckas, må bestämmelsen ej anses över-

trädd därigenom, att en eller annan maska med en tiondedel understiger det bestämda måttet.

Vid uppmätning skall redskapen vara våt, sådan den till fiske användes.»

I den tidigare omnämnda *kungörelsen den 21 november 1952 (nr 699) med vissa bestämmelser om storleken av maskor i fiskredskap av nät och om minimimått på fisk m. m.*, vilken är grundad på den s. k. Londonkonventionen den 5 april 1946 och träder i kraft den 5 april 1954, stadgas i sista stycket av 1 § följande.

»Nät skall anses hava föreskriven maskstorlek, när en plan, 2 millimeter tjock mätsticka med en bredd motsvarande den för maskorna angivna minsta längden lätt kan föras genom maskorna, då dessa äro sträckta diagonalt i nätets längdriktning och nätet är vått.»

En bestämmelse av samma innebörd har även intagits i 1 § av *kungörelsen den 12 december 1952 (nr 752) angående fiske med räktrål efter djuphavsräka*. Denna grundar sig på en den 7 mars 1952 mellan Sverige, Danmark och Norge avslutad konvention och har trätt i kraft den 1 januari 1953.

Fiskeristyrelsen.

I 22 § lämnas föreskrifter angående tillämpning av bestämmelser om maskstorlek i fiskredskap.

Länsstadgornas bestämmelser om maskstorlek torde i allmänhet vara så avfattade, att en fastställd maskstorlek för det fall att redskapet kan sträckas skall avse avståndet mellan knutarna i den i längdriktningen sträckta maskan. På grund av att garnet har en viss tjocklek blir det av praktisk betydelse, huruvida vid tillämpning av länsstadgornas bestämmelser om maskstorlek i redskap som kan sträckas avståndet skall mätas mellan knutarnas innerpunkter (= knutarnas närmast varandra belägna punkter) eller mellan deras mittpunkter. Bestämmelserna torde oftast vara så utformade att de skall tillämpas på förstnämnda sätt.

Stadgandet i 17 § fiskeristadgan har tillkommit för att mildra den stränghet som skulle bli följden av en strikt tillämpning av länsstadgornas bestämmelser om maskstorlek. Paragrafen skiljer mellan redskap som kan sträckas och redskap som ej kan sträckas.

Remissinstanserna.

Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskerinämnd, fiskerinämnden för Vänerne och fiskeritjänstemannaförbundet avstyrker bestämmelserna i förevarande § och hemställer, att i stället föreskrifterna i 17 § i gällande stadga bibehålles. Även *länsstyrelsen i Jämtlands län* samt *Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, i vars yttrande *länsstyrelsen i länet* i stort sett instämt, ifrågasätter huruvida de föreslagna bestämmelserna är lämpliga.

Föredragande statsrådet.

Efter ingående undersökningar och överläggningar har man såväl i Londonkonventionen som i den tidigare omnämnda konventionen mellan Sverige, Norge och Danmark funnit att mätstickemetoden är den lämpligaste mätningemetoden. Någon anledning att härvidlag göra skillnad mellan de redskap som avses i konventionerna och övriga redskap lär icke föreligga.

För redskapsfabrikanterna torde det vara en fördel att mätning sker efter en och samma metod. De måste anpassa sig efter konventionernas bestämmelser. De fabrikanter, som tillverkar redskap som avses i konventionerna, torde i allmänhet tillverka även andra saltvattensredskap samt även redskap som användes i sötvatten.

Det torde ännu vara för tidigt att tillskapa någon speciell metod för mätning av maskor i redskap, tillverkade av elastiskt material. Tills vidare synes den i 22 § angivna metoden vara användbar. Stadgandet att mätstickan »lätt» skall kunna föras genom maskan, får därvid tolkas så att vid mätningen sträckning icke skall ske med utnyttjande av materialets elastiska karaktär.

Mätstickorna torde kunna konstrueras så att samma sticka kan användas för olika maskstorlekar. Kontroll av mätstickorna genom någon offentlig myndighet, t. ex. fiskeriintendenterna, kan säkerligen genomföras utan bestämmelse i fiskeristadgan, likaså utarbetandet av sådan jämförelsetabell, som föreslagits av fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt.

I ett redskap av metalltråd, vari maskorna ofta är sexkantiga, torde det vara naturligt att mäta avståndet mellan sidorna och ej diagonalt.

Om fiske å internationellt vatten.

23 §.

Fiskeristyrelsen.

Med hänsyn till att åtminstone å rikets västkust och sydkust det viktigaste fisket numera bedrivs å öppna havet har behovet av vissa bestämmelser om fiskets vård och bedrivande uppkommit även vid fiske utanför territorialgränsen. Något principiellt hinder att meddela sådana bestämmelser för fiske å internationellt vatten synes icke föreligga, därest den självklara begränsningen iakttages, att reglerna endast skall gälla i fråga om fiske från svenskt fartyg. Det må nämnas, att en dylik ordning icke innebär någon principiell nyhet, i det att flera av de vid sidan av fiskeristadgan i fiskevårdande syfte tillkomna författningarna gäller även å vissa vatten utanför territorialgränsen vid fiske från svensk fiskebåt. Styrelsen har därför beträffande envar av de materiella bestämmelser, som styrelsen anser böra upptagas i stadgan, övervägt, huruvida bestämmelsen av lämplighets-

skäl bör utsträckas till internationellt vatten, och för de fall då så funnits vara fallet upptagit föreskrift härom. Förslaget har emellertid utformats så att stadgan i princip skall vara tillämplig endast innanför territorialgränsen och därför har i en särskild paragraf angivits vilka bestämmelser som skall gälla även därutanför. Det torde icke föreligga något praktiskt behov av att från den föreslagna utsträckningen i vissa fall av stadgans giltighetsområde undantaga vatten, där svenska fiskare regelmässigt icke brukar bedriva fiske.

Remissinstanserna.

Fiskeristyrelsens förslag i denna del har endast berörts av ett fåtal remissinstanser. *Statens jordbruksnämnd* anser emellertid, att det ur principiella synpunkter kan starkt ifrågasättas, huruvida de föreslagna stadgandena bör gälla även vid fiske på internationellt vatten utan att detta grundas på internationella överenskommelser, som reglerar förhållandena inom särskilda sådana vattenområden.

Föredragande statsrådet.

Såsom statens jordbruksnämnd uttalat, kan betänkligheter av principiell natur visserligen anföras mot de i 23 § föreslagna bestämmelserna. Emellertid torde avsevärda praktiska fördelar vara förenade med dessa bestämmelser. Exempel finns på att Sverige fastställt fiskeribestämmelser för svenska fiskare på internationellt vatten utan överenskommelse med andra stater. Kungörelsen den 21 november 1952 (nr 699) i anledning av Londonkonventionen grundar sig, såvitt den avser Östersjön, således icke på någon konvention. Såsom jag tidigare anført har i några på konventionen grundade kungörelser fastställts bl. a. minimimått för flera områden. Syftet med minimimåttsbestämmelser särskilt vid fångst av lax torde, såsom fiskeristyrelsen anført, endast i ringa mån vinnas, om bestämmelserna blir tillämpliga endast innanför territorialgränsen.

Det torde ej medföra några olägenheter för svenska fiskare om bestämmelserna rörande inbördes ordningen mellan dem och reglerna för förfarandet då redskap hopsnärjts med annan svensk fiskares gällar även på internationellt vatten. Detsamma kan sägas om förbudet mot att använda sprängämnen m. m.

Om förbud mot införsel och försäljning m. m.

(24—29 §§ i departementsförslaget, 24—28 §§ i fiskeristyrelsens förslag.)

Allmänna synpunkter.

Fiskeristyrelsen.

De i gällande fiskeristadga meddelade förbuden mot fångande av skaldjur å viss tid eller under viss minimistorlek skall enligt 14 § i stadgan jämväl gälla såsom förbud att till salu hålla eller utbjuda, sälja, köpa eller från ort till annan forsla sådant skaldjur. Den som vidtagit dylik åtgärd kan dock bli fri från ansvar, såframt visas kan att skaldjuret blivit på lovligt sätt förvärvat. Denna möjlighet föreligger dock jämlikt stadgande i 25 § icke, då fråga är om åtgärd med kräftor under fredningstid. Ytterligare är i sistnämnda paragraf beträffande dylika åtgärder med kräftor stadgat, att åtgärderna ej heller får vidtagas de sex sista timmarna efter fredningstidens upphörande.

»På lovligt sätt förvärvat» får skaldjuret anses vara bland annat om det fångats utom riket eller i vatten som avses i 31 § gällande fiskeristadga eller, då fråga är om åtgärd under fredningstid, om fångandet skett före nämnda tid.

En föreskrift om förbud mot de i 14 § angivna åtgärderna är även i fortsättningen nödvändig för kontrollen av fångstförbudens efterlevnad. Tydliggen bör föreskriften jämväl avse fisk och havskräfta, som icke håller de i 11 § i förslaget stadgade minimimåtten.

Såsom tidigare anförts finnes i vissa särskilda författningar förbud mot införsel av fisk eller skaldjur å tid, då dess fångande är förbjudet, eller av fisk eller skaldjur som icke håller visst minimimått. Vad beträffar de skaldjur, för vilka enligt förslaget viss fredningstid eller visst minimimått skall gälla, får sålunda hummer icke införas under tiden 15 juli—15 september, ej heller kräftor under fredningstiden och den 7 augusti kl. 18—24. Kräftor, som icke håller minimimåttet, får icke under någon tid av året införas; det-samma gäller undermålig havskräfta.

Införsel förbuden har tillkommit för att underlätta kontrollen av efterlevnaden av bestämmelserna om fredningstid och minimimått och har därjämte ansetts befogade med hänsyn till de svenska fiskarens intresse att fisk, som de själva ej får fånga, icke bör få importeras. Förbudet mot införsel av kräftor har, åtminstone såvitt angår införsel å fredningstid, därjämte haft ett speciellt syfte; det har nämligen ingått såsom ett led i kampen mot kräftpestens spridning.

Nyssnämnda allmänna skäl talar enligt fiskeristyrelsens mening med synnerlig styrka för genomförande av generellt förbud mot införsel av skaldjur under i fiskeristadgan fastställd fredningstid och av fisk eller skaldjur som icke håller de i stadgan upptagna minimimåtten.

Speciell motivering.

24 och 25 §§.

Föredragande statsrådet.

Kammarkollegiet har ifrågasatt huruvida inte i 24 § borde anges, att införselförbudet skall tillämpas även på kokta skaldjur och saltad eller rökt fisk. Detta torde emellertid gälla utan särskilt stadgande.

Den största svårigheten vid tillämpning av de föreslagna införsel- och handelsförbuden torde i övrigt vara att få utrönt, huruvida importerad eller försåld laxöring, som icke håller stadgat minimimått, är fångad i salt- eller sötvatten. I detta hänseende har fiskeristyrelsen föreslagit, att bevisbördan skall åvila åklagaren då det är fråga om fångst (10 § departementsförslaget) eller försäljning m. m. (26 § samma förslag), medan bevisbördan vid införsel skall ligga på exportören. Sistnämnda avvikelser från de allmänna bevisreglerna torde vara nödvändig, då det skulle vara omöjligt för tullverket eller åklagare att föra bevisning om att laxöring, som införes, fångats i saltvatten.

Generaltullstyrelsen och chefen för södra kustdistriktet har påpekat, att fisk som fångats från svenskt fiskefartyg på internationellt vatten icke anses som importgods. Den av fiskeristyrelsen anförda termen »införa» skulle därför icke komma att omfatta denna vara. Detta påpekande torde vara riktigt. Med hänsyn härtill bör i enlighet med vad som stadgats i vissa i de tidigare omnämnda särskilda författningarna utsägas, att förbudet även avser ilandföring av fisk. Det i nämnda författningar använda begreppet »ilandföra» torde nämligen just avse de fall, då fisken fångats av svenskt fartyg, oberoende av om detta skett på svenskt eller internationellt vatten.

De i 24 § första stycket angivna tider, under vilka införselförbuden skall råda, överensstämmer med de som redan nu gäller. I fråga om hummer och kräftor avviker dessa tider något ifrån motsvarande fredningstider. Denna avvikelse som är betingad av praktiska skäl, bland annat med hänsyn till tullverket, torde böra bibehållas.

Ostron torde ha ringa värde ur konsumtionssynpunkt under dess fredningstid. Det föreslagna importförbudet torde med hänsyn härtill icke medföra nämnvärd olägenhet. Även om de svenska ostronodlingarna är av ringa omfattning, synes tillräckligt skäl därför ej föreligga att ifråga om införsel göra skillnad mellan ostron och andra fredade skaldjur.

Såsom jag tidigare i samband med behandlingen av 10 § i departementsförslaget framhållit har jag icke ansett mig kunna förorda, att minimimått införes vid fångst av gädda och gös men däremot försäljningsförbud beträffande undermålig sådan fisk. I konsekvens härmed torde i 24 § böra införas en bestämmelse om att gädda och gös, som icke håller ett minsta mått av 40 cm för gädda och 38 cm för gös, icke får införas till riket. Mot

ilandföring av sådan fisk bör förbud däremot icke stadgas, då svenska fiskare har rätt att fånga den för egen konsumtion. Införsel lär däremot alltid ske för försäljning och bör därför förbjudas.

Generaltullstyrelsen har påpekat, att en svensk fiskare, som på internationellt vatten olagligen fångat undermålig fisk, icke bör medgivas rätt till transitering och återutförsel i enlighet med bestämmelserna i 24 § tredje stycket och 25 §. Det är givetvis riktigt att sådan olagligen fångad fisk borde beslagtagas då den införes till riket. Om svensk fiskare ilandför undermålig eller fredad fisk torde åtgärden emellertid ej falla under 25 § av departementsförslaget där det endast talas om fisk som icke får »införas». I 24 § nämnes däremot vid sidan av förbud mot att införa fisk även förbud mot att ilandföra fisk. Det av generaltullstyrelsen angivna fallet torde därför enligt den i departementsförslaget förordade lydelsen falla utanför bestämmelsen. Det synes icke ligga något oegentligt i att en utländsk fiskare, som fångat enligt svensk författning undermålig fisk på internationellt vatten och som vid införsel till Sverige anmäler fisken till tullklarering, skall få återutföra fisken. Den utländske fiskaren har ju i motsats till den svenske ej gjort sig skyldig till överträdelse av någon författning i samband med fångst av fisken.

Vad angår transitering torde förevarande fråga praktiskt taget sakna betydelse. Jag finner därför ej skäl att i denna del göra avvikelser från vad i allmänhet gäller.

26—28 §§ (26 och 27 §§).

Fiskeristyrelsen.

26 §.

I 26 § upptages de förbud mot försäljning m. m. som ansluter sig till de för hela riket gällande frednings- och minimimåttbestämmelserna. Som minimimåttet för laxöring endast gäller fångst i saltsjön, kan åtgärd med undermålig laxöring icke förbjudas annat än om laxöringen fångats därstädes. Beträffande frågan om bevisskyldigheten härutinnan måste rimligen tillämpas vanliga processuella regler, i följd varav sådan skyldighet åvilar åklagaren. En motsatt regel skulle innebära, att ingen kunde vidtaga någon av de angivna åtgärderna med i sötvatten fångad laxöring under 40 cm utan att dessförinnan skaffa sig bevis om att fångsten skett i sötvatten.

Remissinstanserna.

Statens jordbruksnämnd uttalar, att det i 26 § föreslagna förbudet mot transport, köp eller mottagande och det därav följande ansvaret för transportör, köpare eller mottagare i vissa avseenden kunde komma att te sig föga rimligt.

Föredragande statsrådet.

Föredragande statsrådet anför, att förbud mot emottagande och forsling från ort till annan ej torde böra stadgas samt att förbudet mot köp torde böra inskränkas till sådant köp som sker i återförsäljningssyfte. Med hänsyn till den utveckling som skett inom livsmedelsindustrien och transportväsendet torde det nämligen vara omöjligt för konsumenter och transportörer att kontrollera t. ex. att köpt eller emottagen fisk håller stadgade minimimått. Statsrådet förordar därför, att i 26 § blott föreskrives förbud mot att saluhålla, utbjuda, sälja eller i återförsäljningssyfte köpa där avsedd fisk.

29 § (28 §).

Fiskeristyrelsen.

Beträffande fisk, som tagits i beslag eller förklarats förverkad, blir det oftast nödvändigt att vidtaga någon eller några av de i de båda föregående paragraferna omförmälda åtgärderna. För fullständighetens skull torde böra i stadgan (jämför den numera upphävda 20 § 2 mom. jaktstadgan) uttryckligen angivas, att vad i dessa paragrafer stadgas ej skall gälla fisk, som tagits i beslag eller förklarats förverkad.

Ansvarsbestämmelser m. m.**Straffbestämmelser.****Allmän motivering.**

Som bakgrund för bedömandet av de i fiskeristyrelsens förslag upptagna straffbestämmelserna torde jag få lämna en kort översikt av motsvarande bestämmelser i *gällande författningar*.

I *fiskeristadgan* har i regel utsatts ett straff av böter 5—200 kronor vid brott mot stadgans bestämmelser. I några fall förekommer dagsböter nämligen vid brott mot förbud att fiska med sprängämnen m. m. (lägst 5 dagsböter), vid brott mot trålfiskeförbudet (lägst 25 dagsböter) samt vid överträdelse av föreskrift om gallrets mått i turbiner. Vid överträdelse av bestämmelserna om fredningstid, minimimått och försäljningsförbud m. m. för hummer är stadgat ett normerat straff av 5 kronor för varje hummer, dock lägst 25 kronor eller vid upprepad förseelse lägst 50 kronor. Högsta straffet är 500 kronor.

I *fiskerättslagen* stadgas dagsböter som straff för olovligt fiske. Är brottet grovt utgör straffet dagsböter, ej under tjugu, eller fängelse högst sex månader. Samma straffsatser gäller vid överträdelse av föreskrifter, som enligt lagen meddelats av länsstyrelse eller domstol. I *jaktstadgan* är straffet i regel dagsböter. I vissa fall t. ex. vid olaga jakt på älg stadgas emellertid ett straff av fängelse högst ett år eller vid mildrande omständigheter

dagsböter, ej under tjugu. För vissa brott har utsatts ett straff av dagsböter, lägst tio. För olovlig jakt är enligt *jaktlagen* straffet i regel dagsböter. Vid olovlig jakt efter älg m. m. stadgas ett skärpt straff av dagsböter, lägst tjugu, eller fängelse högst sex månader. Om någon i strid mot 20 § *jaktlagen* olovligen med vapen eller redskap färdas på annans jaktområde är straffet böter 10—300 kronor.

De tidigare i olika sammanhang omnämnda särskilda fiskeförfattningarna upptar i regel som straff dagsböter. I de äldre författningarna är straffsatsen dock i flera fall vanliga böter med varierande belopp.

Något straff för den som företager åtgärd, som kan anses innefatta förberedelse till brott, finnes icke utsatt i nu nämnda författningar. Grunden till stadgandet i 20 § *jaktlagen* och därtill hörande ansvarsbestämmelse torde dock vara att den straffbelagda åtgärden ofta innebär olaga jakt eller förberedelse till sådan jakt.

Fiskeristyrelsen.

De nuvarande straffbestämmelserna måste betecknas såsom mycket lindriga. Möjlighet att ådöma fängelse föreligger aldrig, icke ens vid de mera svårartade formerna av överträdelse. Bortsett från de fall, då fråga är om fiske med sprängämnen o. d., trålfiske och olaga hummertiske, kan förseelse mot fiskeristadgan icke medföra högre straff än böter 200 kronor. Några av de vid sidan om fiskeristadgan utfärdade författningarna till skydd för fiskbeståndet stadgar dagsböter såsom straff vid överträdelse av författningen.

Olaga fiske förekommer i en omfattning, som på sina håll medfört en stark decimering av vissa slags fiskbestånd och som inger starka farhågor för ytterligare nedgång därav. Uppenbart är, att i kampen mot det olaga fisket de nu gällande straffbestämmelserna är skäligen ineffektiva.

Det må framhållas, att straffen för överträdelse av jaktstadgans föreskrifter är betydligt strängare. Obestridligt är ändock, att bevarandet av fiskbeståndet icke är mindre viktigt än bevarandet av villebrådsstammen. Såväl ur folkförsörjningssynpunkt som av andra näringspolitiska skäl är fiskevården tvärtom en ojämförligt mera angelägen uppgift än jaktvården.

Vid utarbetandet av straffbestämmelserna i förslaget har fiskeristyrelsen funnit, att stadgans föreskrifter med avseende å graden av det straff som överträdelse därav bör medföra, bör indelas i tre olika grupper. En längre gående differentiering av straffbestämmelserna synes böra undvikas. De tre olika grupperna har upptagits i respektive 29, 30 och 31 §§.

Remissinstanserna.

Endast ett fåtal remissinstanser har gjort erinringar mot de föreslagna straffbestämmelserna.

Föredragande statsrådet.

Jag delar fiskeristyrelsens åsikt att även vid normala fall av olaga trålfiske ett strängt straff bör stadgas. Visserligen åtkommes vid sådant fiske, om det pågått någon tid, i regel fisk i så stor omfattning att brottet kan anses som grovt. Emellertid är det av värde att fisketillsynen omedelbart skall kunna inskrida mot en trålare utan att straffet därigenom blir lägre än om ingripandet sker först sedan avsevärd fångst erhållits. I fråga om straffskalan må till jämförelse nämnas, att enligt den norska lagen den 20 april 1951 om fiske med trål överträdelse av däri stadgade föreskrifter i normala fall medför bötesstraff. Vid återfall eller andra försvärande omständigheter kan emellertid fängelse upp till sex månader följa. Dessutom gäller stränga förverkandebestämmelser. Sålunda kan båt, all fångst och redskap förverkas oavsett om egendomen tillhör den fiskande eller icke. I Danmark straffas enligt lagen den 19 december 1951 om fiske i saltvatten olaga trålfiske med böter, lägst 1 000 kronor, eller vid fiske med båt på mindre än 50 ton brutto, lägst 500 kronor. Vid återfall fördubblas bötesminimum. Redskap och all ombordvarande fångst förverkas.

Jag förordar, att för olaga trålfiske i enlighet med fiskeristyrelsens förslag straffet sättes till dagsböter, ej under tjugu, eller fängelse i högst sex månader.

Fiske med sprängämnen, dövande eller giftigt ämne eller elektrisk ström får ofta sådana verkningar att grovt brott måste anses föreligga. Straff enligt den för sådant brott föreslagna högre skalan kan då utdömas. Emellertid torde fall av brott mot 8 § kunna förekomma av relativt lindrig art, t. ex. om någon, kanske mest på okynne, avfyrar en mindre sprängpatron och därmed åtkommer några enstaka fiskar. Vidare bör för skjutning av fisk icke stadgas strängare straff än det som gäller t. ex. för olaga fiske med harka eller ljuster. Jag förordar att för brott mot 8 § stadgas samma straff som för olaga fiske i allmänhet.

Andra brott mot fiskeristadgan eller bestämmelser, som meddelats med stöd av denna, än olaga trålfiske, synes böra uppdelas i två grupper. Första gruppen (30 § andra och tredje styckena i departementsförslaget) bör avse sådana brott som lämpligen kan rubriceras som olaga fiske. Såsom en form av olaga fiske bör, av skäl som jag närmare kommer att ange i den speciella motiveringen, upptagas överträdelse av fiskeförbud, som givits i anledning av företag enligt vattenlagen eller motsvarande äldre lag. Man får förutsätta att vid rättstillämpningen hänsyn tas till brottens svårhetsgrad så att straffen för fiske med sprängämnen m. m. i regel sättes högre än för olaga fiske i övrigt. Om ett brott kan betraktas som grovt, bör i enlighet med vad som gäller enligt fiskerättslagen straffet vara dagsböter, ej under tjugu, eller fängelse i högst sex månader. Till den andra gruppen (31 § i departementsförslaget) bör hänföras övriga förseelser mot bestämmelser i fiskeristadgan eller lokala föreskrifter. Samtliga fall då förberedelse till förbudet fiske straffbelägges bör hänföras till denna grupp, i vilken straffet föreslås vara dagsböter.

Som jag anfört i samband med behandlingen av 14 § bör förberedelse till förbjudet fiske endast straffbeläggas i vissa särskilda i fiskeristadgan angivna fall, då det i regel får anses uppenbart att uppsåt att bedriva olaga fiske föreligger. Dessa fall torde vara då någon vid färd å fiskevatten medför harka, ljuster, sprängämne, dövande eller giftigt ämne, eller anordning avsedd för fiske medelst elektrisk ström samt vidare det fall, då någon i vatten utlägger ämne eller anordning som här nämnts. För att straffpåföljd skall inträda bör fordras bevisning om att åtgärden företagits i syfte att bedriva eller främja förbjudet fiske. I likhet med vad som gäller i flera importförfattningar torde med olovlig införsel böra jämföras försök därtill.

Speciell motivering.

30 § (29 och 30 §§).

De av fiskeristyrelsen i andra stycket av 30 § föreslagna bestämmelserna har tidigare behandlats under 11 § i departementsförslaget.

Föredragande statsrådet.

Fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt har ifrågasatt, om icke för olaga hummerfiske normerat bötesstraff borde bibehållas. Sedan dagsbotssystemet införts torde emellertid normerade bötesstraff endast i särskilda undantagsfall böra användas. Vidare synes det ej vara lämpligt att stadga sådant straff för olaga hummerfiske men ej för olaga fiske efter annan värdefull fisk, t. ex. lax. Jag förordar därför att samma straff skall gälla för olaga hummerfiske som för förbjudet fiske i allmänhet.

Som jag inledningsvis nämnt har frågan om straff för överträdelse av *fiskeförbud, vilket givits i anledning av företag enligt vattenlagen*, behandlats i proposition nr 23 till 1954 års riksdag, vilken proposition — med viss jämkning som ej har betydelse i detta sammanhang — bifallits av riksdagen. I en av särskilt tillkallade sakkunniga den 28 februari 1950 avgiven promemoria med förslag om ändrade bestämmelser till skydd för fisket vid vattenkraft- och vattenregleringsföretag, vilken legat till grund för propositionen, föreslog de sakkunniga, att den avsedda straffbestämmelsen skulle införas som ett andra moment i 13 kap. 14 § vattenlagen och erhålla följande lydelse:

»Där någon bryter mot förbud, vilket i anledning av sådant företag, som avses i denna lag, givits mot bedrivande av fiske inom visst område, straffes som i 1 mom. sägs.»

I 13 kap. 14 § vattenlagen stadgas nu straff av dagsböter eller fängelse i högst sex månader för den som borttager eller fördärvar vattenmärke m. m.

I propositionen yttrade chefen för justitiedepartementet (s. 70), att han i likhet med de sakkunniga ansåg påkallat att det meddelades en bestäm-

melse om straff för överträdelse av sådant fiskeförbud, som utfärdats i samband med uppförande av dammbyggnad o. d. Frågan om utformningen och placeringen av en dylik ansvarsbestämmelse med därtill anslutande föreskrifter om förverkande och beslag torde emellertid lämpligast böra upptagas i samband med betänkandet med förslag till fiskeristadga m. m.

I propositionen föreslogs ingen ändring av 13 kap. 14 § vattenlagen. Såsom i propositionen förutsatts torde frågan om straff och förverkandepåföljd m. m. för överträdelse av här avsedda fiskeförbud nu böra lösas i samband med frågan om ny fiskeristadga. Jag har funnit lämpligt att sådan överträdelse behandlas på samma sätt som övriga former av olaga fiske. Jag förordar därför, att straffbestämmelse intages i 30 § av departementsförslaget och att överträdelse av ifrågavarande slag av fiskeförbud även i fråga om förverkandepåföljd m. m. jämställs med olaga fiske.

Tredje stycket av 30 § i departementsförslaget innehåller bestämmelserna om förhöjt straff vid grovt brott. Fiskeristyrelsen har föreslagit en formulering som något avviker från den som för motsvarande fall använts i 34 § andra stycket fiskerättslagen. I stället för det i fiskerättslagen använda uttrycket »med hänsyn till att fisket avsåg särskilt värdefull fisk eller idkades vanemässigt eller i större omfattning» har fiskeristyrelsen sålunda valt formuleringen »med hänsyn till att därigenom åtkommits fisk av betydande värde eller eljest i stor myckenhet eller till att överträdelsen skett vanemässigt». Motivet till den ändrade formuleringen har ej angivits i betänkandet, men styrelsen torde ha velat framhålla, att även fångande av undermålig, i och för sig mindre värdefull fisk bör kunna medföra straffskärpning om fisken tillhör en värdefull fiskart. Av förarbetena till fiskerättslagen framgår emellertid att det i denna lag använda uttrycket »särskilt värdefull fisk» syftar på fisk av värdefull fiskart. Fiskerättskommittén föreslog nämligen, att olovligt fiske efter lax alltid skulle bedömas som grovt brott. Lagrådet yttrade (prop. 60/1950, s. 207), att med laxfiske i förevarande hänseende borde likställas även fiske efter annan värdefull fisk.

Med hänsyn till det anförda har stadgandet i 30 § tredje stycket i departementsförslaget utformats så att det, fransett nödvändig redaktionell jämkning, överensstämmer med bestämmelsen i 34 § andra stycket fiskerättslagen.

31 §.

Fiskeristyrelsen.

I 31 § bestraffas överträdelser av samtliga de i de båda föregående paragraferna icke åsyftade föreskrifter i fiskeristadgan eller länsstadgor, som ansetts böra vara förenade med straffpåföljd. Straffet bör i alla dessa fall vara dagsböter.

Föredragande statsrådet.

Utöver vad jag anført under den allmänna motiveringen till ansvarsbestämmelserna synes de föreslagna stadgandena i 31 § icke föranleda något yttrande.

Förverkande och beslag.

Inledning.

Enligt 24 § *fiskeristadgan* har den, som dömes till straff för att han fiskat med otillåtet redskap eller på förbjudet sätt eller på otillåten tid eller haft redskap utestående, då sådant varit förbjudet, eller fångat fisk av förbjuden storlek, förverkat redskap och fångst. Detsamma gäller vid brott mot försäljnings-, förvärvs- och forslingsförbud. Kan redskap eller fångst som förverkats icke tillrättaskaffas, skall i stället dess värde gäldas. Förverkad egendom eller dess värde tillfaller kronan; dock att, där enskild sakägare fört talan i målet, fångsten eller dess värde tillkommer denne (29 §). I 30 § stadgas, att om någon som fiskar på otillåten tid eller med förbjudet redskap å bar gärning ertappas av den som äger tala å förseelsen, må denne av den fiskande taga förutom redskap och fångst jämväl fartyg eller båt och behålla det till dess den fiskande bjuder rätt för sig. I paragrafen ges därjämte bestämmelser om förfarandet vid beslag, som verkställes utan att ägaren är känd. Därjämte föreskrives, att fångst eller vara som är underkastad förskämning kan försälas på lämpligt sätt av beslagtagaren sedan syn och värdering av två ojäviga män hållits. I sista stycket av 30 § stadgas, att samma befogenhet som tillagts allmän åklagare i fråga om beslagsrätt tillkommer befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen vid fiskeplatser å rikets kuster. Utnyttjar befälhavare sådan befogenhet skall han underrätta allmän åklagare eller tillsyningsman och överlämna det beslagtagna till denne.

I 36 § *fiskerättslagen* stadgas, att om någon bedrivit olovligt fiske skall det fångade eller, där det undergått förskämning eller ej är i behåll, dess värde förklaras förverkat. Fiskredskap som använts vid fisket skall ock »förklaras helt eller delvis förverkat, såvitt ägaren eller någon som var i hans ställe uppsåtligen förövat gärningen eller medverkat därtill och det ej är uppenbart obilligt; finnes redskapet ej i behåll, skall i stället dess värde förklaras förverkat». Det sagda gäller dock icke mot den som i god tro förvärvat fångsten eller redskapet eller särskild rätt därtill.

I 37 § gives en bestämmelse om rätt för fisketillsynsman samt, där fisket kränker enskild fiskerätt, jämväl vederbörande rättsägare eller hans folk att om någon ertappas å bar gärning, då han bedriver olovligt fiske, eller om redskap för sådant fiske anträffas utsatt i vattnet, beslagtagna fångsten och redskapet ävensom båt eller annat, som kan antagas äga betydelse för

utredning om brottet. Har egendom sålunda tagits i beslag skall anmälan göras till närmaste polisman, som har att förfara som om han själv gjort beslaget; dock må fångst som tagits i beslag av innehavaren av enskild fiskerätt eller hans folk utan anmälan behållas av fiskerättshavaren.

Enligt 38 § tillfaller förverkat redskap eller dess värde kronan. Förverkad fångst eller dess värde tillfaller, om fisket utan intrång i enskild fiskerätt skett i allmänt vatten eller i fiskådra, kronan och eljest den som har den enskilda fiskerätten.

Enligt de *speciella författningarna på fiskets område* har i regel endast stadgats, att fångst och redskap eller dess värde förverkas.

Speciell motivering.

32 och 33 §§.

I 32 och 33 §§ gives bestämmelser om vilken egendom som skall vara förverkad.

Fiskeristyrelsen.

32 och 33 §§ ersätter 24 § i nuvarande stadga. 32 § som delvis är utformad efter mönster av 36 § fiskerättslagen, avser förverkande i anledning av olaga fiske. 33 § handlar om förverkandepåföljd vid förbjuden handel med eller forsling av fisk eller vid olovlig införsel av fisk eller försök därtill.

I praxis har tvekan yppats angående innebörden av den nuvarande förverkandebestämmelsen, då fråga är om fångande av eller annan förbjuden befattning med undermålig fisk eller med fisk under tid då den är fredad. Stundom har endast den undermåliga eller fredade fisken förklarats förverkad. I andra fall har emellertid förverkandeförklaring meddelats beträffande hela det parti fisk, vari den undermåliga eller fredade fisken påträffats.

Förslaget intager i princip den förstnämnda ståndpunkten. Den andra ståndpunkten kan leda till uppenbart obilliga resultat, t. ex. i fall då i en fångst på kanske flera tusen kilogram påträffas någon enstaka fredad eller undermålig fisk.

Föredragande statsrådet.

Bestämmelserna i fiskeristadgan rörande förverkande och beslag m. m. bör givetvis så mycket som möjligt överensstämma med motsvarande bestämmelser i fiskerättslagen. *Första, tredje och fjärde styckena i 32 § av fiskeristyrelsens förslag*, vilka motsvarar första, fjärde och femte styckena i departementsförslaget, innehåller i princip samma föreskrifter som 36 § fiskerättslagen. Någon anledning att i dessa delar avvika från sistnämnda

föreskrifter synes ej föreligga. Rörande motiven för stadgandena och innebörden av dessa kan jag i huvudsak hänvisa till uttalandena i propositionen nr 60 till 1950 års riksdag, som upptog förslaget till fiskerättslag. I anledning av remissyttrandena och vissa redaktionella frågor torde jag emellertid få göra några påpekanden.

Fiskredskap som använts vid olaga fiske bör i regel helt förverkas. Emellertid synes det vara lämpligt att, i likhet med vad som gäller enligt fiskerättslagen, lämna domstol möjlighet att i undantagsfall förverka endast en del av t. ex. ett mycket stort fast redskap. De av hushållningssällskapet i Norrbottens län uttalade farhågorna för att skadeståndsskyldighet skulle kunna åläggas om beslag lägges på ett redskap, vilket senare av domstol endast delvis förklaras förverkat, torde vara ogrundade. Befogenhet att lägga beslag på hela redskapet föreligger då beslagtagaren anser att detta är av betydelse ur bevissynpunkt eller att hela redskapet kan förväntas bli förverkat. Har beslagtagaren gjort en felbedömning härvidlag, synes detta i varje fall ej kunna medföra ansvars- eller skadeståndsskyldighet. I departementsförslaget har införts bestämmelse om att vad som stadgas om förverkande av fiskredskap icke skall gälla eldhandvapen. Då sådant vapen användes i strid mot föreskrifterna i 8 § har det nyttjats som redskap för fiske. Förverkande av vapnet synes såsom Svenska naturskyddsföreningen påpekat i ett sådant fall emellertid vara en alltför sträng påföljd. Enligt vad jag tidigare anfört kan ju enligt jaktlagen skjutvapen förverkas endast då någon vid minst två tillfällen inom kortare tid gjort sig skyldig till olovlig jakt.

I departementsförslaget har som en följd av den i 30 § införda straffbestämmelsen för brott mot förbud, vilket i anledning av företag enligt vattenlagen eller motsvarande äldre lag givits mot fiske inom visst område, stadgats att förverkandepåföljden skall avse jämväl fisk som fångats i strid mot sådant förbud.

Några remissinstanser har ifrågasatt huruvida icke bestämmelserna i fjärde stycket av 32 § i fiskeristyrelsens förslag skulle kunna sätta förverkandebestämmelserna ur funktion. I likhet med vad som gäller vid olovligt fiske torde det emellertid stundom vara obilligt om någon, som i god tro förvärvat olagligen fångad fisk eller redskap vilket enligt tredje stycket kan förklaras förverkat, skulle träffas av förverkandepåföljd. Som exempel kan nämnas att fisk, som fångats med otillåtet redskap eller på förbjudet sätt i större omfattning försålts till ett rökeri, vars innehavare köpt varan i god tro och fortfarande innehar densamma då frågan om förverkande blir aktuell.

I princip bör såsom fiskeristyrelsen anfört förverkande endast avse fisk varmed någon tagit olovlig befattning. Emellertid kan det i praktiken vara omöjligt att upprätthålla denna princip. Om i ett parti påträffas undermålig fisk skulle principen leda till att beslagtagaren måste gå igenom hela partiet och fränsortera den undermåliga fisken. I likhet med vad som föreskrivits i vissa tidigare omnämnda författningar bör i fall som här nämnts

i stället gälla den regeln att hela partiet kan förklaras förverkat, om det ej är uppenbart obilligt. Därest emellertid innehavaren av partiet genast på egen bekostnad låter trovärdig person frånsortera den olagligen fångade fisken synes det vara skäligt att den tidigare omnämnda huvudprincipen får gälla.

34 §.

34 § handlar om befogenhet att verkställa beslag och ersätter delvis 30 § i gällande stadga.

Fiskeristyrelsen.

Polis- och åklagarmyndigheternas befogenhet att taga egendom i beslag regleras numera av 27 kap. rättegångsbalken, som likaledes innehåller föreskrifter om befogenhet i vissa fall för enskild person att verkställa beslag i samband med gripande av misstänkt. Fiskeristadgan behöver förty giva bestämmelser om beslagsrätt endast i den mån denna rätt anses böra gå utöver eller avvika från vad som sålunda följer av allmänna regler.

Kust- och gränsbevakningspersonalens befattning med tillsyn över fiske och jakt.

Som ovan nämnts har kust- och gränsbevakningsutredningen i ett den 22 april 1948 avgivet betänkande föreslagit, att befattningshavare vid tullverkets kust- och gränsbevakning skall få vissa författningsmässiga befogenheter att utöva tillsyn över fiske och jakt. Utredningens förslag till ändringar i fiskeristadgan och jaktlagen överensstämmer i stort sett med dem som av föredragande statsrådet förordas i departementsförslagen.

Remissyttrandena.

Utredningens förslag i fråga om såväl fisketillsynen som tillsynen över jakt tillstyrkes eller lämnas utan erinran av samtliga remissinstanser utom länsstyrelserna i Jämtlands, Gotlands, Norrbottens, Stockholms, Södermanlands och Västernorrlands län samt statspolisintendenten.

Föredragande statsrådet.

De föreslagna stadgandena i 34 § av fiskeristyrelsens förslag överensstämmer i stort med motsvarande föreskrifter i 37 § fiskerättslagen. Skiljaktigheterna är i huvudsak följande. Enahanda befogenhet som tillkommer fisketillsynsman har tillagts även befälhavare på statens fartyg, vilket blivit utsatt för att övervaka ordningen å fiskeplats. Denna bestämmelse överensstämmer med vad som gäller enligt 30 § fiskeristadgan. Vidare har i 34 § av förslaget tillagts att tulltjänsteman eller lotstjänsteman, vilken påträffar

fisk som någon olovligen infört eller sökt införa till riket, har att verkställa beslag å fisken. Denna bestämmelse överensstämmer med vad som gäller enligt kungörelsen den 30 juni 1933 (nr 454) angående förbud att under viss tid av året till riket införa hummer. En motsvarande bestämmelse finnes även i lagarna om straff för olovlig varuinförsel och varuutförsel.

Mot de sålunda föreslagna ändringarna har ingen erinran gjorts från remissinstansernas sida. Lotsstyrelsen har dock uttalat, att lotstjänsteman endast undantagsvis torde bli i tillfälle att utöva den beslagsplikt som här föreslås.

I departementsförslaget har därjämte upptagits en bestämmelse om att befattningshavare vid tullverkets kustbevakning skall ha samma rätt som fisketillsynsman och befälhavare på tillsynsfartyg att beslagtaga egendom. Detta förslag bygger på kust- och gränsbevakningsutredningens hemställan i det betänkande, för vilket jag nyss redogjort. Utredningens förslag, vilket innebär att här föreslagna befogenheter skall tillkomma jämväl gränsbevakningspersonalen, har av flertalet remissinstanser lämnats utan erinran. Även i de remissyttranden, vari förslaget avstyrkts, har uttalanden gjorts av innebörd att den föreslagna befogenheten för kust- och gränsbevakningspersonalen skulle vara till gagn för tillsynen. Några remissinstanser har emellertid ansett, att frågan bör behandlas i samband med de spörsmål som överlämnats till 1948 års polisutredning. Fiskeristyrelsen har tillstyrkt, att ifrågavarande personal medverkar vid tillsynen men har ansett att befattningshavarna vid gränsbevakningen endast bör göra detta efter särskilt förordnande. Som skäl härför har styrelsen, bland annat, anfört, att det ur enhetlighetssynpunkt var lämpligast att de regler som föreslogs gälla för gränsbevakningspersonalen i Torne älvs fiskeområde även gällde för annan sådan personal.

1948 års polisutredning har numera slutfört sitt uppdrag och någon anledning till ny utredning rörande den här avsedda frågan föreligger enligt min mening icke. I likhet med övervägande antalet av remissinstanserna anser jag att det av kust- och gränsbevakningsutredningen gjorda förslaget bör genomföras.

35—39 §§.

I 35—39 §§ upptages bestämmelser om förfarandet med beslagtagen eller förverkad fisk m. m.

Föredragande statsrådet.

Även i fråga om förfarandet med beslagtagen eller förverkad egendom bör bestämmelserna i fiskeristadgan i största möjliga utsträckning överensstämma med motsvarande föreskrifter i fiskerättslagen. Med hänsyn till att i ena fallet är fråga om olaga fiske och i det andra om olovligt fiske, ofta på enskilt vatten, är vissa avvikelser dock ofrånkomliga.

Enligt fiskerättslagen tillfaller vid olovligt fiske, som kränkt enskild fiskerätt, beslagtagen eller förverkad fångst innehavaren av denna rätt. Detta är naturligt då brottet endast består i en kränkning av enskild rätt till fiske. Har det olovliga fisket utövats på otillåtet sätt eller eljest i strid med föreskrifter, som i fiskeristadga eller lokal stadga givits ur fiskevårdssynpunkt, har emellertid även ett allmänt intresse kränkts. Då så sker tillfaller i regel förverkad egendom kronan även om samtidigt ingrepp skett i enskild rätt. I samtliga tidigare nämnda speciella författningar med bestämmelser, som givits ur fiskevårdssynpunkt, har sålunda stadgats att förverkad egendom tillfaller kronan. Såsom fiskeristyrelsen påpekat gäller samma princip inom jaktlagstiftningen. Enligt 29 § gällande fiskeristadga har emellertid den avvikelser från nämnda princip gjorts, att, där enskild sakägare fört talan i målet, fångsten eller dess värde tillkommer honom.

Remissinstanserna har i allmänhet ej haft något att erinra mot fiskeristyrelsens förslag att såväl fångst som redskap eller värdet därav skall tillfalla kronan även då det olaga fisket tillika kränker enskild rätt. I några yttranden har emellertid uttalats farhågor för att fiskerättshavares intresse av att beivra olaga fiske skulle minska om fångsten eller dess värde ej tillföll dem. Jag anser att dessa farhågor är överdrivna. De flesta fiskerättshavarna torde numera inse fiskevårdens betydelse och de torde därför komma att, oberoende av vem som äger rätt till fångsten, inskrida mot olaga fiske. Beträffande övriga fiskerättshavare kan man nog, som fiskeristyrelsen gjort gällande, befara att en regel motsatt den föreslagna skulle kunna få en icke önskvärd verkan. Det skulle nämligen kunna tänkas att de låter det olaga fisket fortgå och inskrider först på ett sent skede i förhoppning att därigenom åtkomma större fångst.

I enlighet med det anförda finner jag övertvägande skäl tala för att fångst, som åtkommit genom olaga fiske, alltid skall tillfalla kronan. Denna min ståndpunkt torde föranleda ändring i 37 och 38 §§ fiskerättslagen. Härtill återkommer jag senare.

Såsom fiskeristyrelsen anför är det otvivelaktigt lämpligt att i vissa fall beslagtagen fisk utsättes. Bestämmelse om utsättande bör emellertid avse endast sådana fall, då det icke kan föreligga någon risk för skada på fiskbeståndet och någon tillståndsprövning därför ej behöver komma i fråga. I enlighet härmed har i 35 § av departementsförslaget som förutsättning för utsättande uppställts — förutom att fisken uppenbarligen är förverkad, att den är levnadsduglig och att åtgärden skall kunna vidtagas utan särskilda kostnader eller besvär — att fisken omedelbart efter beslaget skall kunna utsättas i det vatten vari den fångats. En sådan avfattning möjliggör utsättande i de fall, som närmast kommer i fråga, nämligen då någon ertappats på bar gärning, då fisk anträffas i redskap t. ex. kräftburar, som står ute under fredningstid, och då undermålig fisk påträffas i redskap eller sump. Mot den av fiskeristyrelsen föreslagna bestämmelsen om att, där omständigheterna så medgiver, trovärdigt vittne skall närvara vid utsättandet, har jag intet att erinra.

Vad angår de åtgärder, som skall vidtagas med förverkad egendom, bör i fråga om redskap de allmänna reglerna i detta hänseende gälla. Något särskilt stadgande i fiskeristadgan erfordras då icke. Härav följer, såsom länsstyrelsen i Norrbottens län påpekat, att domstolen med tillämpning av 2 kap. 17 § tredje stycket strafflagen kan förordna att beslagttaget redskap (t. ex. ljuster) till förebyggande av missbruk skall förstöras. I fråga om fångst är emellertid särskilda regler erforderliga, då annars beslagtagen undermålig eller fredad fisk, som försålts, skulle kunna komma ut i marknaden. Vidare torde erfordras vissa bestämmelser om förfarandet med fisk som är underkastad förskämning.

40 §.

I 40 § behandlas frågan om särskilda åtalsbestämmelser vid beivrande av brott, för vilka straff utsatts i stadgan.

Fiskeristyrelsen.

Fiskeristyrelsen föreslår, att liksom nu fisketillsynsman skall ha åtalsrätt, men att bestämmelserna i 27 § gällande stadga om sådan rätt för fiskevattensdelägare skall utgå.

Föredragande statsrådet.

Fiskerättskommittén föreslog, att i fiskerättslagen skulle införas bestämmelse om rätt för statens fiskeritjänsteman och fisketillsynsman att åtala brott mot föreskrifter om fiskådra. Departementschefen uttalade emellertid (prop. 60/1950, s. 130), att han av flera skäl fann sig icke böra tillstyrka detta förslag. Någon bestämmelse av denna innebörd har därför ej intagits i fiskerättslagen. Även jag anser, att åtalsrätt ej bör tillkomma fisketillsynsman, detta särskilt med hänsyn till de krav som den nya processordningen ställer på åklagare.

Några remissinstanser har uttalat, att den i 27 § gällande stadga intagna bestämmelsen om åtalsrätt för delägare i fiskevatten bör bibehållas. Som ett alternativ härtill har kammarkollegiet föreslagit en bestämmelse enligt vilken såsom målsägande skall anses fiskevattensdelägare i sjö eller annat vattenområde, varest överträdelse ägt rum, ändå att han ej kan visa att hans enskilda rätt blivit förnärmad. Jag ansluter mig i huvudsak till detta förslag. Det torde nämligen stundom vara tveksamt om t. ex. en delägare, som upplåtit fiskerätten till annan, skall anses som målsägande enligt 6 kap. 8 § strafflagen. Emellertid bör han i fråga om beivrande av olaga fiske som sker på hans vatten alltid ha de befogenheter, som enligt rättegångsbalken tillkommer målsägande. I detta sammanhang må påpekas, att enligt 34 § jaktstadgan en var äger rätt att åtala förseelser mot stadgan. Enligt 20 kap. 16 § rättegångsbalken innebär detta numera blott att en var i fråga om rätt att angiva brottet eller tala därå samt åtal, som väckes av honom, skall anses

som målsägande. Det av mig förordade stadgandet i 40 § av departementsförslaget har utformats i nära anslutning till sistnämnda stadgande.

Jag finner ej skäl att tillstyrka det av två remissinstanser gjorda förslaget, att åtal för olovlig införsel av fisk skall verkställas av tullåklagare.

Om besvär m. m.

41 §.

Gällande rätt.

Bestämmelser angående fullföljd av talan mot länsstyrelses beslut om antagande eller ändring av särskilda bestämmelser rörande fiskets vård och lämpliga bedrivande finnes f. n. upptagna i 12 § fiskeristadgan.

Föredragande statsrådet.

Enligt 56 § i länsstyrelseinstruktionen den 5 juni 1953 (nr 541) gäller för överklagande av länsstyrelses beslut, där ej annorlunda stadgats, i allmänhet en tid av en månad från det klaganden erhöll del av beslutet eller i vissa fall från det beslutet anslagits i länsstyrelsens lokaler eller kungjorts i allmänna tidningar. I likhet med vad som gäller enligt fiskerättslagen bör emellertid besvärstiden i fiskeristadgan sättas till två månader, detta med hänsyn till att fiskare ofta icke kan få del av kungjorda beslut förrän efter viss tid. Jag har därför intet att erinra mot fiskeristyrelsens förslag i denna del.

I 12 § andra stycket gällande fiskeristadga har uttryckligen angivits, att fiskeriintendent på grund av sin befattning är behörig att föra klagan över länsstyrelses beslut.

Fiskeriintendent torde visserligen utan särskilt stadgande vara behörig att anföra besvär över beslut, som länsstyrelse meddelar med stöd av fiskeristadgan. Om den härom gällande bestämmelsen i nuvarande fiskeristadga borttages kan emellertid missuppfattning ske. Med hänsyn härtill och till det värde, som bestämmelsen kan ha som upplysning för allmänheten, har jag föreslagit, att nu gällande bestämmelse bibehålles och intages i ett tredje stycke av 41 §. Det synes ej vara erforderligt, att i anledning härav införa en motsvarande bestämmelse i fiskerättslagen.

Övergångsbestämmelser.

Föredragande statsrådet.

Som jag inledningsvis anfört (s. 6) bör i samband med övergångsbestämmelserna behandlas frågan om motsvarighet till 7—8 §§ i gällande fiskeristadga bör införas i den nya stadgan.

I 7 § stadgas:

»Skeppare eller den, som fartyg förer, vare pliktig att noga tillse, det han ej utan nödtvång med fartyget eller därav bogserat föremål överfar fiskredskap, som med vettar eller flytspån försedd är, så att den skönjas kan, och ej i vanlig segelled finnes utlagd.»

Fiskeristyrelsen har som tidigare nämnts erhållit uppdrag att verkställa utredning rörande bestämmelser till skydd för att fiskredskap skadas genom översegling av fartyg. I en den 1 juni 1953 avgiven promemoria har fiskeristyrelsen inkommit med förslag till bestämmelser i ämnet. Promemorian har varit föremål för sedvanlig remissbehandling, varvid framförts en del erinringar. I anledning härav tarvas ytterligare överväganden innan ståndpunkt kan tagas till förslaget. Med hänsyn härtill bör, såsom fiskeristyrelsen föreslagit, den nuvarande bestämmelsen i 7 § fiskeristadgan gälla intill dess att nya bestämmelser i ämnet utfärdas. Att såsom någon remissinstans förordat överflytta nyssnämnda paragraf till den nya stadgan synes, med hänsyn till att frågan om nya föreskrifter är under prövning, icke vara lämpligt.

8 § i gällande fiskeristadga lyder:

»Där vatten ledes in till turbin, skall, då is ej täcker vattnet, eller islossning eller bildning av issörja äger rum, galler med högst 2 centimeter breda öppningar vara anbragt så, att fisk av storlek, att den ej kan genomgå nämnda öppningar, hindras att i turbinen inkomma.

Astundar någon att i stället träffa annan anordning för åstadkommande av samma verkan, göre därom ansökning hos Konungens befallningshavande som äger att därom meddela beslut.»

Bestämmelserna i 8 § fiskeristadgan har behandlats i den tidigare omnämnda proposition nr 23, vilken — med viss jämkning som här ej är av betydelse — antagits av årets riksdag. I propositionen omnämnes (s. 28), att Svenska fiskevårdsförbundet ifrågasatt om icke föreskriften i 8 § fiskeristadgan borde överflyttas till vattenlagen. Förbundet har framhållit, att det i praktiken torde vara betydligt vanligare att ansökan om befrielse från skyldighet att framför turbinintag ha fiskgaller prövas av vattendomstol än att sådan ansökning prövas av länsstyrelse. I anledning av detta uttalande har chefen för justitiedepartementet i propositionen anfört (s. 29), att ifrågavarande föreskrift i fiskeristadgan syntes vara av alltför speciell natur för att böra upptagas i vattenlagen. Justitieministern har vidare framhållit, att det av den i 2 kap. 8 § vattenlagen fastslagna grundsatsen framgick och för övrigt låg i sakens natur, att åtgärder till förhindrande av att fisk förstördes i turbiner alltid skulle vidtagas.

I enlighet med vad justitieministern sålunda anfört torde det ej vara erforderligt att i den nya fiskeristadgan intaga någon föreskrift, motsvarande den som nu finnes i 8 §. Föreskrift om vad som skall iakttagas i ifrågavarande avseende hör i stället lämnas av vattendomstol enligt 2 kap. 8 § vattenlagen. Emellertid torde det erfordras en bestämmelse om att 8 § fiskeristadgan jämte därtill hörande ansvars- och åtalsbestämmelser fortfarande

de skall gälla beträffande anläggning, som tillkommit eller vartill tillstånd av vattendomstol meddelats före den dag då den nya fiskeristadgan träder i kraft.

I fråga om äldre lokala bestämmelser torde av fiskeristyrelsens och remissinstansernas yttranden framgå, att sådana äldre bestämmelser efter en viss tidrymd bör upphöra att gälla och vid behov ersättas med bestämmelser utfärdade med stöd av den nya fiskeristadgan. Fiskeristyrelsen har föreslagit, att giltighetstiden för sådana bestämmelser skall utgå tio år efter det stadgan träder i kraft. Jag anser, att denna tidsfrist kan förkortas och förordar att bestämmelserna endast skall få gälla under fem års tid. Vid den genomgång av äldre bestämmelser, som måste äga rum i länsstyrelserna, torde det visa sig att en hel del sådana bestämmelser omedelbart bör upphöra. En sådan utgallring av bestämmelser bör kunna ske inom relativt kort tid och jag finner det lämpligt, att de lokala bestämmelser, som ett år efter det fiskeristadgan trätt i kraft fortfarande gäller, då bör vara införda i det register varom stadgas i 14 § andra stycket av departementsförslaget.

Jag förordar, att fiskeristadgan träder i kraft den 1 januari 1955 och förutsätter därvid att den kan utkomma från trycket minst tre månader före nämnda dag.

Lagförslagen.

Ändring av fiskerättslagen.

Fiskeristyrelsen.

De ändringar i fiskerättslagen, som fiskeristyrelsen föreslår, är föranledda av den ståndpunkt styrelsen intagit beträffande vissa frågor om förverkande och beslag i anledning av förseelser mot fiskeristadgan.

Föredragande statsrådet.

Jag delar fiskeristyrelsens uppfattning, att de i fiskeristadgan föreslagna reglerna om utsättande av beslagtagna fisk och försäljning av fisk, som tagits i beslag eller förverkats, även bör gälla i sådana fall, då fisket skett i strid mot bestämmelserna i fiskerättslagen. Emellertid torde det icke vara nödvändigt, att i anledning härav göra ändring i sistnämnda lag. Som jag under 38 § i förslaget till fiskeristadga anfört synes i stället i fiskeristadgan böra intagas en bestämmelse om att föreskrifterna i 35 och 37 §§ nämnda stadga skall iakttagas jämväl i fall, då grund för beslag eller förverkande tillika föreligger enligt fiskerättslagen. Fiskeristyrelsen har anfört, att den omständigheten att ett parti olovligen fångad fisk delvis består av fisk som är förverkad jämväl enligt fiskeristadgan icke bör föranleda att fiskerättshavarens rätt till den övriga fisken bortfaller. I anledning av detta uttalande vill jag

påpeka, att om hela partiet förverkats enligt 32 § andra stycket i förslaget till fiskeristadga den enskilde fiskerättshavaren givetvis icke har någon rätt till partiet eller dess värde. Har däremot fränsortering skett enligt nyssnämnda bestämmelse, förverkas blott den fränsorterade fisken enligt fiskeristadgan medan partiet i övrigt förverkas på den grund att olovligt fiske ägt rum. Värdet av den fisk som återstår efter fränsorteringen skall i sådant fall tillfalla fiskerättshavaren enligt 38 § fiskerättslagen.

Som jag i anslutning till 41 § i förslaget till fiskeristadga anfört synes det icke vara erforderligt att i fiskerättslagen införa någon särskild bestämmelse om fiskeriintendents besvärsmätt. Däremot bör, såsom jag förordat vid behandlingen av 34 § förslaget till fiskeristadga, införas en bestämmelse om att befattningshavare vid tullverkets kustbevakning skall äga samma befogenhet som fisketillsynsman att verkställa beslag då någon som bedriver olovligt fiske ertappas på bar gärning. För vinnande av enhetlighet bör detsamma gälla befälhavare å statens fartyg, vilket blivit utsänt för att övervaka ordningen å fiskeplats. I överensstämmelse med vad jag förordat i 36 § förslaget till fiskeristadga bör den som verkställt beslag äga rätt att göra anmälan därom — förutom till närmaste polisman — direkt till vederbörande polis- eller åklagarmyndighet.

Såsom jag anfört vid behandlingen av förverkandebestämmelserna i förslaget till fiskeristadga bör i de fall då olovligt fiske jämväl innefattar olaga fiske förutom redskap även fångst tillfalla kronan. Detta torde i lagtexten enklast kunna komma till uttryck genom en regel att förverkad fångst eller dess värde tillfaller kronan, om fångsten tillika är förverkad på annan grund än i fiskerättslagen är stadgad.

I 38 § har, utöver vad som föranledes av vad jag tidigare anfört, i enlighet med fiskeristyrelsens förslag bestämmelsen om att böter och viten skall tillfalla kronan borttagits. Sådant bestämmelse är numera onödig.

Ändring av vattenlagen.

Föredragande statsrådet anför härom följande.

Beträffande motiven till den föreslagna ändringen av 13 kap. 14 § vattenlagen får jag hänvisa till vad som anförts under 30 § i förslaget till fiskeristadga. Den föreslagna bestämmelsen innebär blott ett påpekande av de straff- och förverkandebestämmelser som givits i fiskeristadgan. Enär här avsedda fiskeförbud meddelas av vattendomstol och bestämmelse om straff för överträdelse av sådana förbud ej finnes i vattenlagen, torde ett sådant påpekande vara av värde för såväl allmänheten som de rättstillämpande myndigheterna.

Ändring av jaktlagen.

Föredragande statsrådet anför härom följande.

I fråga om motiven till de föreslagna ändringarna i jaktlagen, vilka avser kust- och gränsbevakningspersonalens befogenheter vid jakttillsynen, hänvisas till vad jag anfört under 34 § förslaget till fiskeristadga. I samband med dessa ändringar har den redaktionella jämkningen gjorts i 31 § 1 mom. jaktlagen att ordet »lapptillsyningsman» utbyts mot »tillsynsman vid lappväsendet». Härmed vinnes överensstämmelse med det uttryckssätt, som använts i 26 § 1 mom. och i instruktionen den 21 december 1949 (nr 693) för tillsynsmännen vid lappväsendet.

De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft samma dag som fiskeristadgan eller den 1 januari 1955.

Utskottet.

I fråga om förslaget till fiskeristadga framhåller föredragande statsrådet (s. 22 i propositionen), att innehållet är av den art, att stadgan torde kunna utfärdas av Kungl. Maj:t med stöd av § 89 regeringsformen. Av vissa i propositionen närmare angivna skäl har emellertid riksdagens yttrande ansetts böra inhämtas över förslaget. Föredragande statsrådet tillägger emellertid, att sådana ändringar i stadgan, som ej är av mera genomgripande art, framdeles bör få vidtagas utan att riksdagens yttrande inhämtas. Utskottet, som icke har något att erinra mot vad sålunda anförts, vill dock understryka angelägenheten av att riksdagen får tillfälle yttra sig, därest mera betydelsefulla ändringar ifrågasättes. Bland de bestämmelser i fiskeristadgan, som icke synes böra ändras utan riksdagens hörande, kan framhållas reglerna i 3—5 §§ om förhållandet mellan fiskande inbördes.

I 6 § i förslaget stadgas generellt förbud mot fiske med ljuster. I de likalydande motionerna I: 527 och II: 671 hemställas, att riksdagen måtte »besluta, att fiske med ljuster fortfarande skall vara tillåtet vid de kuststräckor i saltsjön där så tidigare varit förhållandet». Härmed avses vissa kuststräckor i Blekinge län, Kristianstads län, Hallands län samt Göteborgs och Bohus län, där genom särskilda kungörelser medgivits undantag, helt eller i viss utsträckning, från det begränsade förbud mot fiske med ljuster som finnes stadgat i 5 § gällande fiskeristadga. Motionärerna framhåller som skäl för sitt förslag bland annat, att ljusterfisket har betydelse särskilt för sådana fiskare, ofta äldre, som ej kan delta i havsfisket, men även för andra fiskare under stränga vintrar, då skärgårdar och hamnar är isbelagda och allt annat fiske omöjliggjort. Vad motionärerna sålunda anfört synes vara förtjänt av beaktande. Å andra sidan torde det vara obestridligt, att ljustering är en synnerligen olämplig form för fiske. Den innebär djurplågeri

i högre grad än de flesta andra fångstmetoder samt förorsakar särskilt vid s. k. blindhuggning, att fisk i stor utsträckning skadas eller dödas utan att fångas. Den fisk som fångas är också ofta så sargad att dess värde är tämligen ringa. Det fiske som motionärerna åsyftar torde i stor utsträckning bedrivas i form av blindhuggning efter ål. Under sådana omständigheter och då fiske med ålsax — där någon motsvarighet till blindhuggningen med ljuster ej ifrågakommer — uttryckligen tillåtes i 6 § i förslaget, anser utskottet icke, att motionerna bör föranleda någon ändring i nämnda paragraf. Utskottet vill emellertid understryka föredragande statsrådets uttalande (s. 46 i propositionen), att Kungl. Maj:t bör överväga att för vissa kuststräckor liksom nu meddela dispens i särskild kungörelse. Sådan dispens synes motiverad i de fall, där ljustringen för viss del av befolkningen har ett betydande ekonomiskt värde.

I 7 § i förslaget stadgas i första stycket förbud mot trålfiske. Andra stycket innehåller en definition på begreppet trålfiske. I tredje stycket göres vissa undantag från trålfiskeförbudet. I de likalydande motionerna I: 526 och II: 672 hemställas bland annat, att riksdagen ville göra sådan ändring i förslaget, att fiske med puls- eller dämpnot blir tillåtet icke blott i sötvatten utan jämväl i saltsjön. Motionärerna anför bland annat, att fiske med puls- eller dämpnot sedan gammalt förekommer i skärgårdsfisket vid Smålands och Östergötlands kuster utan att anledning någonsin ansetts föreligga att ifrågasätta att fiskemetoden icke vore förenlig med god fiskevård. Utskottet finner vad motionärerna anfört vara beaktansvärt. Någon anledning att förbjuda det av motionärerna omnämnda fisket synes knappast föreligga.

Utskottet förordar därför sådan ändring av 7 §, att fiske med redskap av den art som avses i tredje stycket blir tillåtet även i skärgården. Vid härav föranledd ändring av lagtexten synes böra övervägas, om icke det lämpligaste vore att avstå från uppräkningsen av skilda redskap i tredje stycket samt i stället lämna en föreskrift av innehåll, att fiske som bedrivs med redskap, som bogseras av ekor eller andra småbåtar, liksom hittills skall vara tillåtet såväl i sötvatten som vid fiske i skärgården.

8 § i förslaget innehåller förbud mot vissa fångstsätt, bland annat fiske medelst skjutning med eldhandvapen. Detta förbud, som saknar motsvarighet såväl i gällande fiskeristadga som i fiskeristyrelsens förslag, motiveras av föredragande statsrådet (s. 52 i propositionen) särskilt med att det är önskvärt ur jaktvårdssynpunkt. Under remissbehandlingen hade nämligen framhållits att det icke vore ovanligt, att personer som bure jaktvapen på annans mark värjde sig med att de varit ute för att skjuta fisk och sålunda befunne sig i lovligt ärende enligt 20 § lagen om rätt till jakt. Statsrådet ansåg dock icke tillräcklig anledning föreligga att utsträcka förbudet till fiske med andra skjutvapen än eldhandvapen. Förbudet i 20 § jaktlagen omfattar emellertid alla slags skjutvapen. Även om det icke torde vara påkallat att ge förbudet i 8 § fiskeristadgan lika vidsträckt omfattning som förbudet i 20 § jaktlagen, synes dock starka skäl tala för att låta det förstnämnda förbudet

avse även åtminstone vissa slags luftgevär. Enligt vad som från jaktvårdshåll under hand framhållits för utskottet torde nämligen de luftgevär av modern konstruktion som på senare år blivit allt vanligare ha en betydligt större skjutverkan än tidigare förekommande luftgevär. Genomslagskraften hos de kulor, vilka användes som projektiler vid de moderna luftgevären, är ingalunda obetydlig. Den torde sålunda vara tillräcklig för att dessa gevär skall kunna användas exempelvis vid andjakt. Vid försök har det även visat sig att projektilen kan genomtränga en fasanbulvan. Med hänsyn till vad utskottet sålunda inhämtat synes det utskottet önskvärt, att i samband med utfärdandet av den nya fiskeristadgan frågan om viss utvidgning av förbudet mot fiske med skjutvapen överväges.

Beträffande 10 § i förslaget, vilket författningsrum föreskriver minimimått vid fångst av vissa sorters fisk eller skaldjur, hemställes i de nyss nämnda, likalydande motionerna I: 526 och II: 672, att minimimått stadgas även vid fångst av gädda samt att detta mått bestämmes till 40 cm, vilket överensstämmer med vad fiskeristyrelsen föreslagit men icke medtagits i Kungl. Maj:ts förslag. Som skäl åberopar motionärerna bland annat, att den bestämmelse de förordat skulle gälla redan nu samt ha införts genom lagstiftning år 1938. Vad motionärerna sålunda anfört måste dock grunda sig på något missförstånd. Den lagstiftning de åsyftar synes vara kungörelsen den 6 maj 1938 (nr 155) angående gädd- och gösbeståndets skyddande. Denna kungörelse innehåller visserligen förbud att *saluhålla* eller *försälja* gädda, som i längd ej håller 40 cm, men stadgar intet förbud mot *fångst* av gädda, som ej håller detta mått. En regel av motsvarande innehåll som den i 1938 års kungörelse finnes intagen i 24 och 27 §§ i det nu föreliggande förslaget. Möjligen åsyftar motionärerna emellertid det förhållandet, att länsstyrelserna i mycket stor utsträckning med stöd av 9 § i gällande fiskeristadga i lokala bestämmelser meddelat förbud mot fångst av gädda under viss minimistorlek. I och för sig talar enligt utskottets mening vissa skäl för att man i enlighet med vad motionärerna föreslagit bör i fiskeristadgan införa ett stadgande om minimimått vid fångst av gädda. Som föredragande statsrådet framhåller (s. 72 samt 75—76 i propositionen) är det emellertid ur kontrollsynpunkt angeläget, att en bestämmelse om minimimått vid fångst alltid kompletteras med skyldighet att utsätta oavsiktligt fångad undermålig fisk — även sådan som icke är levnadsduglig. Särskilt när det gäller gädda, som i stor utsträckning är föremål för fritidsfiske med drag och andra krokredskap, torde det vara svårt att upprätthålla ett stadgande om ovillkorlig skyldighet att utsätta oavsiktligt fångad undermålig fisk. Vid sådant förhållande synes den lösning av frågan vara lämpligast, som Kungl. Maj:ts förslag på sätt nyss angivits innehåller. Det må påpekas, att länsstyrelserna enligt förslaget liksom hittills äger rätt att, där så finnes lämpligt, i lokala stadgar föreskriva minimimått även vid fångst av gädda. Ett sådant lokalt fångstförbud behöver icke förbindas med ovillkorlig skyldighet att utsätta oavsiktligt fångad undermålig fisk.

I fråga om 11 § i förslaget hemställes i de senast angivna båda motio-

nerna, I: 526 och II: 672, att paragrafen kompletteras med ett medgivande om rätt att till husbehov använda oavsiktligt fångad, dödsskadad fisk, som icke håller föreskrivet minimimått. Av vad utskottet nyss anfört vid behandlingen av 10 § framgår, att utskottet med hänsyn till nödvändigheten att beakta kontrollsynpunkten, då fråga är om bestämmelser om minimimått vid fångst, icke kan förorda den av motionärerna föreslagna ändringen i detta hänseende.

En nyhet i förslaget är det i 13 § stadgade förbudet att utan tillstånd utplantera fisk i sötvatten. I de likalydande motionerna I: 530 och II: 676 hävdas, att det i paragrafen föreskrivna tillståndstvånget bör begränsas till att endast avse utplantering av fiskslag som ej tidigare förekommit i det vattnet vari utplantering skall ske. Motionärerna framhåller, att en omfattande administrativ apparat skulle erfordras för tillståndsprövningen, ehuru denna i stor utsträckning skulle vara alldeles onödig samt sakna stöd i folkmeningen. Enligt utskottets mening skulle det säkerligen många gånger framstå såsom skäligen onödigt, att tillstånd skulle behöva sökas för en utplantering av ett i vattnet redan befintligt fiskslag. Vid remissbehandlingen av fiskeristyrelsens förslag på denna punkt — som dock så till vida uppmjukats i Kungl. Maj:ts förslag att tillstånd icke alltid skall behöva sökas hos vederbörande fiskeriintendent eller hos fiskeristyrelsen utan i vissa, praktiskt betydelsefulla fall kan lämnas av hushållningssällskapens fiskeritjänstemän — var också meningarna bland remissinstanserna mycket delade om lämpligheten och behovet av ett så vidsträckt tillståndstvång som det föreslagna. Såsom föredragande statsrådet framhåller (s. 91—92 i propositionen) torde det emellertid ej vara lämpligt att begränsa kontrollen av utplantering till fall, där det är fråga om nyinplantering, eftersom det torde vara nästan omöjligt att finna en sådan definition på begreppet »nyinplantering», att envar med ledning därav själv kan avgöra om tillstånd erfordras eller icke. På grund härav och då ett visst behov torde föreligga av kontroll även i en del fall av utplantering av i vattnet redan befintligt fiskslag, vill utskottet icke förorda någon ändring av innehållet i 13 §. Med hänsyn till den vidsträckta omfattning tillståndstvånget föreslås erhålla vill utskottet emellertid framhålla angelägenheten av att tillstånd meddelas med minsta möjliga besvär och kostnad för allmänheten. Vidare må påpekas den möjlighet som förefinnes att exempelvis vid fiskodling lämna tillstånd för en längre tid, så att icke förnyat tillstånd behöver sökas varje år, samt att i viss utsträckning lämna generella tillstånd till utplantering av viss eller vissa fisksorter i en eller ett flertal sjöar eller vattendrag. Över huvud är det av vikt, att de fiskevårdande åtgärder, som utplanteringar i regel innebära, underlättas i den mån så kan ske utan att kontrollen eftersättes.

I 17 § i förslaget finns föreskrifter om vilka personer och sammanslutningar som skall erhålla kallelse eller underrättelse till sammanträde inför länsstyrelse för överläggning rörande lokala bestämmelser om fiskets vård och bedrivande. Sålunda föreskrives att genom kungörelse skall kallas de fiskevattensdelägare och andra innehavare av enskild fiskerätt, vilkas rätt

beröres av det förslag som skall behandlas, ävensom yrkesfiskare och övriga av fisket i det avsedda området intresserade personer. Särskild underrättelse skall därjämte sändas bland annat till sammanslutning av yrkesfiskare samt, i den utsträckning länsstyrelsen finner lämpligt, till sammanslutningar av övriga personer, vilka enligt vad ovan sagts skall kallas till sammanträdet. I de likalydande motionerna I: 531 och II: 675 föreslås att till sammanträde av ifrågavarande slag skall — i enlighet med vad fiskeristyrelsen föreslagit — kallas de fiskevattensdelägare och andra innehavare av enskild fiskerätt, vilkas rätt beröres av det förslag som skall behandlas, ävensom de yrkesfiskare, som brukar idka fiske inom det med förslaget avsedda området, samt sammanslutningar av dessa yrkesfiskare. Motionärerna anför att fiskeristyrelsens förslag i denna del enligt motionärernas uppfattning innebär en klarare formulering än Kungl. Maj:ts förslag samt att det också på ett riktigt sätt begränsar kretsen av dem som bör kallas.

Enligt utskottets mening bör emellertid — i enlighet med vad föredragande statsrådet framhåller (s. 119 i propositionen) — även andra än fiskevattensdelägare och övriga innehavare av enskild fiskerätt samt yrkesfiskare få framlägga sina synpunkter, innan lokala bestämmelser antages, och bör därför även kallas till sammanträdena. Utskottet kan därför icke förorda någon ändring av 17 § första stycket. Emellertid synes sammanslutningar av yrkesfiskare i viss mån böra intaga en särställning i förhållande till andra sammanslutningar. Utformningen av tredje stycket i 17 § ger vid handen, att detta även är förslaget ståndpunkt. Utan uttryckligt stadgande torde det också vara klart, att länsstyrelsen vid sammanträdena bör fästa särskilt avseende vid de synpunkter och önskemål, som framföres av yrkesfiskarena eller deras organisationer.

I 41 § tredje stycket i förslaget stadgas rätt för fiskeriintendent att föra talan mot beslut som länsstyrelse meddelar med stöd av fiskeristadgan. I 1950 års lag om rätt till fiske har något motsvarande stadgande icke ansetts erforderligt, när det under förarbetet till lagen förutsatts att fiskeriintendent även utan uttrycklig bestämmelse ägde besvär rätt i de fall då allmänna intressen vore i fråga. Föredragande statsrådet framhåller i nu förevarande proposition (s. 193), att fiskeriintendent visserligen utan särskilt stadgande torde vara behörig att överklaga länsstyrelses jämlikt fiskeristadgan meddelade beslut men att den uttryckliga bestämmelsen om besvär rätt för fiskeriintendent, som förefinnes i nu gällande fiskeristadga, likväl bibehållits dels därför att missuppfattning kunde ske, om den borttoges, och dels emedan den kunde vara av värde som upplysning för allmänheten. Utskottet, som i och för sig intet har att erinra mot vad föredragande statsrådet sålunda anført, ifrågasätter emellertid om det under sådana förhållanden icke vore lämpligast att även i fiskerättslagen upptaga ett uttryckligt stadgande om besvär rätt för fiskeriintendent. Frågan härom synes böra ånyo övervägas av Kungl. Maj:t.

Ett spörsmål, som icke behandlas i propositionen, är frågan huruvida

straffbestämmelserna i fiskeristadgan endast avser uppsåtliga gärningar. Inom strafflagens område gäller som allmän regel att, där annat ej framgår av brottsbeskrivningen, uppsåt erfordras för straffbarhet. Inom strafflagstiftningen utanför strafflagens område kan emellertid ingen sådan regel uppställas. Tvärtom kräves ofta blott oaktsamhet, ehuru lagtexten intet ut-säger härom. I vissa fall anses straffbarhet föreligga, även om varken uppsåt eller oaktsamhet kan läggas den tilltalade till last. Frågan har, såvitt angår trålfiske å område där sådant fiske är förbjudet, varit under högsta domstolens bedömande i ett nyligen avgjort mål. Högsta domstolen förklarade i sin dom, att oaktsamhet i ett visst avseende — nämligen beträffande frågan, huruvida fiskebåtarna under trålfisket kommit in på förbjudet område — är tillräcklig för att grunda straffansvar. Några mera vittgående slutsatser torde dock ej av denna dom kunna dragas i fråga om andra för-seelser mot fiskeristadgan. Spörsmålet torde knappast böra upptagas till övervägande i nu förevarande sammanhang utan synes tills vidare såsom hit-tills kunna överlåtas åt rättstillämpningen. Utskottet vill emellertid erinra om att 1953 års riksdag i anledning av väckta motioner i skrivelse till Kungl. Maj:t anhållit om utredning angående de allmänstraffrättsliga proble-men inom specialstraffrätten. Härom må hänvisas till första lagutskottets utlåtande nr 34 vid nyss nämnda riksdag.

Beträffande författningstextens utformning har utskottet icke funnit anledning verkställa någon genomgående detaljgranskning. Utskottet vill dock påpeka, att tvekan kan råda huruvida ordet »vattendrag» i 13 § första stycket andra punkten språkligt sett kan omfatta även sjöar — vilket uppenbar-ligen avses skola vara fallet. Vidare synes det kunna ifrågasättas om det med hänsyn till stadgandet i 1 § icke vore lämpligast att konsekvent använda uttrycket fisk i fall, då även skaldjur avses.

I samband med de sakliga ändringar i författningstexten, vartill utskot-tets yttrande kan ge anledning, synes sålunda även vissa redaktionella jämkn-ningar böra övervägas.

I övrigt har utskottet ingen erinran i anledning av förslaget till fiskeri-stadga.

Vad slutligen angår de genom propositionen framlagda förslagen till vis-sa ändringar i lagen om rätt till fiske, vattenlagen samt lagen om rätt till jakt har utskottet icke funnit anledning till erinran.

På grund av vad ovan anförts får utskottet hemställa,

A. att riksdagen måtte såsom yttrande över förslaget till fiskeristadga åberopa vad utskottet här ovan anført rörande nämnda förslag samt att motionerna I: 527 och II: 671, I: 526 och II: 672, I: 530 och II: 676 samt I: 531 och II: 675 måtte anses besvarade genom vad utskottet ovan anført och hemställt; ävensom

B. att riksdagen måtte antaga de genom propositionen framlagda lagförslagen.

Stockholm den 13 maj 1954.

På tredje lagutskottets vägnar:

HUGO OSVALD.

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Osvald, Albert Hermansson*, Grym, Ivar Nilzon, Axel Jansson, Ebbe Ohlsson och William Ohlsson;

från andra kammaren: herrar Andersson i Löbbo, Johansson i Torp, Nyberg, Levin, Andersson i Ryggestad, Nestrup*, Munktell* och Jansson i Benestad*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer

avseende utskottets hemställan under A:

- 1) av herr *Nyberg*; samt
- 2) av herr *Axel Jansson*, vilken ansett,

att utskottets utlåtande i fråga om 13 § i förslaget till fiskeristadga bort ha följande lydelse:

»En nyhet — — — (lika med utskottet) — — — ett så vidsträckt tillståndstvång som det föreslagna. Utskottet kan icke dela föredragande statsrådets uppfattning (se s. 91—92 i propositionen), att en begränsning av kontrollen av utplantering till de fall, där det är fråga om nyinplantering, skulle innebära alltför avsevärd olägenhet vid tillämpningen. Utskottet vill också understryka den mening som kommit till uttryck i motionerna, att en lagstiftning om allmänt tillståndstvång i förevarande avseende säkerligen skulle sakna stöd i det allmänna rättsmedvetandet samt skulle nödvändiggöra en omfattande administrativ apparat. Önskemålet att förhindra olämplig utplantering skulle enligt utskottets mening kunna tillgodoses även om det i fiskeristadgan föreskrivna tillståndstvånget begränsades på sätt motionärerna föreslagit. Det må erinras om att i sådant fall länsstyrelserna skulle vara oförhindrade att i fall av behov genom lokala bestämmelser utsträcka kontrollen till att avse även utplantering av i vattnet redan befintligt fiskslag. Detta torde närmast ifrågakomma beträffande sjöar och vattendrag, där särskilt värdefulla fiskarter förekomme eller där det kunde vara önskvärt med

en allmän kontroll av befintliga fiskodlingar. På detta sätt skulle enligt utskottets mening de av föredragande statsrådet åberopade tillämpningssvårigheterna kunna praktiskt sett elimineras. Utskottet förordar därför i enlighet med motionärernas yrkande, att det i 13 § föreskrivna tillståndstvånget begränsas till att endast avse utplantering av fisk, som ej redan förekommer i det vatten vari utplantering avses skola ske.»